Št. 11 (834) Leto XVII
NOVO MESTO, četrtek, 17. marca 1966

DOLENJSKI LIST

OB SMRTI NARODNEGA JUNAKA DUŠANA KVEDRA

Sevničani so izgubili častnega občana

Tomaž ne bo več obiskal kraja, kjer je med vojno tako drzno in hrabro rešil jetnike iz okupatorjevih zaporov — V zgodovini Sevnice ta dogedek ne bo nikoli pozabljen.

Z bolestjo v srcih so Sevničani sprejeli vest o smrti njihovega častnega občana — narodnega heroja Dušana Kvedra. Mnogi izmed njih so že več mesecev vedeli za njegovo bolezen, vsem pa je bilo težko, ko ga ob zadnjem praznovanju občinskega praznika ni bilo med njimi. Spomnili so se ga z dobrimi željami in jih strnili v brzojavne pozdrave z eno samo in največjo željo po okrevanju, kajti tedaj ni nihče hotel verjeti, da Tomaž ne bo več obiskal kraja, kjer je med okupacijo tako drzno rešil življenja na sodniji zaprtim partizanom.

Ta dogodek bo ostal v zgodovini Sevnice nepozaben in večno bo zapisan tudi v zgodovini narodnoosvobodilnega boja. Njemu je posvečen sevniški občinski praznik in tega junaštva se vsako leto znova spominjamo.

Neustrašnega junaka sevniške sodnije pozna vse Posavje, saj je bil Dušan Kveder med vidnimi organizatorji vstaje na Spodnjem Štajerskem, kjer je začel boj z okupatorjem kot komandant brežiške čete.

V nemi žalosti so se Sevničani zbrali v ponedeljek na žalni komemoraciji. Poklonili so se velikemu sinu naše domovine, organizatorju vstaje slovenskega ljudstva, hrabremu voditelju partizanskih enot, uglednemu diplomatu in dobremu tovarišu. Slovo je prišlo mnogo prezgodaj, zato je izguba še toliko bolj prizadela vse, ki so ga poznali in delali z njim.

Od častnega občana so se mnogi Sevničani poslovili še v torek v Ljubljani pred grobnico narodnih herojev. Dušana Kvedra res ni več, toda prav njegova smrt nalaga vsem nalogo, da vztrajno in dosledno uresničujejo vse tiste plemenite načrte, ki jih je še imel pred seboj ta ugledni politični in kulturni delavec, diplomat in vojak.

V torek popoldne se je Ljubljana — in z njo vsa Slovenija — poslovila od veleposlanika SFRJ v Londonu in bivšega komandanta štaba NOV Slovenije tovariša Dušana Kvedra - Tomaža. S pokojnikom smo veliko veliko prezgodaj izgubili enega izmed prvih organizatorjev narodnoosvobodilnega boja v Sloveniji, predvojnega revolucionarja, heroja naših narodov, doslednega borca za svobodo in pravice delovnih ljudi. — Tovariša Tomaža bomo ohranili v trajnem spominu!

Na sliki: tovariš Dušan Kveder 12. XI. 1964 ob otvoritvi nove osnovne šole v Sevnici, katere častni občan je bil od 12. novembra 1954

Vreme

od 17. do 27. marca

Močnejše padavine z ohladitvijo pričakujemo okrog 21. in 26. marca, obakrat sneg skoraj do nižin. V ostalem bo prevladovalo suho oziroma lepo vreme, le včasih so možne manjše padavine.

Dr. V. M.

S PRVE SEJE SKUPŠČINE KMETOV

Zavarovanje na samofinanciranju

Stanko Gunčar iz Črateža pri Krškem je predsednik, Franc Jevnikar iz Dola pri Trebnjem pa predsednik prve skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja kmetov — Na prvi seji sprejeto načelo o samofinanciranju zdravstvenega zavarovanja kmetov — Razširjeno zdravstveno zavarovanje kmečke mladine odpravljeno — Tehtne pripombe članov k načrtom za delo skupščine — V petih občinah ima skupnost kmetov nad 41.000 zavarovancev

V petek, 11. marca, je bila v Novem mestu prva seja skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja kmetov. Poleg 27 izvoljenih kmečkih zavarovancev (od 29) so se je udeležili tudi republiški poslanci Ludvik Simonič, dr. Erna Primožič in Stane Drobnič, predstavniki domačega zavoda za socialno zavarovanje in drugi. Seji sta prisostvovala in sodelovala v razpravi še predsednik občinske skupščine Krško inž. Franc Dragan ter predsednik občinskega odbora SZDL Krško Peter Marković.

Sejo je pričel predsednik upravnega odbora sklada kmetijskih proizvajalcev Franc Golob. On je tudi poročal o izidu volitev v skupščino komunalne skupnosti socialnega zavarovanja kmetov. Skupnost zajema nad 14.000 gospodarstev z več kot 41.000 kmečkimi zavarovanci, povečana pa je zlasti na račun krške občine, ki je po svoji odločitvi prišla v območje novomeške skupnosti za socialno zavarovanje. Direktor KZSZ Zvone Šušteršič je zatem obrazložil poslovnik skupščine kmečkih zavarovancev, nakar so bile volitve. Za predsednika skupščine so izvolili Stanka Gunčarja, kmeta iz Črateža pri Krškem, za podpredsednika pa Franca Jevnikarja, kmeta in odbornika občinske skupščine iz Dola pri Trebnjem. V izvršilni odbor so bili izvoljeni: Zdenko Dular iz Vavte vasi, Anton Hutar iz Rožnega dola, Anton Božič iz Luterskega sela, Janez Zalokar z Vrha pri Šentjerneju, Anton Jarkovič z Broda pri Pobočju, Janez Pečarič iz Čuril pri Metliki ter Franc Jevnikar. Izvolili so tudi predstavnike v republiško skupščino; to so: Zdenko Dular, Stanko Gunčar, Franc Jevnikar in Anton

(Nadaljevanje na 3. str.)

Žalost v Brežicah

V ponedeljek zvečer so se meščani zbrali v narodnem domu na komemorativni svečanosti za umrlim narodnim herojem in komandantom brežiške čete Dušanom Kvedrom. Njegovo življenjsko pot je obnovil predsednik obč. odbora SZDL tov. Janez Volčanšek. Številni člani delovnih kolektivov in predstavniki obč. skupščine ter družbenih organizacij so se naslednji dan udeležili pogrebnih svečanosti v Ljubljani.

ODLIKOVANI DOLENJSKI PRAVNIKI

Predsednik republike Josip Broz Tito je ob 20-letnici pravosodnih ustanov Jugoslavije odlikoval tudi 48 zaslužnih slovenskih pravnikov. Ob nedavni podelitvi teh odlikovanj v Ljubljani so iz rok Janka Smoleta, predsednika izvršnega sveta Slovenije, sprejeli red dela z zlatim vencem tudi tovariši: **Štefan Simončič**, predsednik okrožnega sodišča v Novem mestu, **Janko Čerček**, upokojeni sodnik novomeškega okrožnega sodišča, in **Jože Bizjak**, sodnik občinskega sodišča v Trebnjem.

Prvi prispevki za Indijo

Med prvimi, ki so priskočili na pomoč stradajočim prebivalcem Indije, so bili delavci Gozdnega obrata v Mokronogu: zbrali so 30.000 starih dinarjev in jih že poslali Rdečemu križu v Ljubljano. Mestni odbor RK v Novem mestu je zbral v prvih dneh 22.200 din, Roman Šušteršič iz Dol. Toplic je podaril 5000 dinarjev, kolektiv Dolenjskega lista pa 9900 din in še posebej 70.000 dinarjev iz rezervnega sklada.

V Novem mestu so se medtem pri ObO RK že dogovorili, kako bo tekla akcija zbiranja pomoči: prispevke bodo zbirali v delovnih organizacijah, kjer bo pomagal predvsem sindikat, na terenu pa bodo za zbiranje skrbele družbene organizacije.

Po III. plenumu ZKJ v Kočevju

Pred kratkim je občinski komite ZK Kočevje sklical sestanke sekretarjev osnovnih organizacij, na katerih so razpravljali o III. plenumu ZKJ. Komite bo kmalu sklical tudi razširjeno sejo, na kateri bodo razpravljali o nekaterih problemih v občini glede na sklepe III. plenuma in sprejeli tudi podrobnejša stališča do njih.

Uboj v Rebri nad Žužemberkom

Mirko Uršič, star 29 let, iz Rebri pri Žužemberku, je 13. marca zvečer na vaški poti s kuhinjskim nožem zaklal sosedovega sina, 26-letnega Jožeta Prparja, njegovega očeta Jožeta Prparja (starejšega) pa z istim nožem hudo telesno poškodoval. Dogodek se je pripetil med Uršičevo in Prparjevo hišo. Do uboja je prišlo zaradi medsebojnih prepirov in skaljenih sosedskih odnosov. Zoper storilca so uvedli preiskavo s preiskovalnim zaporom.

Pet mrtvih pod cerkveno kupolo

V ponedeljek zjutraj se je v vasi Odranci pri Murski Soboti zrušila z višine 15 metrov kupola na gradbišču nove cerkve. Pod njo je bilo takrat 40 delavcev. Ubilo je 5 ljudi, 17 pa jih je bilo ranjenih. Novo cerkev so gradili po načrtih prof. Valentinčiča iz Ljubljane. Domnevajo, da so bili za tako zahtevno gradnjo postavljeni prešibki odri.

Štiri dekleta našla smrt v vodi pri Portorožu

V nedeljo ponoči je na nevarnem in nezavarovanem ovinku pri vili »Vesna« zletel v morje osebni avto volkswagen s 6 potniki. Oba moška, voznik Ivo Grzetič 26, iz Podgorja pri Kozini, in Roman Hrvatin sta se rešila, 4 dekleta, stara od 18 do 20 let, doma iz Pirana in Buzeta, pa so utonila. Družba se je vračala s plesa v Luciji.

Smrtna kazen za Kapuna

11. marca je kazenski senat petorice, ki mu je predsedoval predsednik celjskega okrožnega sodišča Drago Marković, končal obravnavo zoper Staneta Kapuna, bivšega miličnika v Celju. Za poskus ropa na bencinski črpalki 1. novembra 1965 ponoči ter uboja Filipa Vuka in dveh poskusov uboja mu je sodišče izreklo smrtno kazen.

Pri Banji loki padel medved

V nedeljo, 6. marca, je inozemski lovec položil pri Banja Loki na dlako medveda, težkega od 150 do 200 kilogramov. Gost je čakal medveda na visoki preži v Orleku že v soboto zvečer, vendar se je takrat prikazal le manjši medved, težak okoli 50 kg, na katerega ni streljal. Lovci domačini so namreč vedeli, da se tu zadržujejo tudi večji medvedi. V nedeljo zvečer je najprej prišel mimo preže nekoliko večji medved kot prejšnji večer. Tudi ta je bil za gosta premajhen. Okoli 22. ure sta se prikazala dva medveda in večjega izmed njiju je gost odstrelil. Lovci so poiskali mrtvega medveda v ponedeljek zjutraj.

Medvedi so napravili lani na območju lovske družine Banja loka za 800.000 starih din škode (divje svinje pa za polovico manj).

Zastave čeških navijačev na tribuni za njihovim golom so se žalostno povesile. Nekaj minut po začetku odločilne tekme, v trenutku, ko živi klobčič igralcev Sovjetske zveze in Češkoslovaške niti ni vedel kje je gumijasta ploščica (na sliki v levi polovici gola), so Rusi že vodili s 3:0! Rusi so se nekdaj učili hokeja pri Čehih — to jim je v nedeljo prav prišlo: postali so svetovni in evropski prvaki v hokeju na ledu tudi za leto 1966! Še nekaj zanimivosti o veliki prireditvi v ljubljanskem Tivoliju in o prihodnjem svetovnem prvenstvu v Avstriji berite na 8. strani DL! (Foto: M. Moškon)

Semičani so sodelovali pri kmečki ohceti

V torek, 8. marca, sta se v Ljubljani poročila v narodnih nošah švedski in slovenski par. »Kmečke ohceti« se je udeležila tudi folklorna skupina iz Semiča, ogledalo pa si jo je približno 60.000 ljudi. Pravijo, da je prireditev presegla vsa pričakovanja. Semičane je na to prireditev peljalo podjetje KOMPAS iz Ljubljane. Semičani nameravajo prisostvovati v narodnih nošah tudi skokom na Planici.

F. D.

PRED VI. KONGRESOM SZDL SLOVENIJE

SAMOUPRAVLJANJE IN GOSPODARSKA REFORMA

Čeprav se V. kongres SZDL Slovenije ne bo mogel ogniti nekaterim vprašanjem, s katerimi se srečujejo delovni ljudje v gospodarstvu, pa bo pri tem najbrž težišče na samoupravnih razmerjih v delovnih organizacijah, položaju delovnih ljudi ter metodah samoupravljanja.

V delovnih organizacijah je pri samoupravljanju in delitvi po delu eno temeljnih vprašanj, kako se lahko neposredni proizvajalci uveljavljajo in resnično sodelujejo v svojih kolektivih pri gospodarjenju in delitvi sredstev. Stiki med člani kolektiva in delavskim svetom, razmerje med samoupravnimi in upravnimi organi, vloga delovnih enot, razmerja med delovnimi enotami v zadružnem podjetju — vse to so zadeve, ob katerih so govorili o nekaterih odprtih vprašanjih s področja gospodarstva.

Konec lanskega in prve dni letošnjega leta so delovne organizacije razpravljale, kako izpopolniti svojo notranjo zakonodajo, svoje statute in pravilnike, da bi ustrezali določilom zakona o podjetjih in temeljnega zakona o delovnih razmerjih, predvsem pa seveda, da bi ta notranja razmerja bila čim bolj v skladu s socialističnimi načeli. Pri tem so v delovnih kolektivih naletele tudi na mnoga nerazčiščena vprašanja, kot so javni razpisi delovnih mest, kako zagotoviti odgovornost, kako v statutih zapisati pravice, ki jih ima vsak v kolektivu zaposleni, kot tudi dolžnosti, ki jih ima do kolektiva. Življenje je preveč burno, da bi ga lahko v celoti in za vso državo enako zajeli zakonski predpisi. Vsaka delovna organizacija ima svoje posebnosti in v vsaki — ponekod bolj, drugod manj uspešno — ubirajo poti pri urejanju razmerij v kolektivu.

V vseh delovnih organizacijah so zadnje leto razmišljali, kako bi izboljšali svoje gospodarjenje. Pri tem so dostikrat kolektivi naleteli na visok zid različnih še vedno ne dovolj urejenih vprašanj ekonomskega sistema, kot so cene, devizni sistem, ureditev bančništva, združevanje sredstev. V predkongresni razpravi so navajali različne predloge, kako bi lahko te težave učinkoviteje premostili. V kongresnih komisijah bodo zato najbrž tudi o teh stvareh še obširneje govorili.

Vsa naša prizadevanja so usmerjena v to, da bi delovni ljudje boljše živeli. Izboljšanje življenjskih pogojev pa je najtesneje povezano z večanjem produktivnosti dela. Vse bolj pa postaja očitno, da so za nami časi — vsaj za večino podjetij to velja —, ko je bilo moč dosezati večjo produktivnost v prvi vrsti z večjim fizičnim naporom. Marsikje so prišli do prepričanja, da boljša organizacija dela, varnost pri delu, skrb za dobro počutje zaposlenih, otroško varstvo za zaposlene matere, topli obroki, urejene stanovanjske razmere in še marsikaj drugega, veliko bolj vpliva na večjo produktivnost, kot še tako neutrudno prizadevanje posameznika ob slabo organiziranem delovnem mestu ali v okolju, v katerem zaposleni ni zadovoljen. Seveda pa dobro počutje ljudi v proizvodnji ne more biti samo zaradi večje produktivnosti, pač pa zaradi tega, da bi delovni ljudje res vse bolj bili resnični gospodarji svojega dela.

V takih pogojih pa je vse bolj jasno spoznanje, da brez strokovno usposobljenih ljudi tudi v delovnih organizacijah ne bodo mogli hitreje napredovati. Še vedno sicer marsikje mislijo, da bodo shajali tudi brez šolanih ljudi, da bodo uspevali, če tudi ne bodo vsi zaposleni neprestano bogatili svojega strokovnega in splošnega znanja. Pa ne samo v proizvodnji, tudi samoupravljanje terja čedalje bolj razgledanega človeka. Že doslej je Socialistična zveza večkrat naglašala pomen izobraževanja, zlasti v pogojih gospodarske reforme. Tudi na kongresu bo zaradi tega gotovo slišati mnogo misli, kako sodobnejše organizirati različne panoge in predvsem, kaj storiti, da se bomo hitreje obogatili tudi z družbeno, strokovno in človeško bolj vsestransko razgledanimi ljudmi.

Na razgovorih v predkongresnem obdobju je bilo marsikje izraženo pričakovanje, da bo kongres načel tudi vprašanja, kako doseči primernejše zaposlovanje. Ustaviti se bo moral tudi ob odhajanju naših ljudi v tujino, govoriti o vzrokih, saj je včasih res nedopustno, za našo družbo skrajno škodljivo, če se na eni strani zavedamo, da je od višje družbene in strokovne usposobljenosti naših zaposlenih odvisna boljša prihodnost, na drugi strani pa je med ljudmi, ki odhajajo v tujino, precej takih, ki bi jih doma krvavo potrebovali. Po različnih razgovorih udeleženci menda niso zaman poudarjali, da bi morali pri zaposlovanju bolj misliti tudi na razvoj različnih panog kot so turizem, gostinstvo, obrt, kjer bi lahko dobilo kruh mnogo naših ljudi, skupnosti pa bi lahko doprineslo precej dohodkov.

Delegati za kongres na posvetu

Jutri bo pri občinskem odboru SZDL v Novem mestu posvet delegatov, ki se bodo udeležili VI. kongresa Socialistične zveze Slovenije. Razčlenili bodo predkongresne razprave iz vseh večjih občinskih središč. Na podlagi opazovanj in predlogov občanov bodo delegati sestavili vprašanja, o katerih bodo govorili na kongresu. To je nujno zategadelj, ker bodo občani po kongresu prav gotovo zahtevali pojasnila na vprašanja, ki so jih zastavljali v predkongresnih razpravah. Občani bodo dobili odgovore v razpravah, ki bodo v novomeški občini kmalu po kongresu. Sd.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Naposled se je zgodilo v Indoneziji tisto, kar je pravzaprav že dolgo viselo v zraku — tudi pred ponesrečenim državnim udarom lanskega 30. septembra. Vso oblast je dobila v roke vojska. Kaj se je zgodilo v petek popoldne, pa je zdaj težko reči, sodimo pa lahko le po uradnih dokumentih, ki so izšli že v petek zvečer in v soboto zjutraj.

V palači Merdeka v Džakarti je bila tisto popoldne seja vlade, predsednik dr. Sukarno jo je nenadno zapustil v spremstvu dr. Subandria in Saleha ter s helikopterjem odletel neznano kam, najbrž v svojo palačo v Bogor. Zvečer pa so objavili razglas, s katerim je predsednik republike predal generalu Suhartu v roke vso oblast s pravico vred, da odloča v njegovem imenu. V sporočilu, ki so mu dali lakoničen naslov »Sporočilo številka ena« in ki ga je podpisal general Suharto v imenu predsednika Sukarna, je rečeno, da je Sukarno pooblastil Suharta, naj napravi red in obvaruje indonezijsko revolucijo... V prvem dekretu, ki ga je general Suharto izdal po teh pooblastilih, je prepovedal komunistično partijo Indonezije, ki je bila praktično prepovedana že v vseh indonezijskih pokrajinah. Prepovedali so jo namreč že vsi področni vojni komandanti, le predsednik Sukarno ni izdal dekreta, s katerim bi jo tudi uradno prepovedali, ampak je v zadnjih govorih poveličeval zasluge partije za zmago indonezijske revolucije.

Dogodki so se v tej deželi zaostrili zadnja dva tedna, ko je kazalo, da je Sukarno že nagnil tehtnico na svojo stran. Pred štirinajstimi dnevi je namreč rekonstruiral svojo vlado, odstavil generala Nasutiona, v vlado pa je sprejel tudi nekatere predstavnike muslimanskih strank, s čimer naj bi bilo spet vpostavljeno politično ravnotežje v deželi. Toda začele so se burne demonstracije po ulicah glavnega mesta, ki niso pojenjale vse do petka, ko se je naposled predsednik umaknil in izročil vojski oblast. Po sporočilu o tem so se demonstracije spremenile v velikanske manifestacije, vojska pa se je zbrala na veliko parado. Tako je zdaj končano eno izmed najbolj negotovih obdobij indonezijske zgodovine.

SUKARNO SE JE UMAKNIL

Nastaja vprašanje, kaj sedaj. Vojska je izdala razglas, v katerem napoveduje, da se indonezijska politika bistveno ne bo spremenila, da se bodo tudi v prihodnje zavzemali za politiko nepovezovanja in miroljubne koeksistence in da se prihodnja vlada ne bo usmerila niti ekstremno na desno niti ne na skrajno levico. »Indonezijska revolucija je antifevdalna, protikapitalistična in protikolonialistična«, je dejal general Suharto. Hkrati pa so izdali povelje, da se morajo vsi komunisti javiti oblastem najkasneje do konca marca, sicer bodo ukrepali proti njim. Ekstremna zunanja politika, ki se je vidno začela z izstopom Indonezije iz Organizacije združenih narodov, in čedaljevečji kompromisi v notranji politiki so torej pripeljali do poloma ene in druge politike. Vprašanje pa je, če bo novo vodstvo uspelo uresničiti tako zunanjo politiko, kakršno so zdaj razglasili, ob nebrzdani protikomunistični gonji, ki jo dopuščajo in podpihujejo.

Pretekli teden pa je Francija poskrbela za veliko politično vznemirjenje zahodnih zaveznikov in zlasti ZDA. Francoska vlada je objavila poslanico, v kateri sporoča, da se bo postopno umaknila iz NATO. Francija je že prej umaknila svoje pomorske sile iz NATO, zdaj pa napoveduje tak umik še za svoje kopenske in letalske sile. Poleg tega pa so Združenim državam Amerike še sporočili, da suverena država ne more trpeti na svojem ozemlju tujih oporišč, kar pomeni, naj ZDA umaknejo svoje čete, skladišča in druge vojaške naprave iz Francije.

V Washingtonu so reagirali precej živčno. Izjavljajo, da je umik francoskih čet iz združenega poveljstva NATO »največji udarec vojaški in politični zamisli o zahodni obrambi«, vendar pravijo, da bo »NATO vzdržal tudi brez Francije«. Zdaj že premišljajo, da bi sedež NATO umaknili iz Pariza v Belgijo ali na Nizozemsko, zagrozili pa so, da bodo odpeljali tudi atomske glave, ki so zdaj v rokah francoskih oboroženih sil, o uporabi katerih pa odločata Washington in atlantsko poveljstvo. V Londonu grajajo ta de Gaullov korak, boje se pa, da Bonn ne bi sledil Parizu in da bi zamisel o skupni zahodni obrambi sploh padla v vodo. Erhard prisega na NATO, vtem ko Adenauer pritrjuje de Gaullu, da je treba NATO reformirati. Vsekakor pa je de Gaulle poskrbel za precejšnje skrbi atlantskim strategom.

Javno kadrovanje za VI. kongres SZDL

Volilna komisija pri GO SZDL Slovenije se je odločila, da bo pri izbiri bodočih članov glavnega odbora uporabila že uveljavljeno javno evidentiranje. V zvezi s tem se je že sestala tudi volilna komisija pri ObO SZDL Novo mesto in dokončno določila kandidate, ki so že bili evidentirani na krajevnih konferencah SZDL v novomeški občini. Izbrala je naslednje 4 kandidate: **Kristino Plut**, socialno delavko iz Novega mesta; **Jožeta Cvitkoviča**, direktorja opekarne Zalog; **Uroša Dularja**, predsednika ObK ZMS Novo mesto in **Ludvika Simoniča**, upravnika ISKRE iz Šentjerneja.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ **SKLEPI III. SEJE CK ZKJ.** »Sklepi so zakon za aktivnost in zavest vsakega komunista,« je dejal tovariš Tito v sklepni besedi v drugem delu seje CK ZKJ. Če bodo sklepi postali kri in meso našega dela in aktivnosti in če jih bomo dosledno izvajali, bodo dosegli svoj smoter. Sklepi so veliko jamstvo našim delovnim ljudem, da bodo, ko bodo te sklepe izvajali, dokončno uresničili samoupravljanje tako, kakršnega smo si zamislili.

Sklepi posebej poudarjajo pomen osebne odgovornosti. Čim odgovornejša je funkcija, tem večja je tudi osebna odgovornost. Prvič je jasno postavljeno, da kolektivna odgovornost ni v tem, da so vsi enako odgovorni, temveč v tem, da vsakdo osebno odgovarja pred kolektivom, pred družbo.

Po sklepih je treba investicijsko politiko spraviti v realne okvire možnosti in prilagoditi potrebam razvoja intenzivnejšega gospodarstva in hitrejšega zboljševanja življenjskega standarda delovnih ljudi. Naše gospodarstvo je treba modernizirati na podlagi najnovejših znanstvenih in tehničnih dosežkov, to pa terja hitrejši razvoj kooperacije in drugih oblik integracije. O tem morajo samostojno in svobodno odločati kolektivi sami. Zagotoviti je treba svobodno gibanje sredstev za investicije, seveda le v okviru pravice delovnih kolektivov, da kot nosilci razširjene reprodukcije določajo investicijsko usmerjenost, da medsebojno sodelujejo in da se integrirajo. Dosledno je treba uveljavljati politiko stabilizacije trga, splošne ravni cen in dinarja, da bi tako čimprej prišli do konvertibilnosti dinarja.

V sklepih je precej nalog tudi za negospodarska področja. Tako je med drugim rečeno, da so neogibni ukrepi za čimbolj racionalno organizacijo, učinkovitejše funkcioniranje administracije. Komunistom je naloženo, da se borijo za krepitev samoupravljanja v delovnih organizacijah. Dejanski prispevek komunistov h krepitvi vloge delovnega človeka, k razvoju samoupravljanja, k dosledni delitvi po delu, to je osnovno merilo za ocenjevanje njihovega odnosa do idejne platforme in politike Zveze komunistov. Zveza komunistov lahko tudi v prihodnje uspešno izpolnjuje svojo vodilno vlogo samo, če se v njenih vrstah okrepita odgovornost in disciplina. Potrebna je idejna in akcijska enotnost Zveze komunistov. Spodbujati je treba ustvarjalno znanstveno delo, teoretična obdelava problemov, ki jih prinaša socialistični razvoj. Spoprijemati se je treba s pojavi nedoslednosti, omahovanja in nezadostne odgovornosti v uveljavljanju politike, sprejete na VIII. kongresu ZKJ.

ZAOSTRITI ODGOVORNOST

■ **VI. KONGRES SZDL JUGOSLAVIJE BO 7. JUNIJA.** Trajal bo tri dni. Razen v plenumu bo kongres delal tudi v petih komisijah. Udeležilo se ga bo 1400 delegatov in domačih gostov. Povabljeni bodo tudi predstavniki številnih naprednih in osvobodilnih partij in gibanj v svetu. — Na zadnji seji zveznega odbora SZDLJ, kjer so sklepali o sklicanju VI. kongresa SZDL Jugoslavije, so izvolili tudi kandidacijsko komisijo za skupščinske volitve leta 1967 in opredelili njene naloge.

■ **TEZE O DRUŽBENEM PLANU.** V zvezni skupščini so začeli razpravo o tezah o družbenem planu, ki predlagajo, naj bi postali proizvajalci in delovne organizacije samostojni nosilci planiranja. Kolektivi naj bi samostojno snovali svojo razvojno politiko, skupaj z drugimi delovnimi organizacijami in družbenopolitičnimi skupnostmi pa naj bi ustvarjali tudi plane za širša področja.

■ **JUBILEJ JUGOSLOVANSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI.** Najvišja ustanova znanosti in umetnosti v Zagrebu je te dni slavila svoj pomemben jubilej — 100. obletnico svojega delovanja. Ob tej priložnosti je bila skupščina, na kateri so prebrali tudi pozdravno pismo predsednika Tita.

■ **PREDLOGI ZA SPREMEMBO KREDITNEGA SISTEMA.** Sedanji kreditni sistem temelji preveč na administrativnih normah. To zožuje poslovnost bank in jih ovira, da ne morejo uveljavljati bolj selektivnih meril pri odobravanju kratkoročnih kreditov gospodarskim organizacijam. Zato predlagajo, da je treba omogočiti bankam večjo poslovnost, se pravi, omogočiti jim, da bodo odobravale vse vrste kratkoročnih kreditov po ekonomskih merilih.

■ **SIMPOZIJ O MORALI.** V Ljubljani se bo danes končal tridnevni simpozij o mestu morale v naši družbi. V razpravi so posebej poudarili, da mora biti morala navzoča na vseh področjih družbenega življenja in da so elementi morale močno opazni tudi v sklepih III. plenuma CK ZKJ.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ **VOLITVE V BOLGARIJI** — Pretekli teden so bile v Bolgariji volitve v narodno sobranje. Za kandidate Otečestvene fronte je glasovalo 99 odstotkov volivcev.

■ **MOBUTUJU NI DO PARLAMENTA** — General Mobutu, ki je bil strmoglavil predsednika Kasavubuja v leopoldvilskem Kongu, je govoril kongovskim parlamentarcem, ki so se zbrali po skoraj treh mesecih. Dejal jim je, da bi sicer lahko razpravljal o novi ustavi, ki jo pripravlja, da pa ne bo dovolil govoriti o ukrepih, ki jih je bil sprejel, potem ko je prevzel oblast.

■ **BORILI SE BOMO V GANI** — Gvinejski predsednik Sekou Touré je napovedal, da bo Gvineja poslala v Gano vojaške enote, ki naj bi »osvobodili gansko ljudstvo vojaške diktature«, kot je dejal.

■ **POPLAVE V JORDANIJI** — Zadnje dni so prizadejale Jordanijo hude poplave, ob katerih je izgubilo življenje 106 ljudi.

■ **KITAJSKI PREDSEDNIK OBIŠČE PAKISTAN** — V Pekingu so sporočili, da bosta ob koncu marca ali v začetku aprila obiskala Pakistan kitajski predsednik Liu Šao Či in zunanji minister Čen Ji, kamor ju je povabil pakistanski predsednik Ajub Kan. Drugih podrobnosti o nameravanem obisku niso objavili.

■ **SPET NESREČA S STARFIGHTERJEM** — V Zahodni Nemčiji je spet strmoglavilo letalo tipa starfighter, ki ga v Zahodni Nemčiji izdelujejo po ameriški licenci. To je že 33. nesreča s tem letalom.

Zavarovanje na samofinanciranju

(Nadaljevanje s 1. str.)

Hutar. Za polovico članov skupščine traja mandatna doba dve leti.

Prispevek: 16 odst. in 11.000 din

Takoj po volitvah je začel sejo voditi prvi predsednik skupščine Stanko Gunčar. Pričela se je razprava o denarnem načrtu sklada za zdravstveno zavarovanje kmetov v letu 1966. Predlog je prebral predsednik upravnega odbora sklada Franc Golob. Predvideno je, da bi imel sklad letos 693,498.037 din (ali 6,934.980.37 N dinarjev) dohodkov in prav toliko izdatkov. Ta sredstva bodo zbrali zavarovanci petih občin, ki so v komunalni skupnosti socialnega zavarovanja. Prispevek je kombiniran, znaša pa: 16. odst. od katastrskega dohodka in 11.000 din (110 N dinarjev) pavšalnega prispevka na posamezno kmečko gospodarstvo. Pri tem skupni prispevek ne sme biti manjši od 20.000 dinarjev (200 N dinarjev). S tem načinom zbiranja sredstev prehaja zdravstveno zavarovanje kmetov na samoplačevanje. Na sklad zdravstvenega zavarovanja kmetov bodo prenesli tudi sredstva ukinjenega sklada za razširjeno zdravstveno zavarovanje kmečke mladine.

»Prispevek nas prehudo bije«

Člani skupščine so v razpravi povedali, da jih skrbi, kako bodo samoplačevanje razumeli in sprejeli neposredni plačniki zdravstvenega zavarovanja kmetov. Rekli so, da se jim zdi prehudo merilo, po katerem kombiniran prispevek kmečkih zavarovancev ne sme biti manjši od 20.000 dinarjev. Poudarjali so, da vsi tolikšnega prispevka ne bodo mogli plačati, najteže pa ga bodo zbrali ostareli in za delo manj sposobni kmetje. »Mladina nam je odšla, zato je še težje. Ampak verjemite mi, da svojega sina ne sovražim toliko, da bi mu rekel, naj ostane na zemlji!« je rekel član skupščine iz krške občine.

Kaj pa »dvoživke«?

Težav so predvideli za cel koš. Soglasno so pokazali na zvezni zakon, češ da je prestrog in da prehudo bije zavarovance. Hkrati so ugotavljali, da ima ta zakon pomanjkljivosti, saj med drugim nikjer ne predvideva obremenjevanja tako imenovanih »dvoživk«, tistih zaposlenih poljedelcev, ki niso niti čisti kmetje niti čisti delavci. »Nesmiselno je tudi,« so dodali v razpravi, »da zvezni zakon predvideva brezplačno zdravljenje za kugo, kolero, gobavost, beri-beri in druge podobne bolezni, ki jih pri nas ni. V nasprotju s tem imamo vrsto domačih bolezni, ki pa jih je zakon prezrl.« Nadalje so ugotovili, da bo temeljna pravica skupščine kmetov ta, da bo lahko vplivala na smotrno gospodarjenje s sredstvi sklada kmečkega zavarovanja. Predsednik občinske skupščine iz Krškega inž. Franc Dragan je omenil, da so dozorele okoliščine za enotno rizično skupnost socialnega zavarovanja v Sloveniji. Po njegovem mnenju bi bilo tako omogočeno smotrnejše prelivanje sredstev za potrebe socialnega zavarovanja.

Ob koncu razprave so se zmenili, da bo skupščina na prihodnji seji med drugim sprejemala statut komunalne skupnosti socialnega zavarovanja kmetov.

Skupščina za zaposlovanje

11. marca je bila v Novem mestu ustanovna skupščina skupnosti za zaposlovanje, ki jo sestavljajo občine Novo mesto, Krško, Trebnje, Črnomlej in Metlika. Sprejeli so odločbo o ustanovitvi zavoda za zaposlovanje, ki ima sedež v Novem mestu. Odločitev o tem, kje bodo izpostave novega zavoda je prepuščena statutu, vendar mora biti organizacijska mreža zavodovih enot prilagojena potrebam občanov. Zavod se bo moral v tesnem sodelovanju z delovnimi organizacijami pripraviti na prelivanje zaposlenih iz stroke v stroko in iz podjetja v podjetje, ki se obeta v prihodnosti. V ta namen bo treba prizadetim zagotoviti strokovno prekvalifikacijo. Denar zavoda bo torej treba namenjati v te svrhe, ne pa več za odpiranje delovnih mest kot je to bilo doslej. Druga pomembna naloga bo poklicno usmerjanje mladine, ki lahko v veliki meri zmanjša fluktuacijo zaposlenih.

M. J.

Kmetje niso zadovoljni s takim odnosom KGP

Šele konec februarja je dobil kmetijski obrat (oziroma kooperacijski odsek) KGP v Predgradu prvo pošiljko umetnih gnojil, čeprav jih je naročil pri KGP že avgusta lani. Umetna gnojila je KGP imel na zalogi, a se je nekje zataknilo. Kmetje, ki so navajeni še od prejšnjih let, da so gnojila lahko kupili že decembra, januarja ali v začetku februarja, so zaradi tega izrekli marsikatero pikro na račun KGP. Nekateri so zato nabavili umetna gnojila tudi na Hrvatskem in drugod.

Kmetje so razočarani še, ker niso dobili letos v njihov konec škropilnic. Jablane so namreč že močno okužene, saj tudi lani niso bile poškropljene.

Pri pekarni LOCNA bo 17. marca 1966 ob 9. uri

LICITACIJA

za prodajo

AVTOMOBILA »FIAT« 1100

za prevoz kruha, nosilnost 1 tona. Avtomobil si lahko ogledate prav tam.

Pekarna in slaščičarna NOVO MESTO

Pomagajmo lačnim v Indiji

Na pobudo Glavnega odbora RK Slovenije nameravajo tudi v Črnomlju, Metliki, Novem mestu, Trebnjem, Krškem in Brežicah organizirati akcijo za pomoč milijonom stradajočih v Indiji, kjer huda lakota ogroža zlasti življenja otrok in žena.

Občinski odbori Rdečega križa bodo s sodelovanjem vseh družbeno-političnih organizacij pobirali prispevke občanov, medtem ko bodo zbiralno akcijo po kolektivih izvedli v vsaki občini s pomočjo sindikalnega sveta.

Ker je le hitra pomoč Indiji učinkovita, bodo denar takoj pričeli zbirati, do 15. aprila pa bo akcija končana. Posamezniki lahko prispevajo pooblaščenim zbiralcem ali v pisarni občinskega odbora RK, delovne organizacije pa naj svoje prispevke nakazujejo kar na tekoči račun GO JRK Slovenije št. 505-746-2-75.

Ne pozabimo ljudstva prijateljske države, ki je zašlo v hudo stisko! Pomagajmo mu z dejanji!

MIŠJE LUKNJE:

— Če so kakšne napake, so jih krive miši! Ne dovolijo nam, da bi se včasih skrili v njihove luknje!

Slabo vreme ni oviralo kupčije

590 prašičev v starosti do treh mesecev in 25 v starosti nad 3 mesece je bilo pripeljanih v soboto, 12. marca, na tedenski sejem prašičev v Brežice. Od tega je bilo prodanih 480 mlajših od treh mesecev po 850 do 1100 din za kg žive teže in 15 starejših od treh mesecev po ceni do 550 din za kg žive teže.

A. S.

Precej pujskov v Novem mestu neprodanih

Na ponedeljkovem prašičjem sejmu v Novem mestu je bilo precej živahno, vendar mnogi živinorejci niso mogli prodati svojega blaga. Naprodaj je bilo 638 pujskov, prodanih pa je bilo le 437. Kljub temu, da je bilo manj povpraševanja, kmetje s ceno niso popustili. Manjši prašički so šli v denar po 14.000 do 20.500 din, večji pa po 21.000 do 33.000 dinarjev.

KZ Trebnje hoče priti na zeleno vejo

Ob razmeroma slabi letini in plačilu 31,5 milijona dinarjev dolga iz leta 1964 je **Kmetijska zadruga Trebnje** končala lansko poslovno leto praktično brez izgube. Zaključni račun kaže le 611.511 S dinarjev iz rezervnega sklada pokritih osebnih dohodkov. Poostrena osebna odgovornost in disciplina, boljša notranja organizacija, zmanjševanje števila zaposlenih, oddaja nerentabilne dejavnosti, površin in strojev so pripomogli, da si zadruga s boljšim gospodarjenjem doma pridobiva zaupanje zadružnikov. Čeprav se zavedajo težav v bodoče, si na zadrugi od vsega najbolj želijo stabilnega tržišča.

Zadruga je lani prodala za 1.630 milijonov svojih in kmetovih pridelkov, kar je 26 odstotkov več kot prejšnje leto. Ker so se cene kmetijskim pridelkom v tem času povečale za več kot toliko sledi, da je količinsko malo padel odkup kmetijskih pridelkov, ki so šli v bližnja industrijska središča tudi po drugih poteh. Od podražitve pridelkov, ki gredo preko zadruge, so imeli korist predvsem kmetje, saj v občini računamo lani s 500 milijoni več dohodkov od kmetijstva upoštevajoč, da so se podražile tudi stvari, ki jih kmetje kupujejo.

Hkrati so se porabljena sredstva v zadrugi povečala za 20 odst., torej za 6 odst. manj kot celotni dohodek. Posledica tega je, da se je neto proizvod povečal za 119 odst., čeprav se je zaposlenost zmanjšala za 15 odst. 31. decembra lani je bilo le še 113 ljudi in število se bistveno ne bo povečalo, razen za sezonske delavce poleti, kljub letošnjemu planu 2,2 milijarde dinarjev.

Ker mora kolektiv plačevati izgubo za nazaj, ima razmeroma nizko povprečje osebnih dohodkov. Količinski kazalci kažejo viden napredek. Eden njih je dnevni prirast goveda, ki se je v lanskem letu občutno povečal in znaša 83 kg, kar je lep uspeh.

Manj ugodna je slika po posameznih obratih, ker ima kmetijsko posestvo iz več razlogov še vedno izgubo, ki sicer ni velika, če jo primerjamo z vrednostjo proizvodnje, izguba pa vendar je. Tu čaka strokovno službo še vztrajno delo in iskanje možnosti, kako poceniti pridelke. Mnogo polagajo na nov način nagrajevanja delavcev, ko bodo od ekonomskega učinka, to je od ustvarjenega dohodka plačani vsi od delavca do direktorja tako, da ne bo nikomur vnemar, kako dela in gospodari zadruga, ki bo lahko z uspehi v svoji hiši ugledna in privlačna tudi za kmetovalce.

Kmetijski nasveti

FOSFORNA GNOJILA

Fosfor je važna snov v prehrani človeka in živali, ker sestavlja, povezan s kalcijem, kosti. Če krmimo govedo s senom, ki je zrastlo na tleh, v katerih je malo fosforja, lahko žival dobi nevarno bolezen-kostolomnico.

Fosfor skrajšuje dobo rasti rastlin in sili na zorenje: dušik pa dela prav nasprotno. Posebno žita so hvaležna, če jih gnojimo s fosfornimi gnojili, ker imajo po njem zrno kleno in slamo odpornejšo proti poleganju. Pri nas je na splošno povsod premalo tega hranila. Znaki pomanjkanja na rastlinah so majhni, vijoličasto rdeči lističi.

Nekdaj so izdelovali fosforna gnojila iz kosti, vendar je bilo le-teh premalo. V zemlji so odkrili rudo fosforit, še pozneje pa so začeli pridobivati fosfor iz železovih rud, ki jim je primešan. V Evropi ni nahajališč fosforita, mnogo pa ga je v Severni Afriki, od koder ga po morju in Donavi vozijo tudi v našo tovarno Prahovo v Srbiji.

■ **SUPERFOSFAT** poljedelci poznajo že 120 let. Postopek pridobivanja, ki se sestoji iz vlivanja žveplene kisline na fosforit, se ni bistveno spremenil. Gnojilo je kislo, zato ni za kisla zemljišča. Dobro se topi, ima obliko sivega prahu ali zrnja. Vsebuje 16 do 18 odst. fosforja in ga lahko trosimo do 700 kg na ha tako, da ga v zemljo zaorjemo. Obstajajo tudi bolj koncentrirani superfosfati pod imenom superfosfat ali trojni fosfat.

■ **THOMASOV FOSFAT** (Tomaževa žlindra) pridobivamo v plavžih, vendar na žalost naše železarne predelujejo malo takih rud, ki vsebujejo fosfate. Moramo ga uvažati, zato ga na trgu včasih ni dobiti. Je temnosive do črne barve, brez okusa, netopljiv v vodi in ima 16 do 18 odst. fosforja in še polovico apna. Zato je dobro gnojilo za našo sprano zemljo. Posebno dobro učinkuje na travnikih in raznih dolgoletnih posevkih ali nasadih (detelje, vinogradi in sadovnjaki, ker deluje več let. Dobro se kombinira s hlevskim gnojem, lahko ga trosimo celo pozimi v količinah do 750 kg na hektar.

■ **KOSTNA MOKA** je sicer dobro fosforno gnojilo, vendar predrago in ga raje uporabljamo za prehrano živali, ki jim primanjkuje fosforja in kalcija.

Kljub temu, da pri nas ta gnojila še niso vpeljana, omenjam surove fosfate, ki imajo razna imena: fini mleti fosfat, mikrofos, hiperfosfat, fosfatna moka in podobno. Vsebujejo okrog 26 odst. fosforja in 45 odst. apna in so dobno gnojilo za kisla tla.

MARJAN LEGAN
inž. agronomije

600, ne pa 6000 kilogramov!

Tiskarski škrat nam jo je v zadnjih KMETIJSKIH NASVETIH, ko smo pisali o dušikovih gnojilih, pošteno zagodel: količino apnenega dušika (kalcijevega cianamida) je podesetoril in zapisal, da ga lahko trosimo do 6000 kg na hektar, kar pa ni res. Tega gnojila smemo potrositi samo do 600 (šest sto) kilogramov na hektar!

KLOPOTEC

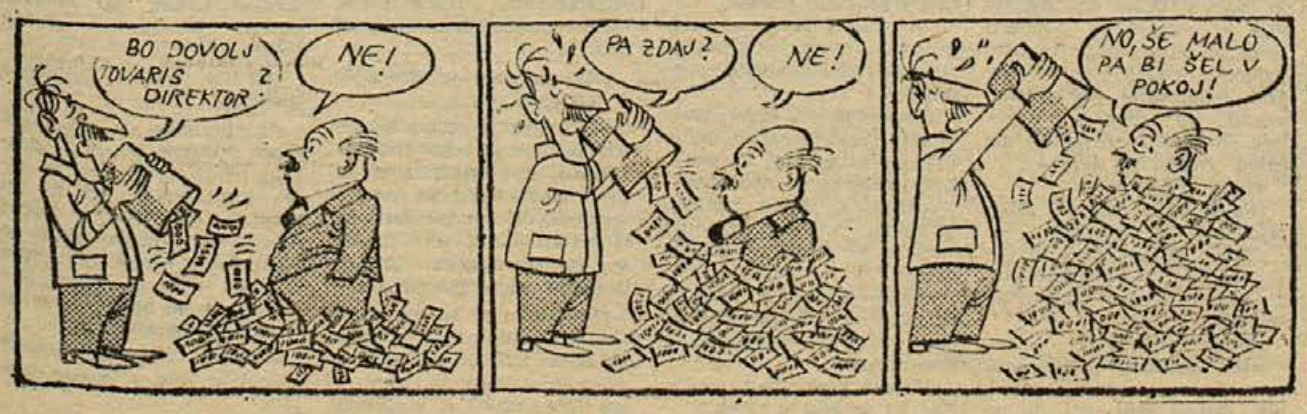

Ana Fabijan:

KUZMIN MIHA

(1905)

Med skalnatimi Gorjanci in sinjo Kolpo se razprostira svet, samoten, tih, pozabljen. Le včasih se ga spomni pevec, ki je bil od tod ponesel s seboj nešteto lepih vtisov in najlepše slovensko narečje.

Nič romantičnega nima ta pokrajina. Nima belih snežnikov, niti strmih prepadov, niti šumečih slapov. Tako tiha, sanjava harmonija je razlita povsod.

Kakor valovito zeleno morje se ti zdi ta svet z neštevilnimi griči. Ali na teh goricah raste kapljica, ki zamakne srce in razpali kri!

V teh krajih je tekla zibel Kuzminemu Mihi. Poznalo ga je devet vasi naokoli, a v vašem selu niso nikjer poželi pšenice, niti izpreli prediva, ne da bi se ga bili spomnili.

Trikrat je že ozelenela trava na njegovem grobu, ali vaška deca, jedva so zanosili bregešice, vam že znajo praviti o Kuzminem čači, kot bi bil šele včeraj ostavil naše selo.

Ustavite se zvečer pred seljakom, ki cepi pred hišo drva! Vljudno vas pozdravi in kmalu sta v živahnem pogovoru. Ej, naš človek vam ne pride pred nikomer v zadrego! — Gladko mu teče lepa govorica in strme poslušate krasne prislovice in primere, ki jih vpleta v pogovor.

Komaj vam je opisal letino in svoje imetje, že je na vrsti Kuzmin Miha.

»Oj, pasja vera, to vam je bil gadé!« se smeje seljak, in če ste ga kaj vprašali, vam pripoveduje zgodbe iz življenja omenjenega junaka.

Da znate, kako je bil prevaril neko dekletce za rake!

Lovi vam Kuničeva mala rake v potoku. Ima jih že lep kupček v loncu poleg sebe. Pride Kuzma. — »Marinčica, ne lovi rakov, zakaj tam, glej, straši! Ali ne veš, da ima ribe in rake vrag v oblasti? Tudi jaz sem nekoč tam lovil rake in jih metal v torbico. Ali zdajci se glasi nekaj v vodi: »Krnec, kukec, kje si?«

»V Minovi torbici!« se je odzvalo.

»Zbal sem se, a ondaj beži, beži, kolikor so me nesle pete. Za menoj pa je nekaj šumelo, kot da se pode valovi. Ozrem se. — Ne morem ti opisati, kaj sem videl. Le toliko znam, da je bilo milijonkrat pisano in dolg rep je imelo.«

Marinčica ni čakala, da bi bil izpregovoril starec zadnje besede. Šinila je proti domu kot blisk, a Kuzma je pobral lonec z raki in zadovoljno odkoračil domov.

Pravijo, da je rad kradel. Ljudje mu tega niso šteli v zlo. Prirojeno mu je bilo, velijo.

Imel je krasen sadovnjak in sadja je bilo v njem, da je gnilo po tleh. Ali ko so dozorele prve hruške na sosedovem vrtu, je vstal Kuzma v mračnem jutru, da si nabere košarico. In to se je ponavljalo, dokler niso sosedje otresli poslednjega drevesa na vrtu. Niso mu očitali tega. Saj jih ne krade zase, so rekli.

Ko so šli otroci v šolo, je sedel pred hišo in pušil.

»No, deca, kaj bi hrušek?« — In nabasal jim je torbice in žepe z nakradenim sadjem.

Ponoči je narezal buč na sosednjih njivah in jih znosil na svojo zemljo.

Zjutraj se je čudila snaha: »Od kod toliko buč?«

»Molči ptičica!« jo zavrne tašča, »stari je skrben, pa jih je nanosil.«

V cerkev pa ni hodil nikoli. Ko so se ljudje odpravljali k maši, on puško na ramo, pa hajd v lozo. Ves dan je utegnil tavati po gozdu, a na večer bi se vrnil ves zmučen, lačen in žejen.

Da je bil strasten lovec, si mislite. Motite se! Prosim vas, če je hodil po gozdu z nenabito puško in brez streliva.

Sosedje so se mu smejali. — »Ali greš na medvede?« so ga dražili, ko je dostojanstveno stopal mimo njih.

»Zalotil sem lisičino v Belški dragi,« je odgovoril važno in odkorakal počasi.

Pozimi je rad zahajal v hiše, kjer so klali.

»Cul sem, da palite pri vas,« je rekel, vstopivši v hišo, »pa sem mislil, da dobim druščino tukaj.« — In sedel je k peči.

Gostoljubni gospodar mu je ponudil klobaso in pečenke. Ali Miha se je nasmehnil zaničljivo: »Bogme, to da bi jedel, kume? Mi jemo samo leteče in drkeče meso.« — Mislili je na divjačino.

A ko je odšel, je pogrešila gospodinja kos mesa ali par klobas, ki so skrivaj izginile v Kuzmin žep.

In zbolel je. Poleti je bilo in ležal je na senu pred hišo. Vroče je pripekalo sonce, ali Miho je stresala zima, da je drhtel po vseh udih.

»Joj, ljudje božji, umreti bo sila!« je govoril venomer. »Ne kradite, vam velim, nikarte krasti!«

»Oj, ti Mate Kunič, čuješ! Buče sem kradel na tvoji njivi in Mušiču sem otresel hruško in Bari Vlašički sem vzel koruze,« se je izpovedoval

»Molči, Miha, vse znamo,« so odgovarjali sosedje. Smilil se jim je, ko je drhtel na senu upadlega obraza in ves potan od muke.

»Ne govori! Znali smo že davno in ti odpustili. Nekako zlo je bilo v tebi, bože oprosti, sam nisi mogel za to.«

»Oh, dobre sosede mi je Bog dal, čast in dika mu! Prav velite, ljudje božji, prirojeno mi je bilo. U, u, u, kako mi je zima!« se je stresal.

Pristopila je k ležišču snaha.

»Takoj bom izdihnil, Mare!« — Pogledal jo je žalostno.

»Bi li mi zaklala jedno pišče?«

»Bogme, čača, zakaj ne bi? Takoj ga zakoljem,« je odvrnila odločno.

Ali snaha je bila skopa. »Dosti je, da vidijo mojo dobro voljo. Preden mu pripravim pišče, mi utegne umreti, a za družino ni, da bi pekla kokoši.« — In zbežala je onkraj hiše ter klicala glasno:

»Kokice, bi, bi, na!« — Ali jedva se ji je približalo pišče, ga je zapodila z metlo.

»Joj, čača, ne da se mi nobena ujeti! Verujete mi, i tako vam je repa najzdraveja!«

Sosedje so se jezili na tihem. »Ne privošči mu niti na zadnjo uro priboljška,« je šepnil tisti, ki mu je bil bolnik kral buče.

»Čakaj, Miha, naše so krotkeje. Zaukažem Katici, pa ti pripravi jedno.« — Odšel je.

Trenutek nato je bilo slišati frfotanje preplašenih kokoši, a potem je bilo vse tiho.

Bolnik je drhtel neprenehoma in včasih vzdihnil globoko. Nekdo mu je stal ob glavi in ga z zeleno vejo branil muham.

»Ne bo dolgo,« je rekel nekdo tiho snahi. Ona je skomignila z rameni.

Lačen sem!« je vzdihnil bolnik.

»Potrpi malo, skoraj bode pečeno pišče,« ga je tolažil tisti, ki mu je branil muhe.

In potem spet molk. Bolnik je dihal čedalje hitreje in grgralo mu je v grlu, kot da se preliva voda.

Prišel je sosed s piščetom.

»Miha, oj Miha, boš jedel?« — Bolnik se ni ganil. Vzdihnil je dvakrat, trikrat in po njem je bilo.

»Saj sem vedela,« si je mislila snaha zadovoljno, »zaman bi mu bila pripravila pišče.« Nato se je prekrižala in vzdihnila glasno: »Bog daj večni mir in pokoj duši njegovi!«

Miha Kambič: Detajl kompozicije s kredo (1922)

Klinika za žrtve mačka

»Prva pomoč žrtvam mačka. Uradne ure od 6.30 do 8.30.« Tak napis lahko preberete na vratih posebne klinike, ki so jo pred kratkim odprli v Helsinkih in v šestih drugih finskih mestih. Pacienti, ki se v njej oglasijo, so po hitri in koreniti kuri že istega dne spet sposobni za delo, pa naj so se ga prejšnji večer še tako nacukali...

Izostanki od dela zaradi alkohola so na Finskem v zadnjem času zmeraj resnejši problem. Med pacienti je največ dobro plačanih strokovnih delavcev, poslovnih ljudi in celo državnih uslužbencev.

ISKRIVOSTI

Optimist vidi povsod zeleno luč, pesimist vidi povsod rdečo luč, modrijan pa je barvno slep.

Upton Sinclair,
ameriški književnik

Življenje je džungla, a življenje filmske zvezde je džungla v džungli.

Alain Delon,
francoski filmski igralec

V memoarih ne najdemo nič slabega razen spomina na avtorje.

Giovani Guareschi,
italijanski satirik

Nečimernost postane nevarna, kadar prične človek samemu sebi čestitati za dosežene uspehe.

Ameriška pisateljica

Vsakdo lahko postane bogat, če se odloči za revno življenje.

Ameriški bankir,
Henry Goold

Starostna meja je edina meja, prek katere pridemo brez vsake formalnosti.

Nemški igralec
Paul Henkels

T. Lečko:

DVOBOJ S ČASOM

Ura je odbila devet. Direktor založniškega podjetja si je popravil naočnike, pogledal urednika, ki je sedel pred njim, in ga očetovsko pokaral:

»Čujte, tovariš Svoboda, poklical sem vas, da se pomenita o vašem prihajanju v službo. Saj to je pravcati škandal. Sramotite naše podjetje!«

Urednik se je živčno presedel na stolu in zakašljal, da si pridobi časa.

»Veste ...«, je rekel obotavljivo. »Veste, jaz zavoljo objektivnih vzrokov ne morem priti o pravem času.«

»In kakšni so ti vaši objektivni vzroki?«

Različni. Vendar vas ne bom motil z njimi. Gotovo imate polno dela.«

»Da, dela imam čez glavo, in sicer s takimi tipi kot ste vi,« je pomenljivo poudaril direktor. »Toda poglejva listo prihodov v službo in vaše tako imenovane objektivne vzroke. Na primer v ponedeljek. Namesto ob osmih ste prišli tričetrt na devet.«

»To ni mogoče!«

»Pa še kako mogoče! Moja tajnica je to zapisala.«

»Tako, tajnica? Žal mi je, vendar vam moram povedati, da vaša tajnica ni vredna piškavega oreha.«

»Kako to mislite?«

»Oh, oprostite, prosim,« se je v zadregi opravičil urednik. »Mislil sem reči, da ničesar ni vredna kot — tajnica! Kajti jaz sem prišel šele ob devetih.«

»Čujte, človek božji, jaz...«

»Prišel sem ob devetih, pravim. Toda zavoljo objektivnih vzrokov.«

»Kakšnih objektivnih vzrokov?« je vprašal direktor, zdaj že nestrpen.

Vse dotlej je bil urednik miren, ker je svoje misli jezno osredotočil na tajnico. Zdaj pa je prišel v zadrego in je začel napeto misliti, kaj naj odgovori.

»No, če povem po pravici...«

»Torej povejte, zakaj ste prišli šele ob devetih?«

Slednjič se je urednik le domislil in rekel zmagoslavno.

»Zato, ker sem moral čakati v otroških jaslih.«

»V jaslih?« je presenečeno ponovil direktor. »Človek božji, saj vendar niste poročen!«

»Seveda nisem, toda poroko imam v načrtu. Zato hodim v jasli, da si tam .. pravočasno rezerviram prostor.«

»Čujte, si lahko izmislite še kakšno bolj bedasto opravičilo?« je jezno vprašal direktor.

»Naa,« je iskreno odgovoril urednik. »Pravzaprav hočem reči, da malce, no — pretiravam.«

»Malce? Preklemano veliko. Kaj pa je bilo v torek?«

»V torek? aha, že vem — bil je 4. januar.«

»Ne zbijajte trapastih šal! Rad bi vedel, zakaj ste v torek prišli šele ob pol desetih?«

Urednik si je popraskal brado.

»No, povejte! Me res zanima, kaj boste potuhtali.«

»V torek, pravite? Hm, v torek sem bil pa v liftu.«

»Kje?«

»V liftu, v dvigalu. Ustavil se je med dvema nadstropjema, ta beštija!«

»Beštija ste vi, in grozna, da se bog usmili,« je dobrodušno poudaril direktor. »Kje pa ste obtičali v sredo, ko vas sploh ni bilo v službo?«

»Prosim lepo, ura mi je zaostajala,« je referiral urednik.

»Pomislite, tovariš direktor — zaostajala mi je celih 24 ur!«

»Kaj pa vam je zaostajalo v četrtek?«

»V četrtek je pa vse šlo kot namazano,« je rekel urednik. »Točno ob osmih sem bil pred vrati, tedaj pa sem se spomnil, da sem pozabil obuti čevlje. Stekel sem domov, saj bi bos sramotil sebe in podjetje, samo pomislite!«

Direktorju je šlo na smeh. »Moram priznati, da imate genialne izgovore. Toda pustiva šalo, stvar je resna. Vi ste dober stilist, v književnosti ste res doma, to je dejstvo. Toda ni pomoči — vaše prihajanje na delo nikakor ni opravičljivo.«

Urednik je malo premislil, potem pa rekel:

»Imam zamisel, ki je izvedljiva.«

»No, kakšno?«

»Postavite me za glavnega urednika.«

»Hm,« je premislil direktor. »Ali boste potem pravočasno prihajali v službo?«

Urednik je odgovoril prepričljivo in odkrito:

»Oh, to sploh ne! Toda moje prihajanje v službo bo potem v glavnem kot je prav.«

Slavo vsak drugače sodi

Srbski kritik Skrelić je prišel v rodno mesto pisatelja Milovana Glišića. Da bi zvedel, koliko je Milovan slaven, je vprašal prvega kmeta:

»Ali si poznal Milovana Glišića?«

»O, poznal,« je odgovoril kmet. »Ampak on je že zdavnaj odšel v Beograd in začel tam nekaj pisariti in praskati po papirju. Potlej nikoli več nisem slišal o njem. Toda njegov brat Sava — ta pa je slaven človek, ta!«

»Kaj pa je naredil?« se je pozanimal Skerlić.

»Ostal je doma in vzredil najboljše vole v našem kraju!«

V petek popoldne sta predsednik občinskega odbora Socialistične zveze Slavko Dokl in predsednik novomeške občinske skupščine Sergij Thorževskij v zgornji dvorani Dolenjske galerije izročila 100 družbenim delavcem in članom delovnih kolektivov odlikovanja, s katerimi jih je odlikoval predsednik republike tovariš Tito ob 20-letnici osvoboditve. V imenu odlikovancev se je za priznanje zahvalil Lojze Nečimer. Po podelitvi odlikovanj so prisotnim priredili majhno zakusko. (Foto: M. Moškon)

O materinščini in Kosovelu

V četrtek, 10. marca, je bil v Novem mestu občni zbor podružnice Slavističnega društva Slovenije, s katerim je novomeška podružnica stopila v sedmo leto življenja. Občnega zbora se je udeležil tudi akademik in književnik dr. Bratko Krefl.

Pisatelj Jože Dular je za uvod v občni zbor predaval o Beli krajini in njenem deležu v slovenski književnosti. Ta prisrčen uvod v razpravljanje o delu in vlogi slavistov v javnem in šolskem življenju je pokazal pisateljevo prizadevnost, da bi sporočil o tem, kako slovenska obrobna pokrajina prispeva umetnosti. Njegovo pripovedovanje je bilo več kot samo sporočilo, bilo je ljubezniv opomin o kulturni tvornosti Bele krajine in hkrati vabilo slavistom, da uprejo oči tudi onkraj Gorjancev. Svoje predavanje je dopolnil še s sprehodom po Beli krajini, ko je s številnimi slikami oživljal etnografske, »arhitektonske in druge kulturno -zgodovinske zanimivosti.

O delu podružnice je poročal prof. Jože Sever. Poudaril je, medtem ko je govoril o delu društva v preteklem letu, da so slavisti med drugim obravnavali aktualne dogodke in pereča vprašanja, npr. položaj slovenstva na področju občin Krško-Brežice. Spregovoril je tudi o predlogu svetovalca za slovenski jezik pri MZPPS prof. Bačarja, da naj bi v delo podružnice uvedli neko novost oziroma dali že dosedanjemu delu trdnejšo organizacijsko obliko. Pokazala se je namreč potreba po aktivu, ki bi ne na društveni, temveč na službeni osnovi povezoval slaviste na šolah druge stopnje. Bilo je sklenjeno, da bo slavistična podružnica prevzela še naloge slavističnega aktiva za srednje šole in tako razširila svojo dejavnost. V razpravi je dr. Bratko Krefl ta sklep podprl. Dr. Krefl je v razpravi govoril še o vlogi slavista v današnjem času, o njegovi izjemni vlogi posredovalca nacionalne kulturne tvornosti mladini v času vse večjega zmaterializiranega pogleda na življenje. Ko so govorili o materialnem položaju društva, je ostro komentiral sporočilo, da skupščina občine Novo mesto na prošnjo za dotacijo društvu ni odgovorila.

Na občnem zboru je bil za novega predsednika izvoljen pisatelj in prevajalec Severin Šali. Še ta teden se bo novi odbor sestal in spregovoril o delu.

Morda še nikoli ni bilo v čitalnici študijske knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu take zbranosti in prednosti besedam, kot v četrtek zvečer, ko je dr. Bratko Krefl predaval o reviji Mladina in njenemu sodelavcu Srečku Kosovelu. Večer, ki je bil namenjen javnosti, ni bil samo znanstvena eksplikacija o Kosovelu; bil je studenec besed, s katerimi je akademik dr. Bratko Krefl oživel podobo subtilnega pesnika Krasa in svojega prijatelja Kosovela. Ko je predavatelj sklenil besedo, nismo hoteli verjeti, da je res končal, tako smo bili zaneseni v čarobnem svetu slovenske besede, ki je s Kosovelom dosegla enega izmed vrhov in ki je mag.

PETER BREŠČAK

»Kralj na Betajnovi« v Semiču

Po daljšem času je oživelo prosvetno društvo Semič, ki se je predstavilo gledalcem preteklo nedeljo s Cankarjevo dramo »Kralj na Betajnovi«. Dramo je zrežirala prof. Anica Snoj. Navdušeni gledalci so napolnili dvorano do zadnjega kotička.

F. D.

Delo kluba kočevskih študentov

Študentje si želijo, da bi bili bolj povezani z domačimi kraji in da bi sodelovali z drugo mladino na kulturnih in športnih srečanjih — Radi bi, da bi jih obiskovali vodilni uslužbenci iz podjetij in skupščin ter jih seznanjali z življenjem doma — Vprašujejo se tudi, če se jim brucovanja v Ribnici izplačajo

V klubu študentov Kočevske je včlanjenih približno 150 študentov iz kočevske in ribniške občine. Sestava študentov je dokaj pisana, mnogi izmed njih se težko prebijajo skozi študentovska leta.

Pri reševanju njihovih materialnih težav bi moral biti klub tisti, ki bi povezoval obe občinski skupščini in domača podjetja s študenti. V novih okoliščinah bodo podjetja štipendirala samo najboljše študente. Zato mora klub čimprej ugotoviti, kakšne študijske uspehe dosegajo njegovi člani in te ugotovitve posredovati njihovim štipenditorjem. Klubu bosta morali pri tem delu pomagati občinski skupščini in podjetja.

Socialno ekonomska komisija se je po reformi znašla v nezavidljivem položaju, ko gre za to ali študente štipendirati ali kreditirati. Člani kluba so na svoji zadnji skupščini sklenili, da se strinjajo s kreditiranjem, vendar naj bi to bilo le kot dodatna pomoč štipendiranju. Ta komisija kluba bi morala imeti celoten pregled nad študentovim študijem in njegovim materialnim stanjem. Skupaj s svetom letnika naj bi dajala predloge za dodelitev kreditov. V novih pogojih bodo tudi podjetja in občinske skupščine morale vprašati klub za mnenje o delu študentov.

V zadnjih letih se je razrahljala povezava med gimnazijsko mladino in klubom. Večji del krivde za to nosi gimnazija, saj je lani klub organiziral za gimnazijo pisan in privlačen literarni večer, katerega pa se je udeležila le peščica gimnazijcev. Letos se namerava klub bolj povezati z delavsko in kmečko mladino. Študentje bodo obiskali nekatera večja podjetja v obeh občinah in se seznanjali s težavami delavske mladine. Zaželjeno je, da bi bili ti obiski povezani s kulturnimi in športnimi prireditvami. Študentje — športniki bi se z velikim veseljem odzvali povabilom na razna tekmovanja, ki bi jih lahko organizirala ribniški in kočevski Partizan.

Študentje ugotavljajo, da vse premalo vedo o gospodarstvu domačih krajev. Zelo bi bilo koristno, če bi kdaj prišli med študente vodilni uslužbenci iz podjetij, občinskih skupščin ter ustanov, da bi jih bolje seznanili z življenjem domačih krajev.

V februarju je klub organiziral v Ribnici že 5. tradicionalno brucovanje, kjer je zeleno carstvo krstilo novopečene bruce. Študentje so s kratkim, toda učinkovitim programom obravnavali občinske probleme, ki jih je zeleno carstvo s svojo bistroumnostjo in dolgoletnimi izkušnjami rešilo v splošno zadovoljstvo vseh prisotnih. Bruci so s svojimi »neumnimi« odgovori zabavali mnogoštevilne obiskovalce. Na žalost je dobro vzdušje študentov pokvaril domači Partizan, ko jim je zaračunal dvorano 75.000 dinarjev, razen tega pa so morali povrniti še stroške za neodigrani film, kar je navrglo dodatnih 25 tisočakov. Tako so primorani kočevski študentje razmišljati, ali naj imajo v Ribnici v bodoče sploh še brucovanje. Prav bi bilo, da o teh stvareh spregovori tudi širša javnost.

MIHA MATE

IX. srečanje bo v Črnomlju

Letošnje IX. srečanje dramskih skupin Slovenije bo v Črnomlju, predvidoma od 21. do 28. maja. Za nadaljnji razvoj gledališkega amaterizma na Slovenskem bo to delovno srečanje prav posebej pomembno, nanj pa se bodo tudi dramske družine dolenjskih občin prav gotovo dobro pripravile.

Oder mladih v Otočcu in Šmarjeti

V nedeljo, 20. marca, bo novomeški ODER MLADIH gostoval z mladinsko igro »Cesarična in svinjar« ob 11. uri dopoldne v Partizanovem domu v Otočcu, ob 15. uri pa v Šmarjeti. Predstavi sta namenjeni predvsem šolski mladini!

Pomen medsebojnih stikov

Mladinska knjiga v Ljubljani je pred dnevi izdala novo delo našega rojaka, upok. univ. profesorja dr. Mihajla Roštoharja z Goleka pri Krškem: »Osnove socialne psihologije«, zanimivo izvirno delo s področja medsebojnih stikov v življenju vsakogar izmed nas – Bralci Dolenjskega lista želimo spoštovanemu in uglednemu strokovnjaku, ki je trenutno na zdravljenju v novomeški bolnišnici, skorajšnje okrevanje

»V osnovah socialne psihologije sem hotel prikazati, kako poteka psihično življenje človeka, ko stopa v stik z drugimi poedinci človeške družbe. Človek je socialno bitje, odvisno od človeške družbe, v kateri se izživlja. Od medsebojnih stikov je odvisna življenjska usoda od vsakega človeškega poedinca. V njegovem interesu je, da ve zavzeti vedno pravilen odnos do ostalih poedincev, ako hoče, da bodo njegovi družbeni stiki uspešni. Treba pa je vedeti, da so stiki med človeškimi poedinci psihične narave, se pravi, da imajo ne samo vnanjo ali fizično plat, ampak tudi notranjo ali psihično plat. To so psihosocialni pojavi, o katerih si mora vsakdo pridobiti pravilen nazor, ako hoče dosečí v javnem življenju uspehe. Od pravilnega pojmovanja psihosocialnih pojavov je namreč odvisen pravilen odnos, ki ga je treba zavzeti, ko stopamo v stik z drugimi poedinci.

Če bo to moje delo bralcu k temu pripomoglo, mi bo to zadoščenje za trud, ki ga je delo zahtevalo.«

Tako pravi v uvodu univ. prof. Mihajlo Rostohar, naš rojak z Goleka pri Krškem, pisec »Osnov socialne psihologije«, knjižice, ki jo je pred kratkim izdala Mladinska knjiga v zbirki Kozmos.

Pojav znanstvene knjige, ki jo napiše domači avtor, je vselej razveseljiv dogodek, toliko bolj, če pomeni knjiga prispevek k razčiščevanju in osvetljevanju manj raziskanih področij. »Osnove socialne psihologije« Mihajla Rostoharja so prav gotovo eno takih razveseljivih del, zlasti če upoštevamo, da se je pred njim malo avtorjev tako pogumno lotilo obdelave vprašanj socialne psihologije. Rostohar je s svojimi »Osnovami« predvsem hotel osvetliti nekatere psihosocialne pojave, o katerih si mora vsak pridobiti pravilen nazor, če hoče uspeti v javnem življenju.

Knjižica je nepogrešljiv priročnik za razumevanje vprašanj socialne psihologije in je obogatila domačo znanstveno knjižnico.

USPEH DIJAKOV: SKUPNA SKRB ŠOLE IN DOMA

Radi bi imeli lepo vzgojene ljudi

(Nadaljevanje in konec)

Neopravičeno zamujanje ima tudi neugodne posledice, ki zadevajo dijakov značaj. Zamudo mora dijak opravičiti. Če manjka neopravičeno, tedaj (on to dobro ve!) pomeni to nižjo oceno iz vedenja. Zato poskuša najti najrazličnejše poti, da dobi opravičilo. Te poti so: laž, ponareditev podpisa, prikrojitev zdravniškega potrdila in podobno. Včasih (žal moramo to javno ugotoviti) tudi nekateri starši v dobri veri, da svojemu sinu ali hčerki pomagajo, podpišejo opravičilo, četudi to ni bilo res kar podpišejo. O tem so nas informirali nekateri učenci sami. Taka »solidarnost« z dijaki se seveda kaj hitro maščuje, saj to preide v dijakovo navado. Mislim, da se moramo resno odločiti za enotno oblikovanje dijaka, saj smo mi, ki delamo v šoli, močno zainteresirani, da dijak zna, da napreduje in smo ponosni na njegov uspeh, kakor ste ob njegovem uspehu srečni vi. Želimo iskrenega, večkratnega sodelovanja, zlasti tedaj, ko dijak še solidno dela, kajti sodelovanje ob nepravem času, zlasti neposredno pred zaključkom redovalnih konferenc, je največkrat neplodno.

3. Zelo zaskrbljujoči so nekateri pojavi naše mladine, ki zadevajo njeno obnašanje v šoli, na javnih mestih, njen odnos do odraslih, do predpostavljenih. Tu ne gre zgolj za to, da dijaki kršijo šolska pravila, saj ta predvsem skušajo na šolski način zagotoviti, da se bo dijak obnašal primerno splošnim človeškim, moralnim in družbenim pravilom. Zato menimo, da dijakovo obnašanje ni samo stvar šole, temveč vseh nas. Naša delovna skupnost v tem času pripravlja današnjim razmeram prilagojen pravilnik o pravicah in dolžnostih dijakov, ki bo nekatere pojave ostreje sankcioniral, saj bo izhajal iz dejstva, da vsega res ni mogoče tolerirati in odobravati. Zavedamo pa se hkrati tudi tega, da so sleherna pravila le forma, še zlasti, če predvidevajo ukrepe za nekaj, kar ni mogoče kontrolirati. Npr., želimo in mislimo, da je prav, da dijaki ne pohajkujejo po mestu, ne zahajajo v javne lokale, po šolskih pravilih je prepovedano kajenje na javnih prostorih, v šoli, na ulici, prepovedano je pitje alkoholnih pijač. Toda, ali je sedaj dolžnost profesorjev, da bodo hodili od lokala do lokala in ugotavljali, kako je s temi pravili v praksi? Nekdo bo torej lahko kaznovan, ker smo ga slučajno dobili, drugi, ki morda ta pravila krši hujše, pa ga ne opazimo, ni kaznovan, torej — ni kriv. Zakaj o tem govorim? Predvsem zaradi tega, ker menim, da smo vsi, ki imamo kakorkoli opravka z vzgojo, ki smo zainteresirani za lepo vzgojene ljudi, dolžni skrbeti za to, da bo naša mladina res takšna, kakršne si želimo. Dovolite mi, da sem v tej zadevi konkreten. — Primer obiska v javnih lokalih nas sili k resnemu ukrepanju. Želeli smo in še želimo, da ima naša mladina v mestu prostor, v katerem lahko pomalica, se odžeja, se pogovori itd., toda ne moremo se strinjati s tem, da se tak prostor izkorišča za čezmerno kajenje, za pitje alkohola in podobno. Slišali smo predloge, da bi prepovedali obiskovanje tudi teh lokalov, toda ali smo pravični do tistih, ki te lokale uporabljajo za dijaku primerne potrebe?

Poudarjam, da šola sama ne more vseh teh stvari rešiti tako, kot bi bilo najbolj mogoče, četudi bi še tako poostrila svoje ukrepe.

Razveseljivo ob vsem tem pa je dejstvo, da smo z večino dijakov zadovoljni, da je v večini mladina, ki resno dela, ki se zaveda svojih dolžnosti. Govorili bi lahko o posameznikih, ki so zelo prizadevni, tovariški, vljudni, nesebični, ali o razredih, ki se kot celota uveljavljajo ali v učnem uspehu ali na drugih področjih, o 4. c gimn. in 4. b učiteljišča ter še o nekaterih, ki dokazujejo, da se da uspešno delati. Govorili bi lahko o prizadevanjih mladih literatov, mladinskih funkcionarjev, o članih odra mladih, o dijakih, ki uspešno delajo v klubu OZN, prirodoslovcih, ki aktivno delajo v svojem krožku in o drugih, ki se uveljavljajo na drugih področjih, ki segajo v izvenšolsko, prostovoljno dejavnost. Vsi ti vzbujajo optimizem in zadovoljstvo. Ker pa je redna dejavnost teh motena od manjšine, se je zdelo delovni skupnosti gimnazije potrebno sprejeti sklep, da lahko učiteljski zbor odslovi iz šole tiste dijake, ki bodo imeli ob polletju 5 ali več negativnih ocen, zlasti za dijake, za katere je učiteljski zbor izgubil upanje, da bi lahko redno spremljali pouk in napredovali v učnem uspehu ter katerih vedenje je takšno, da moti celotno delo in prizadevanja na šoli.

Spoštovani starši! Seznaniti smo vas hoteli z nekaterimi vprašanji, za katere menimo, da je prav, da jih veste in v katerih si med seboj najlaže pomagamo. Problemi, o katerih sem govoril, res niso samo naši. Drugod so večji. Toda miselnost, da je pač tako, da je taka doba, da so taki vplivi iz Zahoda in drugačni iz Vzhoda, nas lahko zgolj opozarja na kritično presojo o tem, kaj je realno in kaj ni, ne sme pa nas povsem prevzeti.

VELJKO TROHA

Slovo od Dušana Kvedra

V soboto zjutraj nas je novica o nenadni smrti uglednega revolucionarja Dušana Kvedra - Tomaža bridko užalostila. Iz radijskega sporočila smo zvedeli, da je po daljši in hudi bolezni zastalo srce človeka, ki je vse svoje življenje posvetil boju za napredek. Nepričakovano slovo od spoštovanega borca za svobodo je globoko odjeknilo v srcih vseh dolenjskih ljudi, prav posebej pa se ga spominjajo tudi prebivalci sevniške občine, v kateri je bil pokojni tovariš Dušan Kveder častni občan.

Na novem pokopališču v Beogradu so v nedeljo z vojaškimi častmi izkazali spoštovanje pokojnemu revolucionarju, njegovi številni tovariši, soborci in najožji sodelavci, med drugimi Edvard Kardelj, Miha Marinko, Franc Leskošek, Janko Smole, Zoran Polič, Franc Kimovec, Svetozar Vukmanovič, Boris Kraigher in drugi. Po slovesnih svečanostih so truplo upepelili, v torek pa se je Ljubljana poslovila od bivšega komandanta NOV in POS. Žaro s pepelom pokojnika so ob navzočnosti naših najvišjih predstavnikov, med katerimi so bili tudi odgovorni tovariši iz sevniške občine, položili v spomenik nad grobnico narodnih herojev v Ljubljani. Vsa Slovenija se je z najglobljo žalostjo poslovila od pokojnega tovariša Dušana Kvedra, ki ga bomo ohranili za vedno v spominu.

Tovariša Kvedra smo poznali tudi kot vsestranskega družbeno-političnega in kulturnega delavca

Že lani v jeseni smo večkrat slišali novice o težki in mučni bolezni tovariša Dušana Kvedra v Beogradu. Pogrešali smo ga na slavju ob jesenskem občinskem prazniku v Sevnici, kjer so se govorice o njegovi bolezni znova žalostno razširile. Odborniki sevniške občinske skupščine so mu z zadnjega občinskega praznika poslali toplo tovariško pismo, vsi pa smo se ga vedno znova spominjali. Sleherno srečanje s pokojnim Tomažem je bilo za vsakogar izmed naših delovnih ljudi vedno nova priložnost, da je obudil spomin na človeka, ki je posvetil vse svoje plodovito, kratko življenje stvari revolucije in sreči svojega ljudstva. Težko je verjeti, da ga ni več med nami, da nam ga je vzela zahrbtna bolezen veliko, veliko prezgodaj. Izgube priljubljenega, povsod spoštovanega, izredno sposobnega in vedno skromnega ljudskega voditelja ne bo mogoče preboleti.

Tovariš Dušan Kveder se je rodil 9. aprila 1915 v Šentjurju pri Celju v učiteljski družini. Že zelo mlad se je vključil v politično življenje. Zaradi revolucionarnega delovanja je bil leta 1931 za leto dni izključen iz ptujske gimnazije. Po maturi se je vpisal na tehniško fakulteto v Zagrebu. Že leta 1933 je bil sprejet v komunistično partijo, kjer je sodeloval z dr. Jožetom Potrčem, Jožetom Lackom in Ivanom Bratkom. 1935 je Dušan Kveder s sodelavci organiziral anketo o življenju haloških in slovenjskogoriških prebivalcev. Od novembra 1935 do junija 1936 je bil član pokrajinskega komiteja SKOJ za Slovenijo in sekretar univerzitetnega komiteja. — Ob prepovedi Mladih potov, neuradne mladinske izdaje malo prej prepovedane Ljudske pravice, je policija ponovno izdala ukaz za aretacijo Dušana Kvedra. Pričelo se je novo obdobje Kvedrovega revolucionarnega delovanja. Odšel je v Francijo, kjer je urejal Glas izseljencev, zbiral prostovoljce za Španijo in predstavljal Jugoslovane v komisiji za emigracijo CK KP Francije. Avgusta 1937 se je še sam priglasil med španske prostovoljce.

V španski državljanski vojni je bil Kveder dvakrat ranjen. Dve leti je nato prebil v koncentracijskem taborišču španskih prostovoljcev v Franciji, od koder so ga odpeljali v taborišče v Nemčijo. Ko so fašisti napadli Jugoslavijo, je Kveder skupno z drugimi komunisti pripravil načrte za beg, da bi se vključil v boj proti sovražniku na domačih tleh. Beg je uspel; španski borci so se iz nemških taborišč prebili v Zagreb in nato v Ljubljano. Iz Ljubljane je CK poslal Dušana Kvedra na Štajersko, da bi tu organiziral upor.

Rešitelj zapornikov v Sevnici novembra 1941

Ime Dušana Kvedra bo v zgodovini Posavja vedno živelo. Brežiška četa je pod njegovim vodstvom preprečila nadaljnje izseljevanje ljudi iz teh krajev v nemška taborišča v Sleziji. Kot komandir Brežiške čete je tovariš Kveder prišel z enim delom te enote v Sevnico v noči od 11. do 12. november 1941 in osvobodil vse politične zapornike iz ječe takratnega gestapa v Sevnici.

Vsa leta NOB je tovariš Kveder opravljal pomembne vojaške in politične naloge. Bil je komandir čete, komandant bataljona, komandant odreda in grupe odredov, komandant cone in korpusa, načelnik glavnega štaba NOV Slovenije, pomočnik načelnika vrhovnega štaba NOV Jugoslavije in nato komandant NOV Slovenije. Bil je član AVNOJ in SNOS.

Bil je naš veleposlanik v mnogih deželah

Tovariš Tomaž, ki je prehodil naporno in odgovorno pot od komandirja čete do komandanta slovenske partizanske vojske, je bil izredno nadarjen vojak. Po osvoboditvi je diplomiral na višji vojni akademiji v Moskvi in opravljal še naprej pomembne vojaške dolžnosti v JLA. V činu generalpolkovnika je bil nazadnje pomočnik načelnika generalštaba. Leta 1955 je začel delati v diplomaciji: najprej je bil veleposlanik v Etiopiji, nato ambasador v Indiji, zatem pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve. Lani je bil imenovan za jugoslovanskega veleposlanika v Londonu, zahrbtna bolezen pa mu je že preprečila nastop odgovorne dolžnosti.

Velika oporoka: VSE ZA ČLOVEKA!

Kratko je bilo življenje pokojnega tovariša Dušana Kvedra, a hkrati tako bogato, zgledno in polno tovarištva ter vedno plemenitih teženj v nenehnem boju za zmago napredne misli. Tovariš Tomaž je bil junak dveh težkih vojn: španske državljanske vojne za zmago naprednih sil in naše narodnoosvobodilne vojne, ki smo jo začeli z golimi rokami. Za zasluge med vojno in za nesebično požrtvovalnost v letih graditve nove Jugoslavije je bil odlikovan z redom narodnega heroja, z redom za vojne zasluge, z redom jugoslovanske zastave I. stopnje, z redom partizanske zvezde I. in II. stopnje, z redom zaslug za narod I. stopnje, z redom bratstva in enotnosti I. stopnje in dvakrat z redom za hrabrost. Dobil je tudi odlikovanja v Etiopiji, na Poljskem in v Grčiji.

Na Dolenjskem in še zlasti v sevniški občini se bomo tovariša Dušana Kvedra spominjali kot moža izredne prekaljenosti in neizmerne srčne dobrote. Opravil je ogromno delo za našo osvoboditev, za zmago socializma in za napredek jugoslovanskih narodov. Zato ga bomo še bolj pogrešali, saj je prezgodnja smrt preprečila, da bi se med nami oddahnil in tudi sam še mnogo let užival plodove velike revolucije, v kateri je bil eden izmed njenih prvih borcev v Sloveniji. Dediščina, ki nam jo zapušča, pa je svetal zgled pogumnega življenja: nikoli se ne smemo nehati boriti za človeka! Tak je bil tovariš Dušan Kveder-Tomaž, taka je tudi dragocena oporoka, ki nam jo je zapustil s svojim svetlim, nepozabnim zgledom.

---

12. MARCA JE UMRL V BEOGRADU TOVARIŠ

DUŠAN KVEDER-TOMAŽ

NARODNI HEROJ, REZERVNI GENERAL-PODPOLKOVNIK, VELEPOSLANIK SFRJ V VELIKI BRITANIJI

VSE SVOJE ŽIVLJENJSKE SILE JE POSVETIL BOJU ZA PRAVICE ČLOVEKA, ZA SVOBODO IN SOCIALISTIČNI DRUŽBENI NAPREDEK. V NOB JE DAL VSE SVOJE SPOSOBNOSTI ZA ZMAGO LJUDSTVA NAD FAŠIZMOM IN JE PREHODIL TEŽKO IN ODGOVORNO POT OD KOMANDIRJA ČETE DO KOMANDANTA GLAVNEGA ŠTABA NOV IN POS. KOT PREDVOJNI REVOLUCIONAR JE BIL NEUKLONLJIV BOJEVNIK ZA SVOBODO SVETA, ŠPANSKI BOREC IN EDEN PRVIH ORGANIZATORJEV LJUDSKE VSTAJE V SLOVENIJI

ČASTNEGA OBČANA SEVNIŠKE OBČINE BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

OBČINSKA SKUPŠČINA SEVNICA

VODSTVA VSEH DRUŽBENO-POLITIČNIH IN DELOVNIH ORGANIZACIJ OBČINE SEVNICA
OBČANI SEVNIŠKE OBČINE

Zakaj slabi učni uspehi

Na nedavni seji sveta za šolstvo v Črnomlju so med drugim razpravljali tudi o slabih učnih uspehih ob zaključku prvega polletja. Ugotovili so, da so učni uspehi otrok slabi zaradi nezadostne strokovnosti predavateljev, težav s šolskimi prostori, ker ni dovolj dodatnega pouka po šolah in zaradi večletnega slabega materialnega stanja šol. K tolikim slabim ocenam pa so pripomogla tudi neenotna merila za ocenjevanje, saj so bili na nekaterih šolah mnogo strožji kot drugod.

Gribeljčanke na odru z »Jurčki«

Kljub temu, da so žene in matere na vasi že tako preobremenjene z vsakdanjim delom, so se Grabeljčanke zbirale večer za večerom ter vadile dvodejanko Jurčki. Vaje so trajale pozno v noč, vendar je bil njihov trud poplačan. Na proslavi za 8. marec so matere in žene iz Gribelj požele za nastop vse priznanje. Vajene po večini le trdega dela, so se na odru prav dobro znašle. Navdušenega ploskanja v dvorani kar ni hotelo biti konec! -ič

Pretekli teden je bila v Semiču odprta 80 številčna avtomatična telefonska centrala, kar je za industrijsko in turistično razvijajoči se kraj velika pridobitev. Posnetek je z otvoritvene slovesnosti, kjer je govorila direktorica Podjetja za PTT Promet Novo mesto tov. Dragica Rome (Foto: R. Bačer)

Na željo občanov – javne tribune

V črnomaljski občini teko priprave na VI. kongres SZDL Slovenije — V kratkem se bodo začele javne tribune po vseh večjih krajih — Izvoljeni delegati se že pripravljajo za razpravo na kongresu

Priprave na VI. kongres SZDL, ki bo 5 aprila, so se začele pravzaprav že lansko jesen na izrednih krajevnih konferencah Socialistične zveze, kjer so občani precej razpravljali o organizacijskih vprašanjih in vlogi organizacije pri uresničevanju reforme. Te razprave so bile tudi osnova za izmenjavo mnenj na občinski konferenci, koder smo obravnavali sodelovanje občanov v samoupravljanju, obveščanju ter nadaljnji rasti organizacije in krepitvi njege vloge v javnosti. Več razprav o kongresu je bilo tudi na nedavnih zborih volivcev. Občani so ob tej priložnosti izrazili željo, naj bi občinski odbor SZDL organiziral več poglobljenih razprav o posameznih področjih družbenega življenja.

Tako smo se odločili organizirati javne tribune občanov o kmetijstvu in gozdarstvu, ki bodo poslej ob nedeljah v vseh večjih krajih v občini. V Črnomlju bo javna tribuna o kulturni dejavnosti ter še posebno posvetovanje o telesni vzgoji. Razen vsega tega bo v kratkem še posvet o organizacijiskih vprašanjih SZDL ter posvet o mladini.

Delegati za VI. kongres SZDL so se že sestali ter se pogovorili o njihovem delu na kongresu. Te dni so se pričeli pripravljati tudi na razprave.

LOJZE ŠTERK

Nov poravnalni svet v Črnomlju

Na zboru volivcev v Črnomlju so bili v novi poravnalni svet izvoljeni: za predsednika Matija Weiss, vodja zemljiške knjige na sodišču, za člane oziroma njihove namestnike pa inž. Martina Golob, Albin Tkalčič, Zdenka Rot, Jožica Magister in Anica Urh.

Dela niso znali organizirati

6. marca so v Črnomlju na letni skupščini Počitniške zveze ugotavljali, zakaj je število članstva v tej organizaciji padlo za polovico. Menili so, da nosi velik del krivde za nedelavnost organizacije izvršni odbor, ki ni znal dela organizirati.

Za bodoče ima Počitniška zveza pod novim vodstvom s prof. Dušanom Košuto bogat delovni program. Predvsem bodo skušali v organizacijo pritegniti delavsko mladino, razen tega pa bodo preko vsega leta priredili več enodnevnih izletov v bližnjo okolico, kjer je dovolj pomembnih zgodovinskih in turističnih znamenitosti.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ ZADNJI ČAS JE, da bi tudi v Črnomlju napravili na cestah črtane prehode za pešce, posebno na najbolj nevarnih mestih kot so na Glavnem trgu in na Suhem mostu. Prometa je v mestu vedno več in prav gotovo bi bilo ceneje narediti prehode za pešce kot pa dopustiti, da pride do nesreče!

■ PRED DNEVI JE TT naredil v Črnomlju reklamno akcijo za razširitev časnika. Ob tej priložnosti so raztrosili po vsem mestu okoli 5000 letakov. Ko je bilo akcije konec, so ugotovili, da je letake na cesti le malokdo pobral in samo cestni pometači so imeli z njimi precej dela.

■ NASPROTI NOVE UPRAVNE ZGRADBE podjetja Beograd stoji na pol podrta zasebna hiša, okoli katere je strašno razmetano. Kdor je hišo podrl, naj poskrbi tudi za red okoli nje, ker hiša v sedanjem stanju močno kvari podobo tega dela mesta.

■ MRTVILO V ČRNOMALJSKEM športu menda ne bo več dolgo trajalo. Jeseni pride ponovno poučevat v Črnomelj profesor Marijan Kolarič, priznani trener metalcev atletske reprezentance Jugoslavije ter bivši trener reprezentanc Turčije, Avstrije in Nemčije. V Črnomlju pričakujejo, da bo z njegovim prihodom športna dejavnost znova zaživela.

■ 7 AVTOBUSOV, POLNIH POTNIKOV, je te dni prepeljalo v Ljubljano na hokejske tekme učence osnovne šole iz Črnomlja, dijake gimnazije ter druge občane. S športno prireditvijo v hali Tivoli so bili zelo zadovoljni.

■ ZA DIREKTORJA NOVEGA stanovanjskega podjetja je bil pred kratkim imenovan Vinko Lozar, gradbeni tehnik iz Črnomlja. Doslej je bil zaposlen pri gradbenem podjetju Beograd. Namesto dosedanjega direktorja gradbenega podjetja Blaža Pahulje, ki je šel v pokoj, pa je bil imenovan Franc Švirt, gradbeni tehnik iz Črnomlja.

■ TURISTIČNI BIRO bo organiziral 27. marca izlet v Planico na smučarsko prvenstvo v skokih. Prevoz iz Črnomlja z vstopnino vred bo veljal 1900 din. Vozili bodo posebni avtobusi. Prijave sprejemajo do 15. marca.

Z dopusti v LEPISU ne bo zmešnjav

V suhorskem podjetju LEPIS so začeli na letne dopuste pravočasno misliti. Vsako leto so imeli težave, ker so delavci, doma s kmetij, jemali večkrat po dan ali dva dopusta, kadar je bilo na polju delo. Letos tega ne bo več. Posebna komisija je ze vseh 100 zaposlenih izdelala predlog dopustov v skladu z novim zakonom. Upoštevali so leta službe, odgovornost pri delu, uspeh pri delu in socialni položaj posameznika. Po slednjem merilu so dobili nekaj več dopusta borci NOV in internirranci, matere samohranilke ter matere z majhnimi otroki.

Lista z navedbo števila odobrenih dni za dopust je bila v začetku februarja razobešena na vratarnici, tako da si jo je lahko vsakdo ogledal gredoč v službo. V 10 dneh so se morali pritožiti vsi, ki niso bili s predlogom komisije zadovoljni. Komisija je dobila 8 pritožb.

Te dni bo vsak zaposleni v Lepisu že prejel odločbo o letnem dopustu, katerega bo moral izkoristiti največ v dveh delih, 1 dan pa si lahko izbere sam. Mojstri bodo glede odhoda na dopust upoštevali želje delavcev, če le ne bodo nasprotovale interesu podjetja.

Ker je vozovnica K-15, s katero so delavci največ potovali ukinjena, nameravajo v Lepisu v kratkem razpravljati še o pomoči za letni dopust.

Za gradnjo zasebnih hiš precej zanimanja

V Metliki je za gradnjo zasebnih hiš vedno več zanimanja. Ob Cankarjevi cesti, na območju Borštka in Vejarja, je določen prostor za individualno gradnjo. Graditelji pa imajo težave z zasebnimi lastniki zemlje, ker je nekateri nočejo prodati ali pa zanjo preveč zahtevajo. Z novim odlokom o komunalnem prispevku nameravajo nagajanje zasebnih lastnikov zemljišč onemogočiti.

Pričakujejo, da se bo gradnja ob Cankarjevi cesti letos še bolj razvila.

Vedno več prekrškov

Na področju metliške občine je letos več prekrškov zoper javni red in mir, kakor tudi kršilcev cestno prometnih predpisov. Nemalokrat morajo celo miličniki posredovati v gostilnah, kjer nekateri klateži pijančujejo in razgrajajo. Izgrede povzročajo pretežno ljudje od drugod, osebe brez stalnega bivališča, so pa med razgrajači tudi posamezni domačini.

Klavnico bodo prenovili

Metliška klavnica dela že od nekdaj v istih prostorih, ki za današnje potrebe ne ustrezajo več. Če ne bi prostorov klavnice prenovili, bi jih verjetno sanitarna inšpekcija zaprla.

Kolektiv klavnice se je zaradi vsega tega odločil za preureditev in razširitev sedanjih prostorov. Na licitaciji za oddajo gradbenih del so bili med ponudniki Dolenjsko gradbeno podjetje Grosuplje, novomeški Pionir, črnomaljski Begrad in metliško komunalno podjetje. V ceni so bili najugodnejši domačini. Tako bo Komunalno podjetje Metlika te dni začelo klavnico prenavljati. Po predračunu bodo dela veljala okoli 32 milijonov dinarjev in bodo do konca junija letos končana.

Odslej delo v dveh izmenah

Gradnja osemletke v Metliki lepo napreduje. Decembra in januarja je bilo na gradbišču bolj malo delavcev, zdaj pa so dela spet v polnem razmahu. Te dni končujejo Pionirjevi zidarji betoniranje temeljev, v kratkem pa se bodo začeli dvigati iznad tal zidovi.

Ker mora biti šola do 1. septembra dograjena, bodo začeli v kratkem delati v dveh izmenah. Tudi obrtniška dela so že vsa oddana, tako da v gradnji verjetno ne bo zastojev.

Nikar ne mislite, da je napis fotografiran nekje na Hrvaškem! Sredi Metlike je prav tak kot na hiši ob cesti v Lokvici, kjer je posnetek narejen. Po peterokraki zvezdi sredi poštnega roga se da sklepati, da so tablice namestili že po vojni — zakaj ne v domačem jeziku?

BELOKRANJSKI MUZEJ V METLIKI

je odprt

vsak dan od 8. do 12. ure in v nedeljo od 9. do 12. ure.

Uprava muzeja

METLIŠKI TEDNIK

IZBIRAM SI POKLIC

Poklicne šole — šole s praktičnim poukom

Poklicne šole — šole s praktičnim poukom, so se razvile iz prejšnjih vajenskih šol. Vajenski način izobraževanja za poklice v gospodarstvu je že zelo star in ne ustreza več. Danes je potreben večji poudarek na praktičnem delu. Učenci so v prvem letu 6 mesecev v šoli, 6 mesecev pa na praktičnem delu v podjetjih. Podobno je v drugem letniku, medtem ko so v tretjem letniku v šoli samo 3 mesece, preostali čas pa na praksi. Na teden imajo 42 ur pouka, od tega 18 ur praktičnega dela v šolskih delavnicah. V poklicne šole se lahko učenci vpišejo na isti način, kot je predviden za ostale šole (prošnja za sprejem, spričevalo o končani osnovni šoli in zdravniški pregled). Nekatere šole bodo uvedle tudi sprejemne izpite in preizkus sposobnosti učencev. Ti pogoji pa ne bodo veljali za učence, ki bodo sklenili učno pogodbo z delovno organizacijo ali zasebnikom. Pogoji za sprejem v poklicno šolo so: uspešno končana osnovna šola, veselje in sposobnost za praktično delo ter zdravje.

V Sloveniji imamo poklicne šole skoraj za vse poklice, ki so potrebni gospodarstvu. Kot smo že omenili, sta dve poti za vpis v poklicno šolo:

1. Učenci se vpišejo v poklicno šolo prav tako, kot v druge srednje šole. Šola jih razporedi na prakso po posameznih podjetjih. Razen za čas, ko so na praksi, ne dobijo nobenih denarnih sredstev. Možno je, da dobijo štipendije, kar pa letos slabo kaže.

2. Učenci najprej sklenejo učno pogodbo z delovno organizacijo ali zasebnikom. Šola jih pokliče k pouku na podlagi svojega razporeda. Učenci dobijo vajensko nagrado, ki v prvem letu ne sme biti manjša od 100 novih din, v drugem od 140 in v tretjem od 200 novih dinarjev v občini Novo mesto. Skupščine občin so že določile najmanjše nagrade. Razpon teh je med 100 in 200 novih dinarjev.

Razpisi za sprejem v šole so objavljeni v časopisu, navadno v času od 20. do 30. junija. Ostale informacije lahko vsakdo dobi na zavodu za zaposlovanje delavcev.

Prihodnjič si bomo ogledali možnosti šolanja za te poklice na področju zavoda za Zaposlovanje delavcev Novo mesto (za občine Črnomelj, Krško, Metliko, Novo mesto in Trebnje). ANDREJ KOCE

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

PIONIR — NOVO MESTO

KETTEJEV DREVORED 37

proda naslednja osnovna sredstva:

1. **zidano pritlično stavbo v Žabji vasi**
2. **več čeljustnih drobilcev za kamen**
3. **več pogonskih elektro in diesel motorjev**
4. **več motornih koles Tomos – moped**
5. **razno pisarniško opremo in inventar**

Prodaja bo 21. marca 1966 v prostorih podjetja in sicer: ob 8. uri za družbeni sektor in ob 11. uri za privatni sektor.

SKUPŠČINA OBČINE NOVO MESTO
UPRAVA ZA NOTRANJE ZADEVE

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo osnovnih sredstev:

— **osebni avtomobil MERCEDES tip 170 DA**

— **osebni avtomobil ZASTAVA 600 D**

— **več motornih koles znamke PUCH**

Licitacija bo 24. marca 1966 ob 8. uri za družbeni sektor in ob 9. uri za zasebne interesente.

Vozila si lahko ogledate dne 22. in 23. marca 1966 od 12. do 14. ure.

Kupnino morate plačati takoj po končani licitaciji.

ZDRAVILIŠČE ŠMARJEŠKE TOPLICE

razpisuje

LICITACIJO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. **27 železnih postelj**
2. **35 nočnih omaric**
3. **80 restavracijskih stolov**
4. **10 restavracijskih miz**
5. **3 dvodelne omare**
6. **1 poljski voz**
7. **1 zapravljivček**

Licitacija bo 20 marca 1966 od 9. do 10. ure za družbeni sektor, od 10. ure dalje pa za privatni sektor.

»HOKEJ 66« POD DROBNOGLEDOM

ZSSR PONOVNO NAJBOLJŠA

Naš rojak Tom Yurkovich: »Rusi so razred zase!« — Kanada je zaslužila drugo mesto — Jugoslavija izpolnila pričakovanja — Prvenstvo sveta in Evrope uspelo skoraj v vseh pogledih — Zadnjo tekmo je gledalo 12.000 gledalcev — Vsi hvalijo organizacijo . . .

LJUBLJANA, 14. marca: Velika športna predstava — »Hokej 66« je za nami. Reprezentance sodelujočih držav in številni turisti, ki so zlasti zadnje dni skoraj preplavili Ljubljano, se vračajo domov, mi pa smo začeli delati bilance. Ugotavljamo, ali je bila prireditev uspešna. Smo dosegli pričakovan finančni oz. turistično-propagandni uspeh? Je tako ugoden kot organizacijski? Taka in podobna vprašanja se nam ponujajo in skušali bomo nanje odgovoriti. A najprej o prvenstvu — o »Hokeju 66« — s športnega vidika.

Pričakovanja glede plasmana v vrhu lestvice najboljših svetovnih hokejskih velesil so se uresničila. Igralci v rdečih dresih z napisom v cirilici CCCP so ponovno na najvišji stopnici. Zasluženo! Bili so najboljši, pravzaprav brez pravih konkurentov. Malo je manjkalo, da se jim ni pripetil spodrsljaj s tradicionalno neprijetnimi Švedi (edino z njimi so izgubili točko — 3:3), toda v celoti so pri vseh zapustili najboljši vtis.

Rusi so skoraj avtomatizirani

Poglejmo, kaj meni o njih **naš rojak Tom Yurkovich** (rojen je v ameriški državici Minnesota — mati je Dolenjka iz Šentruperta, oče pa Hrvat iz Like), **ki je branil vrata reprezentance ZDA:**

»Rusi so brez dvoma najboljši. Ponovno bodo osvojili pokal LIGH (razgovor je tekel pred koncem prvenstva — po tekmi ZDA : ČSSR). To je popolno moštvo brez slabih mest — v tehničnem in taktičnem pogledu brez konkurence.«

Z mnenjem našega rojaka, ki je uspešno branil barve svoje nove domovine ZDA, se popolnoma strinjamo. Varovanci trenerjev Tarasova in Černiševa so sposobni, da izdržijo vseh 60 minut čiste igre v strahovitem tempu, ki uniči še tako dobrega nasprotnika. Kanadčani, ki bi vsekakor zaslužili drugo mesto pred ČSSR, so to občutili na svoji koži. Dolgo časa so se uspešno upirali, toda morali so položiti orožje z 0:3. A hokejisti drugoplasirane ČSSR? Rusi so se z njimi igrali kot mačka z miši in jih po blesteči igri odpravili kar s 7:1.

Jugoslavija tretja v B skupini

Že pred tednom dni smo o jugoslovanskih reprezentantih lahko zapisali nekaj pohvalnih ugotovitev. Tudi po koncu tekmovanja v Zagrebu smo o njih ohranili najboljše mnenje. Fantje so dali vse od sebe. Pravzaprav so presegli same sebe in zasluženo osvojili tretje mesto. Da je to velik uspeh, kaže četrto mesto Norveške, kjer je hokej narodni šport. Felčeva četa se je scer nepričakovano spotaknila pred najslabšimi Britanci, s katerimi so igrali le neodločeno (3:3), toda ta spodrsljaj so popravili z zmagami nad Švico (3:2), Avstrijo (4:2) in s točko v razburljivem dvoboju z Romuni. Ti so vodili celo s 5:1, toda končni rezultat je bil 5:5. Jugoslovanska ekipa, ki jo je uspešno pripravil čehoslovaški trener Vaclav Bubnik, je s svojimi zmagami v B skupini doprinesla k še večjemu uspehu »Hokeja 66«. O naših hokejistih je rojak Tom Yurkovich povedal: »Vaše igralce sem prvikrat gledal pred dvema letoma na olimpijskih igrah v Innsbrucku. Od tedaj so napredovali za 100 odstotkov. Nočem deliti komplimentov, toda povem lahko, da sem presenečen nad dobrim drsanjem vaših, da ne govorim o borbenosti. Moje čestitke rojakom! . . .«

»Hokej 66« je daljnosežna investicija

V nekaterih pogledih so uspehi »Hokeja 66« že vidni, večji del pa bo viden šele čez čas. Investicije v to prireditev se bodo zlasti na turističnem področju bogato obrestovale. V tem so vsi enotni. Dokaz: izjave nekaterih tujcev, ki so zagotavijali, da se bodo že čez nekaj mesecev znova oglasili pri nas, ker nje vse O. K., ker jim tu ugajas.

Res je. Začetek ni veliko obetal. Tujcev ni bilo na spregled. Trgovine so pričakovale, da jih preplavijo, toda obiskovalci z devizami so bili redki. Sredi prvenstva se je položaj sicer izboljšal, toda pričakovanja niso bila izpolnjena. Šele zadnje dni so si trgovci z obilnimi zalogami oddahnili, saj so tujci v trumah oblegali pulte. Trgovine so bile pravi Babilon.

Skoraj ni turista, ki bi odpotoval domov nezadovoljen. Edine pribombe so bile izrečene na račun gostincev, ki se res niso izkazali. Tako so dvignili cene, da se je marsikdo izmed tujcev dvignil od mize, ko je preletel cenik jedi in pijač. Najbolj zasoljeni so bili računi v »Hokej baru« v Festivalni dvorani poleg GR, kjer sta bila črna kava ali sadni sok kar 1000 din, steklenica Union piva 1500 din, a buteljka vina kar 3500 din. Švedi, ki so pošteno proslavili velik uspeh svojega moštva (3:3 z Rusi), so se ob pogledu na račune hitro streznili, saj jih je vsaka buteljka ruskega šampanjca stala nič manj kot 30.000 dinarjev!

Isti uspeh z manj sredstvi

»Hokej 66« je v organizacijskem pogledu nedvomno uspel. Vsi hvalijo organizacijo in trdijo, da tako skrbno organizirane športne prireditve še niso imeli. Skeptiki so se vrinili vmes tudi manjši spodrsljaji, ki pa celotnega vtisa ne morejo pokvariti.

Edina resna pripomba gre na račun preobsežnega organizacijskega aparata, ki je veliko stal. Veliko ljudi je bilo odveč, zato bi se marsikje dalo prišteditI kakšen dinar. Predsednik avstrijske hokejske zveze Walter Wasservogel z Dunaja, ki bo prireditelj prihodnjega svetovnega prvenstva, je dobro poučil organizacijo »Hokeja 66«. Pohvalil je organizacijo, toda hkrati je pripomnil, da bo pri njih organizacijski aparat polovico manjši. To bo precej poceni prireditev, ki pri njih ne bo imela take podpore skupnosti kot pri nas.

Pripombe so bile nasloviljene tudi na račun visokih cen vstopnic, preskromnih prenočišč za novinarje (nekateri so se iz Visoke politične šole že po prvem dnevu preselili v hotel Lev), nepričakovanih dvigov cen v gostinstvu itd. To so bile dobronamerne pripombe, ki bi jih kazalo ob podobnih priložnostih kot je bil letošnji »Hokej 66« upoštevati. Na napakah se učimo!

FRANC MIKEC

Po materi Šentruperčan, po očetu pa Ličan je ameriški igralec Tom Yurkovich iz Minnesote (desni na sliki) branil barve svoje druge domovine, ki si je v A skupini priborila 4 točke

ZDRAVNIK JE PODARIL DVEMA SLEPIMA SVOJE OČI

Pacient mrtev, oči še vedno vidijo

Ko je Ignacio Barraquer, očesni zdravnik, čigar sloves je segel daleč čez meje Španije, 13. maja 1965 umrl, je bila v bolnišnici 39-letna Carmen Morales Martinez, žena zidarja in mati dveh otrok. Ta bolnica, doma iz Cuence, je imela že deset let očesne težave, povezane s silnim glavobolom. Ko je njen vid tako zelo opešal, da ni mogla na tri metre razločiti nobenega predmeta več, je odšla k dr. Ignaciu Barraquerju, zdravniku, ki je slovel kot čudodelnik. Izvid je bil porazen: popolna oslepitev je neizogibna; le presaditev zdrave roženice lahko reši oko. Uporabna je roženica bodisi živega človeka ali mrliča.

12. maja je odšla v kliniko. Sin dr. Ignacia dr. Joahim Barraquer jo je pregledal in potolažil. Naslednjega jutra je umrl stari doktor Barraquer. Po vsej kliniki je vladala globoka žalost. »Profesor je umrl. Kaj bo z nami?« so tožili prestrašeni bolniki. Na vprašanje »Danes pač ne boste operirali?« so dobili odgovor: »Današnji dan je kot vsak drugi, tudi danes bomo operirali.«

Istega dne je prišla tudi Carmen Morales na operacijsko mizo. Operacijo je vodil sin pred kratkim umrlega dona Ignacia. Pokojnemu dr. Ignaciu so izrezali oči in deset ur kasneje vstavili roženico enega očesa v levo oko bolnice. Ko so ji tri dni kasneje prvič snel obvezo, je žena po dolgem času zopet spregledala. Lahko je razločila in preštela vse okrog sebe zbrane osebe. Ganjen je je vprašal dr. Joahim Barraquer, ali ve, čigav je oko, ki ji je povrnil vid. Vznemirjena žena ni mogla spregovoriti drugega kot: »Da«.

Dvojno oko dona Ignacia je dobil 32-letni Hady Umbans iz Libije. Tri mesece po operaciji se je vrnil v svojo domovino s povrnjenim vidom.

Operacija očesa s pomočjo zoba, kosti in plastične mase

Dva zdravnika v Anglijiste dosegla pomembne uspehe v operaciji očesa. Če bodo njihovi eksperimenti te uspeli potrditi, bodo zdravniki prihodnje veliko bolj učinkovito zdravili najpogostejše oblike slepila — poškodbe roženice. Kirurg Kasy in kirurg Bradley sta cepila umetno lečo roženice na oko namesto obolele. Prejšnji poskusi presajevanja plastične leče so bili neuspešni, ker je kemična reakcija telesa avtomatično zavrnila plastično snov. Zdaj je Bradley dobil cepič, ki je sestavljen od leče premera 2 mm in okvirja. Okvir je narejen iz pol milimetra debelline posebne zoba in kosti samega bolnika in ta cepič orgasem ne zavrne kot tuje telo.

Zamisel, da bi kot material uporabili bolnikov zob in kost, je prvi dal neki italijanski profesor in jo zdaj znanstveno preizkušajo tudi v drugih evropskih deželah. Vendar je metoda obeh angleških zdravnikov najbolj preprosta, najhitrejša in tudi najcenejša v primeri z drugimi dosedanjimi metodami.

TRI MESECE ZA TRI JAJCA

Neki poljski fotograf je bil kaznovan na tri mesece zapora, ker je vrgel na Marleno Dietrich tri jajca, ko je pred kratkim nastopala v varšavski kongresni dvorani. Fotograf, 35-letni Marek Balcerzak, je svoje dejanje priznal. Branil se je, da je hotel umetnico tako javno opomniti, ker mu kljub opominu še vedno ni poravnala nekega računa. Pristavil je, da je Poljska svobodna dežela, v kateri lahko vsakdo javno izrazi svoje občutke pa tudi nezadovoljstvo. Sodnik je fotografa poučil, da svoboda izražanja mnenja še ne pomeni, da se lahko vsakdo vede, kakor se mu zdi. »Spor zaradi neplačanega računa je mogoče tudi drugače urediti kot z jajci,« ga je poučil sodnik. »Mladoletniki, pijanci in otroci si lahko dovolijo takšne izpade, nikakor pa ne izobraženi ljudje, posebno še ne fotografi.«

»Sovjetski kozmonavti bodo prvi na Mesecu!«

Sovjetski kozmonavt Vladimir Komarov je na konferenci mednarodne federacije v Münchnu izrazil upanje, da bodo sovjetski vsemirski letalci prvi stopili na Mesečeva tla. Vladimir Komarov, ki je na konferenci zastopal Sovjetsko zvezo, je rekel, da je bil sovjetski kozmonavt prvi človek v vesolju, da je bila sovjetska kozmonavtka prva ženska, ki se je povzpela v kozmos, in da so bili sovjetski kozmični strokovnjaki prvi, ki jim je uspelo poslati v vesolje ladjo s tremi člani posadke. »Upam,« je rekel Komarov, »da bo sovjetski kozmonavt prvi človek, ki bo prišel do Meseca.«

CVETOČA ITALIJA VABI!

V Trst lahko potujete v soboto, 26. marca. SAP TURIST Brežice prireja tedaj enodnevni izlet za 69 Ndin na osebo. Vsak udeleženec lahko zamenja še 116 Ndin za lire, da bo imel denar za drobne izdatke. Prijavite se, ne bo vam žal! Odhod iz Brežic bo ob 7. uri zjutraj!

Ali nismo na nekoga pozabili?

Tudi v kočevski občini smo praznovali dan žena. Praznovali smo ga v kolektivih in ustanovah, eni bogato, drugi skromneje; bučno in tiho. Za praznovanje ni zadostoval en sam dan — 8. marec, potreben je bil teden, da smo se lahko vrstili v gostinskih obratih. Bilo je daril, spominkov in šopkov svežih rdečih nageljčkov. In prav ob nageljčkih sem se odločil zastaviti pero. Da, imamo praznik žena in praznujemo tako težko priborjeno enakopravnost žensk. Prav je, da ga proslavljamo. Ali pa v teh pripravah, med tem tekmovanjem, da bi bilo praznovanje čimbolj enkratno in čimbolj svečano, nismo na nekoga pozabili? Pred spomenikom žrtvam NOB v Kočevju, posvečenim tudi padlim ženskam, ni bilo videti niti suhih niti svežih nageljčkov. Pozabili smo nanje, ki so dale svoja življenja prav zato, da danes lahko v miru proslavljamo. -jc.

Opravila v sušcu

Na polji njive za jaro setvo, vsako po nje lastni šegi pripravi; iz luž in ulic blato na njivo vozi, tako blato tudi dobro stori na pešenih vertih in travnikih; žive meje zasadi. Nar hitrejši zraste živa meja, če iz verbovih ali jagnetovih vej kole eniga proti drugimu križem zasadiš; da se pri sajenji ne obelijo, moraš z železnim kolam luknje narediti, in sajence s perstjo dobro zasuti. V nekaterih krajih so žive meje škodljive, ker žitu senco delajo, in se v njih miši in tiči redé, tudi prostor povzamejo, tam se morajo plotovi narediti. — Peso sej, zimski kapus presadi, de boš zgodaj za kuho zelene glave imel. Ako je bilo lani drevje polno sadja, se mora letas več cepiti, ker se letas drevje debeli, boljša in manj rodi, bodo tedaj cepovi dobro rastli; cepe vzemi od dreves, ktere že nar manj deset let rodé, pa ne od mlajših. Prekošatim drevesam nepotrebne veje od spodej gori odžagaj; da se lepši zaližejo in zarastejo. Veliko gospodarjev sicer smreke, jagnete (topole) in verbe obsekujejo, kar je tudi hvale vredno; sadno drevje pa vnemar puste: suhih ali od snega polomljenih vej ne otrebijo, gosenčnih mehov ne poberejo, kriviga ne poravnajo, mladih cepov sproti ne cepijo. Koliko sadja bi lahko naša dežela pridelala, ako bi povsod taki skerbni gospodarji bili, kakor so nekateri, ki za sadno drevje skerb imajo, in si toliko sadja pridelajo, de ga imajo dosti za domačo potrebo, in še lepe denarje za-nj dobé. — Tkavec mora vso prejo potkati, pred ko se belenje začne. V več krajih pred belijo, kakor sneg skopni in odleze. — Latvice in druge posode za mleko pripravi; spomladajnska mlečna obilnost se bliža. Pišeta tega mesca so za pleme dobre in tudi jih gospodinja drago prodá.

(Iz stoletne pratike 1801—1901)

SMEH STOLETIJ

V nekem hotelu se je skladatelju Regerju predstavil znan kritik, toda skladatelj se ni dosti menil zanj. Da bi opozoril Regerja nase, je začel kritik pripovedovati, da je šel za pogrebom Richarda Wagnerja. Glasbenik pa mu je odvrnil:

»Wagner je bil mrtev in se ni mogel braniti.«

Užaljeni kritik odide iz sobe in pošlje kmalu nato k Regerju sobarico s sporočilom:

»Srčno vas pozdravljam in vam sporočam, da po vaši smrti ne bom šel za pogrebom.«

Reger pa je poslal sobarico nazaj in ji naročil:

»Pozdravite gospoda in mu recite, da bi jaz prav rad šel za njegovim pogrebom.«

*

Friedrich II. se je tako zanimal za gardo, da je osebno poznal vsakega vojaka. Brž ko je zagledal v vrstah kak nov obraz, je stopil k novincu in ga — skoraj vselej v istem vrstnem redu — vprašal, kako se piše, koliko je star, koliko časa je v armadi in ali je dobil kruh in zaslužek.

Zgodilo se je, da je vstopil v gardo mlad Francoz, ki ni znal besedice nemški. Tovariši so ga naučili nemške odgovore na znani vrstni red kraljevih vprašanj, da ne bi bilo zadrege.

Nekaj dni pozneje obišče gardo kralj, zapazi novinca in začne s spraševanjem, vendar pomotoma z drugim vprašanjem:

»Koliko časa si že v armadi?«

»Enaindvajset let, veličanstvo!« strumno odgovori nič hudega sluteč Francoz.

Kralj je nekoliko presenečen, a vseeno nadaljuje:

»Koliko pa si potem star?«

»Šest mesecev, veličanstvo!«

»To je pa že prevelik« zagrmi kralj, »ali si norec ti ali pa jaz!«

»Oba, veličanstvo!« si oddahne gardist.

»Le kaj te je obsedlo, da se igraš z življenjem?« vpraša kralj in s tem četrtim vprašanjem razvozla uganko, ko ostane mladenič brez besed.

HIŠA IZ KOSTI

V Beli Rusiji so izkopali prazgodovinsko kolibo, zgrajeno iz lobanj, čeljusti in drugih kosti vec kot 70 mamutov. Koliba, podobna šotorom prebivalcev visokega severa, ima ovalen tloris, obdaja pa jo širok jarek. Podpirajo jo mamutova rebra, postavljena navpično. Tla pokriva 10 do 15 centimetrov debela plast pepela. Po mnenju sovjetskih arheologov je ta nenavadna zgradba edina svoje vrste v Evropi.

C. SIMENON — Maigret se boji — 37

Zvonov nista slišala. Vsa vrata so bila zaprta in tu sta bila kot v kleti, kamor ne pride noben sončni žarek.

— Rad bi vedel, kaj bo rekel. Sprašujem se tudi, kaj bo storil njegov oče . . .

Zazvonil je telefon. Chabot je bil tako prepaden, da je trenutek obstal, ne da bi snel slušalko, potem je slednjič zamrmral s pogledom na Maigreta:

— Halo . . .

Čelo se mu je nagrbančilo, obrvi so se približale druge drugim:

— Ste o tem prepričani?

Maigret je slišal odlomke glasu v aparatu, ne da bi mogel razločiti besede. Govoril je Chabiron.

— Ste preiskali hišo? Kje ste zdajle? V redu. Kar ostanite tam. Takoj bom . . .

Z zaskrbljenim gibom si je šel z roko po lobanji.

— Čez nekaj časa vas pokličem.

Ko je odložil slušalko, je Maigret izrekel samo besedico:

— Izginil?

— Si pričakoval?

In ker Maigret ni odgovoril:

— Včeraj zvečer se je vrnil domov, takoj potem ko sta se vidva razšla, to je gotovo. Noč je prebil v svoji sobi. Davi so mu zgodaj morali v sobo prinesti skodelico kave.

— In časopise.

— Ob nedeljah pri nas nimamo časopisov.

— S kom je govoril?

— Tega še ne vem. Féron in inšpektor sta še zmerom v hiši in zaslišujeta služnčad. Malo po deseti se je vsa družina razen Alaina napotila k maši z avtom, ki ga je vozil hišnik.

— Videl sem jih.

— Ko so se vrnili, ni nobeden povprašal po doktorju. V tej hiši vsakdo, razen v soboto zvečer, živi sam zase. Ko sta prišla moja moža, je služkinja stopila v sobo, da bi sporočila Alainu. Ni ga bilo doma. Klicali so ga po vsej hiši. Misliš, da je pobegnil?

— Kaj pravi tisti, ki je stražil na ulici?

— Féron ga je izprašal. Kot kaže, je doktor odšel z doma kmalu z ostalimi člani družine in se peš napotil proti mestu.

— Niso šli za njim? Mislil sem . . .

— Jaz sem dal navodila, naj ga zasledujejo. Morebiti si je policija mislila, da v nedeljo zjutraj to ni potrebno. Ne vem. Če ga ne primemo, bodo ljudje trdili, da sem mu namenoma pustil čas, da je lahko pobegnil.

— To bodo rekli za gotovo.

— Pred peto uro popoldne ni vlaka. Alain nima avta.

— Torej ni daleč.

— Misliš?

— Čudil bi se, če bi ga ne našli pri njegovi ljubici. Navadno se zmuzne k njej šele zvečer, ko je tema. Ampak videl je ni že tri dni.

Maigret ni dodal, da je Alainu znan njegov obisk pri njej.

— Kaj pa ti je? — je vprašal preiskovalni sodnik.

— Nič. Bojim se, to je vse. Najbolje bo, če jih pošlješ k njej na dom.

Chabot je telefoniral. Nato sta oba obsedela molče drug nasproti drugemu v pisarni, kamor še ni vstopila pomlad in kjer jima je zeleni senčnik svetlike dajal videz bolnih ljudi.

7. poglavje

LUIZIN ZAKLAD

Medtem ko sta čakala, je Maigret na vsem lepem imel neprijeten občutek, kot da gleda prijatelja skozi povečevalno steklo. Chabot se mu je zdel še bolj postaran, še bolj medel, kot je bil ob njegovem prihodu predvčerajšnjim. V njem je bilo ravno še dovolj življenja, moči, osebnosti, da je lahko živel, kot je pač živel, ko pa je usoda nepričakovano, kot se je zgodilo zdaj, od njega zahtevala nekaj več truda, se je sesedel, sramujoč se, da je tako brez volje.

Vendar to ni bila posledica starosti, to bi komisar prisegel. Najbrž je bilo zmerom tako, Maigret se je nekoč motil, v času, ko sta bila študenta in ko je prijatelju zavidal. Takrat je bil Chabot zanj zgled srečnega mladeniča. V Fontenayu ga je mati, ki je bila do njega nadvse skrbna, sprejemala v udobni hiši, kjer so stvari imele trden in nespremenljiv videz. Vedel je, da bo poleg te hiše podedoval dve ali tri kmetije, in vsak mesec je dobival dovolj denarja, tako da ga je posojal tovarišem.

Minilo je trideset let in Chabot je postal, kar je moral postati. Danes se je on obračal k Maigretu in ga prosil pomoči.

Minute so tekle. Sodnik se je delal, kot da preletava listine v neki mapi, vendar mu pogled ni sledil natipkanim vrsticam. Telefon ni in ni zazvonil.

Potegnil je iz žepa uro.

— Z avtom ni treba niti pet minut, da prideš tja. Ravno toliko nazaj. Zdaj bi že morali . . .

Bilo je četrt čez poldne. Nekaj minut sta moža gotovo potrebovala, da sta se v hiši ogledala.

BRALCI SO ŽE IZBRALI NOVO IME!

antena

ALI STE ŽE KUPILI NOVO ŠTEVILKO?

HOROSKOP DRUŽABNI MOST

Ljubljana Letnik II. Št. 3
Marec - april 1966
Cena 50 N. par — 50 S. din

Činč na sledi

BRODAR — JEZERNIK:

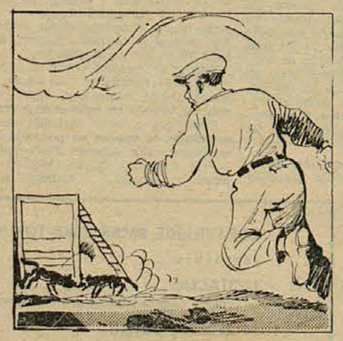

21. — Vse skupaj se je odigralo tako hitro, da je Miha, ki je slišal divje renčanje in na vso moč pritekel na pozorišče pretepa, imel priliko videti samo mokrega in povaljanega Plutona, ki je v divjem strahu bežal ob šolski ograji. Činč je stal široko razkoračen sredi dvorišča in zaničljivo gledal za njim. Iz stegna mu je curljala kri. Tudi smrček je imel ranjen na več mestih. Miha se je prijel za glavo. Ta je pa lepa! Dva najboljša psa se bosta zdaj klala in pobijala, namesto da bi se pošteno potrudila in naučila tisto, kar je Miha sklenil, da morata znati.

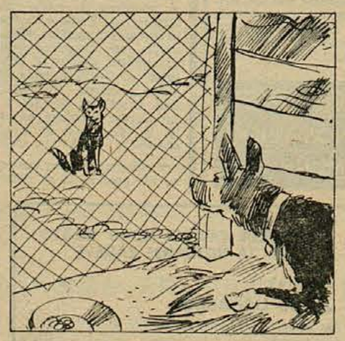

22. — Oba, Činč in Pluton sta bila pošteno okregana. Potem ju je Miha zaprl za nekaj dni vsakega v poseben pesjak. Deloma za kazen, deloma pa iz varnostnih razlogov, da si ne bi na lepem spet skočila v lase. Vendar je bil ta ukrep odveč. Plutona je popolnoma minila pretepaška žilica in je zdaj tudi on vljudno stopil v stran, če je srečal Činča. Tako si je Činč pridobil vsesplošni ugled in spoštovanje v šoli. Toda ni se prevzel. Bil je prijazen in prisrčen do vseh svojih součencev in je vneto sodeloval v vseh norčijah, ki so jih uganjali.

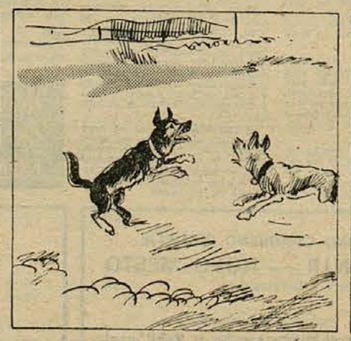

23. — Do psička je bil pravi kavalir. Njegova največja slabost je bila seveda Aša, ki je tudi hodila v šolo. Pri Činču si je lahko dovolila vse: grizla ga je in vlekla za ušesa; včasih se je skrila in čakala, da je prišel mimo, potem pa se nepričakovano zaprašila vanj, da bi ga ustrašila. To se ji kakopak ni nikoli posrečilo. Sploh so dnevi v šoli hitro minevali. Vsako jutro je Miha hodil po ovinkih čez bližnje travnike in po gozdu. Tu je odvrgel klobuk, tam je izgubil žepni robec, potem spet spustil na tla časopis, ki se je v žepu navzel njegovega vonja. Čez dobro uro je eden izmed učencev tekel po sledi in iskal odvržene predmete.

24. — Kadar je spodletelo vsem, je nastopil Činč. Po sledi se je vedno zapodil s takšno vnemo, da ga je vodnik komaj dohajal. Med njim in Miho se je sčasoma razvnelo pravo tekmovanje. Miha se je trudil, da bi potuhtal čim težjo nalogo. Činč pa, kot da bi vedel, da ga Miha izziva, je napel vse sile in s svojo iznajdljivostjo vedno znova presenetil učitelja. No, nekega dne pa je Miha sklenil, da ga bo ukanil. Pasje sposobnosti je dobro poznal in je že marsikaterega izšolanega psa potegnil za nos. Dolgo je hodil po gozdu in se končno skrbno skril.

— Dober večer!

— Če ste začele igrati ob treh, ste gotovo že precej hripave . . .

— Kar stojva še malo, danes je tako in tako kopanje na vrsti . . .

PRED OBČNIM ZBOROM TD KOČEVJE

Zanimiv predlog SAP

Na zadnji seji Turističnega društva Kočevje so razpravljali o predlogu podjetja SAP Ljubljana, po katerem naj bi TD in SAP organizirala skupni turistično informativni urad. Po tem predlogu naj bi novi urad opravljal iste zadeve, kot jih je že dosedanji urad Turističnega društva (informacije, prodaja spominkov, posredovanje turističnih sob itd, razen tega pa še organizacijo izletov, nabavo viz, menjavo denarja, prodajo vozovnic itd. Turistični delavci so na seji izrazili bojazen, da ne bi morda po združitvi SAP začel opuščati vse turistične dejavnosti, ki niso ekonomske. Sklenili so, da bodo o predlogu SAP odločali na občnem zboru TD, ki bo predvidoma 27. marca.

KOČEVSKE NOVICE

Občni zbor TD Grmada

V soboto, 19. marca, bo v gostilni Petrič ob 18. uri občni zbor Turističnega društva, na katerega so vabljeni vsi člani in prijatelji turizma.

Predlog za novo avtobusno progo

Občani Vas — Fare in bližnjih naselij sosednje Hrvatske so predlagali SAP Ljubljana, naj bi šolski avtobus, ki stoji v Vas-Fari 5 ur na dan, začel voziti tudi na redni progi do Kočevja. Avtobus naj bi ob 9. uri odhajal iz Broda na Kolpi v Kočevje, kamor bi se pripeljal okoli 10. ure. Iz Kočevja naj bi se vračal okoli 12. ure. Ta predlog so utemeljili s tem, da bi se vrnili ljudje iz teh krajev, ki imajo opravke v Kočevju, prej domov; tudi šolarji iz Kužlja bi se vrnili prej domov; razen tega pa bi se izboljšale tudi avtobusne in poštne zveze s Čabrom.

SZDL V KOČEVJU O AKTUALNIH VPRAŠANJIH KMETIJSTVA

Živinoreja še ni donosna

Poljedelstvo pridobilo, živinoreja ne — Štirikrat plačan hlev — Naj ne bo neizkoriščene zemlje! — Samo zaradi dobrih člankov svinjereja verjetno ne bi bistveno napredovala

Občinski odbor SZDL Kočevje je pred kratkim organiziral razgovor o kmetijstvu, ki so se ga udeležili najpomembnejši delavci s področja kmetijstva v občini. Namen sestanka je bil, da bi se pogovorili o najvažnejših vprašanjih, ki zavirajo večjo proizvodnjo in produktivnost v kmetijstvu. Razgovor je bil organiziran v zvezi s predkongresno aktivnostjo SZDL.

Predstavniki kmetijstva so poudarili, da je z novo gospodarsko reformo pridobilo sadjarstvo, poljedelstvo in vinogradništvo več kot so z ozirom na naš standard pričakovali, živinoreja pa še vedno ni ekonomska. Cene še vedno povsod rastejo, le v živinoreji so stabilne. Pričakujejo pa, da se bodo vsaj cene prašičem povečale.

Nadalje so menili, da je družbeni sektor preobremenjen z dajatvami, saj mora na primer hlev (ali kaj drugega) kar štirikrat plačati (obresti od poslovnega sklada, druge obresti, amortizacija). Družbeni sektor je sploh občutno bolj obremenjen z dajatvami kot zasebni.

Ko so govorili o sodelovanju med zasebnim in družbenim sektorjem kmetijstva, so imeli več pripomb in predlogov. Predlagali so, da bi družbeni sektor dal kmetom v najem zemljo, ki zanj ni interesantna. Poudarili so, da kooperacijo med kmetom in družbenim sektorjem zavirajo predvsem nestabilne cene. Razen tega je strokovna pomoč kmetom slaba, ker primanjkuje strokovnjakov. Zasebni sektor kmetijstva bi za večjo proizvodnjo potreboval tudi znatna finančna sredstva (za nakup živine, ureditev hlevov, nakup kmetijskih strojev itd.). Kmetje denarja nimajo, razen tega pa ga nima za tako kreditiranje na razpolago niti družbeni sektor.

Kmetijci so načeli še več problemov vasi in kmetijstva, ob zaključku razprave pa je eden izmed prisotnih inženirjev poudaril, da se mu zdi najnujneje, da naš delegat na kongresu SZDL razpravlja o odnosih med novinarstvom in kmetijstvom, ker se v kmetijstvo že vsakdo vtika, če ima kaj pojma o njem ali pa ne. Menil je, da slabi članki kmetijstvu precej škodijo. Navedel je dva primera iz republiških časnikov in dodal, da tudi naš časopis (Dolenjski list) ni nič boljši. Diskutant je imel nedvomno prav, da smo za (morebiti) slabo novinarstvo krivi slabi novinarji, dvomimo pa, da bi samo zaradi dobrih člankov bolje rastel krompir oziroma napredovala naša svinjereja. Zato bodo verjetno morali poskrbeti kmetijci!

Glavne ugotovitve razprave so bile:

Pri nas je v primerjavi z drugimi občinami visok odstotek zemlje v družbeni lasti. Najti je treba način, kako bi zemljo na krasu in v hribovitih predelih čimbolje izkoristili. Proučiti bi bilo treba, katere površine so primerne le za pašo, katere za košnjo in katere za obdelavo. KGP bi moralo vložiti več naporov za izkoriščanje zemlje v bližini svojih kmetijskih obratov.

KGP se je postavilo na stališče rentabilnosti proizvodnje in ekonomike. Posledica tega je, da ni prašičev na trgu (v kočevskih prodajalnah že nekaj tednov ni svinine).

Večina problemov kooperacije bi bila rešena, če bi bila zadovoljiva oskrba kooperantov z umetnimi gnojili, zaščitnimi sredstvi (škropljenje sadnega drevja), če bi bila urejena zamenjava nekaterih semen, zboljšana organizacija odkupa in večja ter boljša strokovna pomoč kmetom. Pogoj za kreditiranje kmetov naj bi ne bile samo čvrste pogodbe. KGP naj bi kmete oskrbovalo tudi z gradbenim materialom.

Kmetijskih strokovnjakov je premalo čutiti pri praktičnem delu tako v družbenem kot zasebnem sektorju. Uspeh v kmetijstvu ne bi smeli iskati le skozi cene in komercialne učinke, ampak naj bi bil uspeh posledica dobrega strokovnega dela.

Med drugim je bilo omenjeno še, da je KGP uvedlo kooperacijsko rejo telet; da je treba ponovno proučiti, katera zemlja je interesantna za družbeni sektor; da je potrebno kmete obdržati na zemlji in da so se nekatere določbe zakona o dedovanju verjetno preživele (ena izmed posledic zakona je, da se zemlja drobi na vedno več lastnikov).

J. P.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ **KLJUB PROSNJAM,** opozorilom in občinskem odloku si še vedno nekateri nesramni avtomobilisti privoščijo vožnjo po atletskih stezah športnega stadiona v Gaju. Kaj taka vožnja naredi na razmočeni stezi, si lahko predstavljamo. Zadnji primer je bil pravočasno odkrit ter upamo na strogo kazen in na povračilo škode.

■ **IZNENADNO SLABO VREME** bo delno zopet zavrlo gradbeno dejavnost. Podjetje ZIDAR bo gradilo za trg še dva 24-stanovanjska bloka v Podgorski ulici v podaljšku novih stolpičev. Enega bodo začeli graditi spomladi, enega pa v jeseni. S tema blokoma bo gradnja v Podgorski ulici zaključena, nakar bodo ulico dokončno uredili. Z izkopano zemljo za temelje bodo zasuli tudi ostanke nekdanjega bajerja na travniku pred Podgorsko ulico in domom telesne kulture. Za stolpiči bodo odstranili dotrajane kurnice, zasline svinjake in obžagali preveč košate in delno posušene kostanje. Tako bo nastal nov, zelo lep predel mesta.

■ **LEPO IN PRAVILNO JE,** da ob raznih praznikih in proslavah okrasimo spomenike in spominske plošče iz NOV. Vendar je naša skrb zanje nekoliko površna, ker kasneje nihče ne odstrani posušenih šopkov in vencev.

■ **PRIHODNJE DNI** bo šlo veliko mladeničev na odsluženje kadrovskega roka. V fantovskih družbah je te dni precej živahno, saj se nekateri poslavljajo, ko odhajajo, drugi pa proslavljajo prihod iz vojske. Pravilno bi bilo, da bi mladinska organizacija priredila skupni poslovilni večer za vse one, ki odhajajo na to državljansko dolžnost.

■ **POMANJKANJE NEKATERIH NADOMESTNIH DELOV** presega že vse meje. Trgovine in skladišča so polna najrazličnejših gospodinjskih električnih strojev, toda gorje, če se tem strojem pokvari najskromnejši delček! Če se na primer strga pogonski jermenček sesalca, ga lahko mirno daš v kot in tvojih težko prihranjenih 75 tisočakov je brez koristi, ker jermenčka ne dobiš nikjer. Tako je še z drugimi stroji in treba je imeti srečo, da stakneš potrebni del, ki te reši iz zagate. Lahko sicer daš strojček v popravilo podjetju, toda ne sme te presenetiti račun, kot nas je presenetil zadnjič, ko je na njem pisalo, da je bilo porabljenega materiala za 1.400 dinarjev, za delo pa je bilo treba plačati 16.500 dinarjev. Račun imamo v arhivu.

Popravljamo tiskarsko napako iz oglasa

Rudnika rjavega premoga v Kočevju,

ki bo na drugi

JAVNI PRODAJI

17. marca 1966 prodal

zgradbo (gostilno) v Šalki vasi št. 2

Izklicna cena znaša 50.000 N din (petdeset tisoč novih dinarjev), in ne 40.000 novih dinarjev, kakor je bilo po pomoti tiskano.

UREDNISTVO LISTA

Vedno znova: cene lesa!

■ NA ZBORIH VOLIVCEV, ki so bili te dni v vaseh ribniške občine, so zlasti razpravljali o gozdarstvu in zakonu o gozdovih. Ponekod so občani negodovali, češ da se njihovi poslanci premalo zanimajo zanje. Ljudje zamerijo poslancem zlasti to, da niso prišli mednje, preden je bil sprejet zakon o gozdovih. Zakon je namreč prizadel predvsem kmete, katerim je bil gozd glavni vir dohodka. Ljudje se tudi sprašujejo, zakaj dobi hrvaški sosed za les več denarja kot slovenski posestnik. Slišali pa so, da kroži predlog, naj bi za les (kot npr. za živino, poljske pridelke itd.) obveljalo načelo proste prodaje.

■ PREDAVANJA O KMETIJSTVU bodo te dni v večjih krajih ribniške občine. 19. marca bo prvo tako predavanje v Sodražici, pričelo pa se bo ob 8. uri. Sodelovali bodo kmetijski strokovnjaki iz Ljubljane. Kasneje bodo predavanja v vseh večjih krajih. Kmetovalci bodo nedvomno prisluhnili strokovni besedi. Predavanja bo priredila ribniška kmetijska zadruga.

■ V RETJAH PRI LOŠKEM POTOKU so imeli 13. marca ustanovni občni zbor gasilskega društva. Do zdaj so bili gasilci iz te vasi v gasilskem društvu Hrib—Loški potok, odločili pa so se, da ustanovijo svoje društvo. Z veliko udeležbo na ustanovnem občnem zboru so pokazali, kako zelo se zanimajo za društvo. Dogovorili so se, da bodo začeli zbirati sredstva za zgraditev gasilske shrambe in nakup motorne brizgalne. Retje je velika vas, šteje nad sto hiš, gasilcev pa ima nad 70.

-r-

Jelenov žleb za občinski praznik

Ker se bliža občinski praznik — 26. marec pozivamo vse, ki so jim zaupani spomeniki iz NOB, da uredijo njihovo okolico in jih okrase s cvetjem. Ne opuščajmo svoje dolžnosti in skrbimo za njihovo čimlepšo podobo!

Komisija za spomeniško varstvo v Ribnici

Združitvena konferenca 26. marca

Pred kratkim je imela organizacija rezervnih oficirjev in podoficirjev v Ribnici, ki ima 184 članov, letno konferenco. Na njej so razpravljali o dosedanjem delu, strokovni vzgoji in delu združenja. V bodoče bodo še tesneje sodelovali z Zvezo borcev. Izvolili so novo vodstvo in delegate za združitveno občinsko konferenco, na kateri se bodo verjetno na dan občinskega praznika, 26. marca združile ZB, združenje vojaških vojnih invalidov in združenje rezervnih oficirjev in podoficirjev

-r

Požar v Sajevcu

9. marca je v dopoldanskih urah pri Klunovih v Sajevcu pri Ribnici izbruhnil požar. Upepelil je gospodarsko poslopje s krmo z orodjem in s poljskimi pridelki kljub temu, da so gasilci hitro prišli in gasili. Njim gre zahvala, da so požar omejili in preprečili še večjo škodo. Ogenj je povzročil otrok, ki se je igral z vžigalicami.

USPEHI RIBNIŠKEGA MUZEJA

V Ribnici deluje muzejsko društvo, ki ima v gradu etnografski muzej. Lansko leto si ga je ogledalo okrog 5.000 obiskovalcev, od tega 3.000 šolarjev. Muzej, ki ga vodi prizadevni Janko Trošt, dela pod težkimi pogoji, ker ni dovolj sredstev. Kljub temu so dosegli lepe uspehe. Ribniški muzej se je po posredovanju Akademije znanosti in umetnosti iz Ljubljane lani udeležil mednarodne razstave igrač v Baslu v Švici z 42 primerki lesenih in lončenih igrač domače obrti. Zato je prejel priznanje in zahvalo. Državnemu muzeju na Dunaju je posredoval podatke in pojasnila o domači obrti bivših Kočevarjev. Sodeluje tudi z Gozdarskim muzejem v Ljubljani o ribniškem žagarstvu, ki je med najstarejšim v Sloveniji.

—r

Vandalizem mladih objestnežev

Ribniški grad je največja turistična znamenitost kraja, saj si ga ogleda vsako leto veliko turistov. Zato je obsojanja vredno in nerazumljivo početje mladih nepridipravov, zlasti šolske in poldorasle mladine, ki je v svoji objestnosti naredila v gradu precej škode. Razbite so vse viseče svetilke, uničeni napisi na vhodih v muzejske prostore, popisani zidovi in redno ponesnažen muzejski hodnik. Potreben je stalni čuvaj, ki bo skrbel za red v času, ko je muzej zaprt. Poškodbe je treba popraviti, povzročitelje škode pa poklicati na zagovor!

REŠETO

V Ribnici politična šola

V Ribnici že od 25. februarja deluje dvakrat na teden politična šola. Zanjo se je prijavilo 28 kandidatov, obiskuje pa jo nekaj nad polovico. V šoli proučujejo predvsem dogajanja v občini in domačih delovnih organizacijah, poslušajo predavanja o dogodkih v svetu, o samoupravljanju, o notranji zakonodaji ter o problemih sodobnega delavskega gibanja. Šola deluje v okviru delavske univerze Ribnica in bo trajala do 15. aprila.

80 LET UČITELJICE ANICE GABRIČ

Skromno, a požrtvovalno učiteljico, ki je 40 let poučevala mladino, je te dni v Gregorju presenetil obisk pionirjev osnovne šole, ki so ji prišli voščit za njen 80. rojstni dan.

Jubilantka se spominja, v kako težkih in negotovih razmerah je poučevala med vojno na Gregorju, ko je bila šola požgana. Nekaj časa je vodila šolo v Albinini hiši, nato pod Perovškovim kozolcem in ko je nastopil mraz v Oblakovi gostilni. Kljub zelo težkim razmeram pa je pripeljala svoje učence čez tri razrede osnovne šole, za kar so ji še danes hvaležni.

Učiteljici Gabričevi želijo vsi znanci in domačini lepo jesen življenja ter zdravja, da bi jo v trdnem koraku še videvali v gregorskem višavju!

V. P.

Stari grof Albin je imel navado, da je zaradi koristnih zvez povabil vsako leto na Otočec visoke uradnike iz bližnjega mesta. Ko pa so pijani gosti grad zapustili, so Margherji umazane kozarce z miz razbili, češ da se plemiču ne spodobi, da bi pil iz čaše, iz katere se je bil nacejal plebejec, pa naj bo tudi profesor ali predsednik sodišča. Saj je otoški večkrat dejal in, tako pravijo, tudi verjel, da se začne človek šele z baronom.

Napuh hodi pred padcem; tudi po gradovih. Margherijevska oholost je bila kruto ponižana, ko je grofična Florentina svoje presenetila z izjavo, da bo vzela domačega hlapca in kočijaža Ivana. Njej je bilo takrat štiriinštirideset, hlevarju šestindvajset let. Ivana Jordana, krepkega, postavnega in pametnega fanta iz Ruhne vasi, si je bila priletna grofična v hlevu osvojila, zanosila in ga kljubovalno zahtevala za moža. Bila je sreča, da vsaj nadutega očeta ni bilo več med živimi; umrl je leta 1899 v devetinšestdesetem letu, starosti. Pa tudi Florinega brata Rudolfa in tri sestre je prevzemala groza. Grof je storil vse, da bi preprečil nezaslišano sramoto. Uglednega šentjernejskega mesarja in krčmarja Antona M[illegible] je rotil:

»Fanta poznaš, saj je služil za pastirja pri tvojih belocerkovskih sorodnikih; ponudi mu mojega denarja za pot v Ameriko in še bogato nagrado mu dam, samo da se nikoli več ne vrne.«

Pa je otoški kočijaž županu zvito pomežiknil:

»Ameriko imam tukaj, bom kar ostal.«

To je bilo leta 1903. Poroko so opravili brez hrupa, skrivaj za zaprtimi vrati pri fari v Beli cerkvi. Za pričo so med štirimi očmi prosili mestnega notarja dr. Albina Poznika, ki je sestavil tudi ženitovanjsko pisanje, in farnega kaplana Štefana Terškana.

Kako opravijo Judje za hčerko, ki je vzela nevernika, pogrebne obrede in nanjo nato pozabijo, tudi o grofici Flori niso na Otočcu več govorili. Obzirni gostje in prijatelji niso po njej vpraševali in je niso več omenjali.

Na samotnem otoškem Marofu pod Draškovskim gradom je grof Rudolf, ki je pred svetom osramočen povešal oči, za deset tisoč goldinarev Florine dote sezidal izobčenemu paru sredi prijetnega parka okusno vilo, podobno lovskemu dvorcu, in uredil trdno kmečko gospodarstvo. Tu se je Jordanovima rodil edini otrok, sin Albert, dobro, preprosto in prav nič domišljavo bitje, ki pa je pozneje, v osvobodilni vstaji, odigralo v rokah spletkarske in častihlepne ženske ponižujočo in dramatično vlogo z žalostnim koncem.

Po poroki pogumne grofične Flore so si Margherji razdelili imetje: na Otočcu sta ostali najmlajši sestri Rodriga in Katinka, Stari grad pod Trško goro pa sta dobila sestra Albina in brat Rudolf, jurist in okrajni glavar v Radovljici. Med prvo svetovno vojno je kot kapetan zbiral v Novem mestu »mladostrelce«. V pokoju na Starem gradu je nosil dolgo brado, zavoljo katere so ga imeli nekateri za gozdarja. Bil je dober, skromen in pobožen samec, ki je s strtim plemiškim ponosom plačeval za grehe očetov. Vdajal se je edini nedolžni margherijevski strasti — lovu. Pred smrtjo v letu 1929 je v zadregi, koga naj se poleg sestre v oporoki spomni, podaril del posestva svojemu kočijažu Vebru, ki je vzel grajsko kuharico in »pol gospodarja« Nežko. Zdelo se je, kakor da hoče grof popraviti neko staro krivico, storjeno hlevarskemu stanu. Spravljen tako s hlapci in kočijaži je petinsedemdeset let star v letu 1929 umrl na Starem gradu.

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE V BREŽICAH

Za kmetije letos 11.000 kubikov lesa

Proračunski dohodki bodo znašali 990.000 novih dinarjev – Vseh potreb ne bo mogoče zadovoljiti. Odborniki se niso strinjali s prvotnim predlogom o količinah lesa za kmečka gospodarstva – Dopolnili so odlok o preživninah

Na zadnji seji občinske skupščine v Brežicah so odborniki predzadnji ponedeljek najprej obravnavali gradivo za zbore volivcev, ki obsega pregled dela skupščine v preteklem letu, lansko porabo proračunskih sredstev in predvidevanja za letos. Proračunski dohodki bodo to leto znašali 990.000 Ndinarjev in tolikšni smejo biti tudi izdatki. Uporabniki proračunskih sredstev so sicer zahtevali 1,153.000 Ndin, vendar se bodo morali zadovoljiti z zmanjšano vsoto.

Zatem so odborniki sprejeli poročilo o delu sveta za kmetijstvo, nakar je sledila dolga vrsta odlokov. Seja se je razživela zlasti pri obravnavanju odloka, ki določa količino lesa za uporabo v kmečkih gospodarstvih. Predlog je bil za 9.000 kubičnih metrov, s katerim pa se odborniki niso strinjali. Predlagali so 11.000 kubičnih metrov za celotno brežiško območje in za to količino tudi glasovali.

Sprejeli so še odlok, po katerem se gospodarjenje z gozdovi prenese na Kmetijsko gozdarsko podjetje v Brežicah. Ob tem predlogu se je prav tako razvila živahna razprava. Nato so izglasovali odlok o zatiranju in preprečevanju rastlinskih bolezni ter škodljivcev.

Na seji so dopolnili odlok o preživninah, da bi z zviševanjem življenjskih stroškov lahko spreminjali tudi višino preživnine. Odobrili so predlog za najetje posojila pri celjski komunalni banki, da bi z njim lahko poravnali izdatke za prvo tromesečje 1966. Premostitveno posojilo bo znašalo 300.000 Ndin.

Na predlog sveta za šolstvo so sprejeli še odločbo o ustanovitvi šolskega računovodskega servisa, ki bo posloval kot samostojni zavod. Razpravo o preimenovanju zdravilišča Čateške Toplice v zavod za medicinsko rehabilitacijo so odložili za naslednjo sejo.

PREDLOG: ŠOFERJEM ZA 12 PRIZNANO 16 MESECEV

Letne konference Združenja šoferjev in avtomehanikov v Brežicah se je 13. marca udeležilo nad 40 članov, kar je glede na zaposlenost šoferjev, ki niso prosti celo v nedeljo, povsem zadovoljivo. Združenje je imelo v minulem poslovnem letu okoli 20 rednih in več posvetovalnih sej s posameznimi odborniki ter kakšnih 200.000 dinarjev v blagajni. Člani dolgujejo še okoli 300.000 dinarjev članarine, to pa je — če pomislimo, da je članarina edini vir dohodkov združenja — zelo visoka. Pohvalno je, da člani skrbe za tiste, ki so se ponesrečili. Tako so ponesrečenemu članu Kržanu, kateremu so morali amputirati nogo, že trikrat poslali denarno pomoč, denar pa zbrali s samoprispevkom. Tudi v prihodnje bo ostal v navadi ta način. V razpravi so rekli, da je 35 let delovne dobe za šoferje preveč, ker je delo za volanom prenaporno, in so predlagali, naj bi se za opravljenih 12 mesecev štelo 16 mesecev delovne dobe. D. V.

Občni zbor AMD v Brežicah

V nedeljo dopoldne je bil v Brežicah občni zbor AMD. Prišlo je okoli 60 članov, pogrešali pa smo domače predstavnike ObS in družbenih organizacij, saj ni bilo prav nikogar izmed njih! Razprava se je dotaknila marsičesa, tudi neplačane članarine. Izvolili so 3 nove člane odbora in sklenili pritegniti v AMD čimveč šoferjev-amaterjev in ljubiteljev avtomoto športa. D. V.

Našli so prostor za brežiško godbo

Brežiška godba na pihala že leta moleduje za prostor, v katerem bi lahko nemoteno vadila. Predlogov je bilo več in nekaj časa so člani upali, da bodo smeli v Prosvetni dom. Ta želja se jim ni izpolnila. Zdaj so končno našli pravo možnost. V glasbeni šoli prav te dni preurejajo sobo zanje in kmalu se bodo lahko preselili tja.

Matični urad Artiče

Februarja doma ni bilo rojstev. **Poročili so se:** Jožef Lapuh, pos. sin iz Glogov broda, in Marija Zakšek, pos. hči iz Silovca; Anton Zakšek, pos. sin iz Silovca, in Gabrijela Gerjević, poljedelka iz Raven; Blaž Gorešek, delavec iz Otoka, in Marija Cizel, gospodinjska pomočnica iz Obrežja. **Umrla sta:** Ivan Turk, preužitkar iz Pečic, 85 let in Franc Sekoranja, preužitkar iz Zgornjega Obreža, 89 let.

Premalo stanovanj za rudarje

Stanovanj, ki jih je zgradil rudnik Senovo za rudarje, je še vedno veliko premalo. Po vojni je bilo zgrajenih 148 stanovanj, toda v rudniških stanovanjih biva precej drugih strank in precej rudniških upokojencev.

358 rudarjev je oddaljenih od rudnika od 5 do 10 km, zato jih je podjetje prisiljeno voziti na delo in domov. Sredstva, ki jih porabijo za to, so precejšnja. Redni prevozi potekajo na treh progah: dve vodita s Pokleka pri Podsredi in ena z Blance.

Posamezniki si gradijo stanovanjske hišice v neposredni bližini rudnika ali pa malo dlje stran. Takšnim zasebnim graditeljem bi bilo treba vsekakor pomagati s krediti, saj je v interesu vseh zmanjšati stanovanjsko stisko. Rudnik je že dobil nekaj prošenj za stanovanjske kredite, prošenj pa še niso rešili, ker ni pravilnika o uporabljanju sredstev iz stanovanjskega sklada. R. K.

V Krškem se pripravljajo na Planico 66

35 dijakov papirniške strokovne šole iz Krškega bo obiskalo letošnje smuške polete na prireditvi PLANICA 66. Iz Krškega bodo odpotovali z vlakom že 25 marca zvečer, tako da si bodo lahko ogledali tudi sobotni program skokov. V soboto popoldne bodo pri redili izlete v okolico Kranjske gore in na Vitranc. V Kranjski gori bodo prespali in si v nedeljo ogledali še glavno prireditev na veliki planiški skakalnici, nato pa se bodo z vlakom vrnili v Krško. v. n.

37 otrok je v reji

37 otrok iz občine Krško je v reji v zavodih in pri tujih družinah. V zavodih je 19 otrok, pri tujih družinah pa 18. Občinska skupščina plačuje rejnino za 13 otrok, ki so v reji v zavodih, in za vseh 18 otrok, ki so pri tujih družinah. Zavoljo slabih socialnih razmer prejema razen naštetih rejencev še 15 otrok redno mesečno denarno pomoč, študijsko pomoč pa je prejemalo lani 32 dijakov in vajencev.

Vplačila za športno stavo in LOTO

Sprejemanje vplačil za športno stavo je v Krškem prevzela poslovalnica DZS, ki je 3. marca s tem že začela in prodaja tudi srečke državne loterije. Prevzeti kantio tudi vplačila za LOTO, če bo le dovolj interesentov. Športni delavci so prodajalni DZS, ki je z razumevanjem izpolnila dosedanjo praznino in omogočila športno stavo tudi v Krškem, za njeno pobudo hvaležni! v. n.

Matični urad Krško

Februarja so bili doma rojeni 3 dečki in dve deklici. **Poročili so se:** Blaž Slokan, absolvent biokemije, in Marija Černigoj, uslužbenka, oba iz Logatca; Karol Koletič, ključavničar iz Krškega, in Frančiška Kozole, poljedelka iz Krškega; Henrik Kužnik, upravnik gostišča iz Krškega, in Marija Železnik, šivilja iz Brestanice; Alojz Sotošek, tov. delavec iz Krškega, in Marija Lupšina, šivilja iz Starega gradu; Jože Pavlin, delavec iz Kobil, in Marija Gomilšek, delavka iz Dunaja pri Krškem. **Umrli so:** Ana Bogovič, gospodinja iz Ravn, 65 let; Ivan Prah, kmetovalec iz Sp. Starega grada, 69 let; Sonja Prah, delavka iz Sp. Starega grada, 23 let in Antonija Koritnik, gospodinja iz Krškega, 73 let.

Novo na Senovem

■ Rudnik Senovo bo moral plačati, kot so približno izračunali letos 35 miljonov Sdin za dolgoročno (pokojninsko) zavarovanje rudarjev. Gre za bonifikacijo, ki jo morajo plačevati rudniki zavoljo skrajšane pokojninske dobe za rudarje. Za one, ki delajo v jami, bo treba plačati 3,6 odst. več, za one, ki so zaposleni pri zunanjih delih pa 2,7 odst. več. Ta bonifikacija gre iz sredstev, namenjenih osebnim dohodkom. Za rudnik Senovo je to precejšnja dodatna obremenitev, ker pa se plačuje iz osebnih dohodkov, bodo rudarji pri letih prikrajšani še bolj.

■ Zahtevke za priznanje invalidnosti III. kategorije je vložilo lani 23 rudarjev. Prosilci so bodisi fizično oslabeli ali imajo bolno hrbtenico, nekaj pa je tudi takih, ki se potegujejo za invalidnost zaradi nesreče pri delu. Take zahtevke pa rušujejo zelo počasi (rešenih je le 13 primerov), pa tudi invalidskih delovnih mest ni na izbiro.

■ Gasilci s Senovega so imeli v soboto, 5. marca občni zbor. Razpravljali so o dosedanjem delu in o programu za 1966. Ugotovili so, da so osamljeni, saj jih niti na občnem zboru ni obiskal noben predstavnik družbenih organizacij. R. K.

KRŠKE NOVICE

■ **SADNI LILEG NI DOBIL POZIVA** za odhod v JLA, pač pa bo odšel na odsluženje roka v JLA šele v jeseni. Upamo torej lahko, da bo naš vrhunski plavalec Celulozarja letos pripomogel k še boljšim rezultatom v II. zvezni ligi.

■ **VODA BO V BAZENU ŽE** 1. aprila, če bo le vreme količkaj ugodno. Plavalci bodo lahko začeli z mokrim treningom zelo zgodaj in se bodo temeljito pripravili na sezono.

■ **ZUNANJOST VALVASORJEVE HIŠE** je še vedno skrajno zanemarjena; prav bi bilo, ko bi morda s prostovoljnimi prispevki prebivalcev opravili vsaj najnujnejša popravila. Ne pozabimo, da gre za kulturni spomenik Krškega!

■ **DELA NA KRSKEM MOSTU** so vedno počasnejša! Kje so vzroki? Najbrž ni denarja. Čeprav so ga delovne organizacije obljubile, to še ni dovolj, pač pa je treba resnično prispevati!

84 oseb je bilo pod skrbništvom

V začetku 1965 je bilo v krški občini pod skrbništvom 58 polnoletnih oseb, konec leta pa 59, mladoletnikov je bilo v začetku leta pod skrbništvom 22, konec leta pa 25. Lani je bilo poverjeno začasno skrbništvo 42 skrbnikom. Referat za skrbništvo in varstvo družine je razen tega razpravljal o 16 nezakonskih rojstvih in o 12 razvezah zakonskih zvez z 18 mladoletnimi otroci. V 46 primerih je referat predlagal zvišanje preživnin.

Za cesto iz Krškega na Senovo gre!

Na nedavni skupni seji odbornikov krajevnih organizacij SZDL iz Brestanice in s Senovega, ki je bila na Senovem, so sklenili, da se bosta oba odbora glede rekonstrukcije ceste iz Krškega v Senovo še sestajala na skupnih sejah. Naslednji skupni sestanek naj bi bil — kot so se dogovorili — takrat, ko bo znano, koliko denarja bo na voljo za modernizacijo te pomembne ceste. Ta sestanek bo moral biti vsekakor še pred sprejetjem občinskega družbenega plana za 1966. R. K.

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

Ali bo kaj z novim pokopališčem?

Sedanje pokopališče v Brestanici uporabljata Senovo in Brestanica z vsemi bližnjimi naselji. To pokopališče pa ne zadostuje več potrebam pet tisoč prebivalcev, ki imajo 70 pokopov na leto. Nima možnosti za nadaljnjo razširitev in ne odgovarja po sestavu zemljišča. Občinska skupščina je določila komisijo, ki je izbrala lokacijo, ker je ugotovila, da je pokopališče iz zdravstvenih in higienskih razlogov nevzdržno. Potrebno je misliti na novo pokopališče za potrebe 8.000 prebivalcev v bodočih 30 letih.

Komisija si je ogledala zemljišče na Jeternem selu, v Šitah in v Dovškem, kjer so bili že prej izkopani jaški zaradi analize zemlje in podtalnih vodnih razmer. Vsi trije kraji so primerni za ureditev pokopališča, vendar je zaradi dostopa najpovoljnejše zemljišče v Dovškem. Za dokončno izbiro lokacije bo potrebno izvesti še podrobnejše raziskave tal in podtalnic. Končno besedo bo dala občinska skupščina v soglasju z ljudmi, ki so pripravljeni pomagati s prostovoljnim delom in želijo, da bi z delom začeli že na pomlad.

BREŽIŠKE VESTI

NOVO V BREŽICAH

■ OB NEDELJAH BODO SPET NAPRODAJ ČASOPISI. Turistična poslovalnica SAP v Brežicah jih bo prodajala v dopoldanskih urah. S tem bo ustregla mnogim občanom, ki so že nekaj časa zaman spraševali, kje bi lahko kupili časnike. Včasih jih je prodajala knjigarna, zdaj pa je tudi ob nedeljah zaprta. V poslovalnici SAP se oglasite že to nedeljo! Na zalogi bo imela predvsem Dolenjski list, kisneje pa tudi vse druge dnevnike in tednike v slovenskem in srbohrvaškem jeziku.

■ V PONEDELJEK ZJUTRAJ SO V POSLOVALNICI KRKE sredi mesta uslužbenci opazili, da je nekdo pri zadnjem vhodu vlomil v trgovino. Sprva so menili, da gre za večji vlom, potem pa so ugotovili, da je to le začetniško dejanje mladoletnikov, ki so si zaželeli salame. Zvedeli smo, da iz trgovine niso odnesli večje vrednosti.

■ V NARODNEM DOMU SO SE MINULO SOBOTO zbrali posavski študentje, ki so priredili ples z brucovanjem. Povabilu se je odzvalo precej občanov in zabava je prijetno potekala. Klub posavskih študentov bo brucovanja prirejal vsako leto.

■ SLOVENSKI OKTET JE danes teden zelo navdušil poslušalce v prosvetnem domu. Dvorana je bila zasedena do zadnjega kotička, česar prej ob takih priložnostih v Brežicah niso bili vajeni. Temu edinstvenemu vokalnemu ansamblu so v imenu občinstva po končanem nastopu zaželeli veliko uspehov na turneji po Združenih državah in Kanadi z željo, da bi se po vrnitvi spet čimprej ustavili v Brežicah.

Dve leti pozneje je tudi grofica Alba sestavljala svojo poslednjo voljo (umrla je leta 1936,stara 79 let). Velikodušno je odpustila sestri Flori njen strašni greh in ji volila družinsko srebrnino, meissenski porcelan, bruseljske čipke, umetnine in sliko pobegle matere pl. Coreth. Stari grad je ponudila Florinemu sinu Albertu, ki ga je takrat prvič spravljivo pogledala. Fant se je dediščine ustrašil, saj razpadajoče starinske trdnjave ni imel s čim popraviti. Gradu se je odrekel; rad pa je vzel sto tisočakov, s katerimi si je sezidal udobno lovsko vilo Diano pri Šmarjeških toplicah. Dobil je tudi starograjsko knjižnico iz Breckerfeldovih in poznejših časov ter galerijo prednikov, da bi kot edini, čeprav plebejski potomec grofov Margherijev, ostal čuvar rodbinskega izročila.

Stari grad je v obupnem stanju prevzel konvent usmiljenih bratov iz Kandije. Za grajsko obnovo je potrošil pol milijona dinarjev Red se je zavezal, da bo do smrti skrbel za staro grofico in šest siromakov šentpeterske občine, če bi jih tam ne bilo dovolj, pa tudi iz šmarjeških krajev. Vzdrževati so morali končno še rodbinsko grobnico pri fari.

O najdragocenejši dediščini grofov Margherijev, o njihovih bogatih zgodovinskih arhivih, pa vsi viri molče. V starograjski trdnjavi je nekaj časa gospodaril oče našega zgodovinarja Valvasorja. Mogoče se je tu rodil tudi njegov znameniti sin. Na vsak način so mu na Starem trgu v Ljubljani pomotoma vzidali spominsko ploščo na »rojstno hišo«, saj ob kronistovem rojstvu še ni bila v lasti Valvasorjev. Poznejšega gospodarja Starega gradu in topografa Antona Breckerfelda je jožefinska vlada poslala razpustiti cistercijanski samostan v Kostanjevici in jezuitsko rezidenco Pleterje. Vrednejši del arhivov je Breckerfeld takrat odpeljal na Stari grad. V njih je našel marsikaj, kar ni bilo sicer nikjer zapisano, in iz teh virov sestavil tudi svoja Supplementa k Valvasorjevi Topologiji.

Margherji so večji del svojih zgodovinskih pisanih zakladov prepeljali na Otočec. Odkar so nekoč zasačili nekega gosta zgodovinarja, ko jim je iz svežnjev kradel stare listine, niso arhivov nikomur več pokazali. Spomladi 1942 so z gradom zgoreli. Pač, slišati je bilo, da jih je neki italijanski oficir iz otoške posadke nekaj že prej odnesel v Italijo.

Tudi sestri na Otočcu sta ostali samici brez potomcev. Po Katkini smrti v prvem letu svetovne vojne so se začeli grajski znanci muzati, češ da so se zbudile v graščakinji Rodrigi, ki je šla proti petdesetim letom, nepričakovano »Liebesschmerzen«. Iz Graza je bila poklicala daljnega sorodnika Karla Villavicenzia, prijaznega, okrogloličnega in kostanjelasega fanta pri osemnajstih letih. Glasovi, da je bil njen nezakonski sin, ne bodo držali, saj ji je postal skrivaj ljubimec. Da bi končala neprijetne govorice, je sorodnika posvojila. Mestni lekarnar Josip Bergmann, ki ji je bil s sodnikom Stankom Schweigerjem za pričo, je Margherjevi hudobno pošepetal:

»Smrtno obsodbo si podpisujete, gospa grofica.«

»Kaj me bo ubil?« je otoška prestrašena pogledala lekarnarja. Meščan ji svoje pripombe ni hotel pojasniti.

Posvojenec se je odslej podpisoval Margheri-Villavicenzio, ljudje pa so mu rekli vedno »grofič«, ker je bil samo italijanski konte, manj od grofa.

No, mestni lekarnar je brez potrebe prestrašil grofico; posinovljenec ji je ostal do konca zvest. Bil je dober in po naravi mehkega srca. Ko se je nekoč po krivici znesel nad grajskim oskrbnikom Klevišarjem, ga je sredi noči zbudil, sedel na rob postelje in ga jokaje prosil odpuščanja. Kadar pa si je posadil na glavo cilinder in sedel v kočijo, je bil visok in ves gosposki. Bil je lahkomiseln in vedno v dolgovih, čeprav je skopuško skrival v banki sto tisočakov. Na otoškem Marofu pa so ga Jordanovi dolžili nepoštenja, češ da se je po smrti starograjske tete Albe z zvijačo polastil njenega srebrnega zaklada, ki ga je bila grofica pred smrtjo shranila v mestni banki za marofskega Jordana.

Grofica Rodriga je umrla leta 1962 v Grazu. Štiri leta pozneje se je grofič oženil s petnajst let mlajšo lepotico Lili Weinlechnerjevo, nečakinjo poganške Langerice Pipsi in vnukinjo nekdanjega dunajskega dvornega zdravnika Weinlechnerja.

Počitniška skupnost Ljubljana-Šiška

razpisuje

prosta delovna mesta za letno sezono 1966 za delo v počitniških domovih:

1. JPRAVNIKOV
2. KUHARIC
3. POMOŽNEGA OSEBJA

Pogoji: pod 1. gostinska, ali njej sorodna izobrazba, lahko upokojenec. Pod 2. kvalificirana kuharica, lahko upokojenka.

Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev pošljite na naslov: **Počitniška skupnost Ljubljana-Šiška, Ljubljana, Celovška cesta 121.**

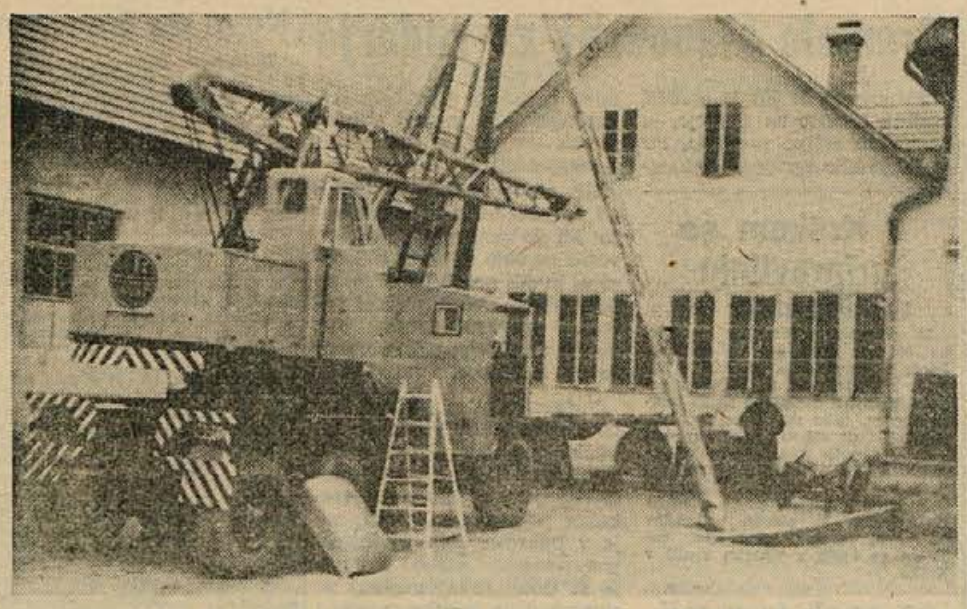

KOPITARNA V SEVNICI se je spet mehanizirala. Na sliki je nov avto nakladalec za prekladanje hlodovine, ki bo delavcem precej olajšal telesne napore, saj so doslej opravljali ta dela z rokami (Foto: J. Teppey).

V nedeljo: beseda volivcev v Šentjanžu, Vel. Cirniku in Kalu

V nedeljo, 20. marca, bodo v Šentjanžu, na Velikem Cirniku in na Kalu zbori volivcev. V Šentjanžu se bodo občani zbrali že ob 8. uri. Pričakujejo, da bodo govorili predvsem o izvajanju zakona o gozdovih, gospodarjenju z gozdovi, cenah lesa in sečnih dovoljenjih za les domače uporabe. Zanimiva bo tudi razprava o proračunu in skladih preteklega leta ter o delitvi sredstev v letu 1966. Občane bo prav tako zanimalo delo krajevnih skupnosti v letu 1965 in letošnji načrti. — Prebivalstvo šentjanške doline je zabolela prekinitev odkupa mleka v Šentjanžu, zato so se živinorejci pripravili, da svoje stališče povedo na zboru volivcev. S prostovoljnimi prispevki so pomagali zgraditi mlekarno v Radečah, ki je do zdaj odkupovala mleko. Ljubljanske mlekarne, katerih podružnica je bila tudi mlekarna v Radečah, so se odločile, da na šentjanškem območju začne odkupovati mleko podružnica iz Stične. Ker pa je ta menda preveč oddaljena, je odkup mleka v šentjanški dolini prekinila.

Na Velikem Cirniku in Kalu se bodo volivci zbrali ob 15. uri. Tudi na teh zborih pričakujejo, da bodo občani posegli z besedo v razpravo, predvideno z dnevnim redom.

AP.

ZADNJA POT ALOJZA KOSA

5. marca so v Gabrijelah pokopali Alojza Kosa, po domače Pavliča. Bil je daleč naokrog znan, priljubljen in spoštovan, kar je pokazalo tudi spremstvo na njegovi zadnji poti. — Ob odprtem grobu je po več poslovilnih go-

vorih prapor ZB Tržišče poslednjič pozdravil borca Kosa, ki je za delovanje v NOV prejel 2 odlikovanji.

Pokojnik je podlegel zavratni bolezni tik pred sedemdesetletnico. Prijatelji in znanci, kakor tudi sovaščani, se ga bodo še dolgo spominjali.

D. B.

RK v Loki: zopet darovanje krvi!

Predzadnjo nedeljo je bil v prosvetnem domu v Loki ob zadovoljivi udeležbi občni zbor Rdečega križa. Na njem smo pogrešali zastopnika občinskega RK iz Sevnice. Od zvišane članarine 232 članov je dobila lani organizacija lepo vsoto denarja. KOPITARNA v Sevnici je dala omarico za prvo pomoč, letos pa bo še eno poklonilo Trgovsko podjetje Radeče. V marcu bo odbor že drugič organiziral darovanje krvi transfuzijski postaji iz Celja. Lani jo je darovalo 43 prostovoljcev. Nekateri pomoči potrebni člani so dobili lani tudi denarne podpore. Na zboru so izvolili nov odbor, predsednik je tov. Skočir, tajnica pa učiteljica Klunova. V letošnjem programu imajo v načrtu tudi zbiranje pomoči za Indijo.

Gostovanje Brežičanov v Sevnici

V Sevnici so v torek, 8. marca, gostovali igralci Svobode bratov Milavcev iz Brežic. Uprizorili so komedijo »Naši trije angeli«, s katero so se letos predstavili že v Brežicah. Občinstvo jih je lepo sprejelo. — Pred predstavo je bil nagovor v počastitev dneva žena. Gledališka uprizoritev je bila namenjena predvsem ženam. To je bila obenem osrednja proslava v občini.

Praznika žena so se spomnili v vseh večjih krajih in podjetjih. Povsod so ga počastili tudi s kulturnim programom.

»Poslednji mož« v Krmelju

27. februarja je aktiv ZMS Metalne uprizoril »Poslednjega moža«. Predstava je uspela, čeravno so mladi igralci prvič nastopili. Vloge so dobro podajali, razen tega pa so v igro vložili mnogo truda. Vsi igralci zaslužijo pohvalo, prav tako pa režiserka Močanova iz Tržišča. Z igro bodo nastopili tudi v drugih krajih.

SEVNIŠKI VESTNIK

Od 103 na 55 uslužbencev občinske uprave

Občani so večkrat negodovali češ, koliko ljudi opravlja upravne posle na občini. Pred leti je štela uprava tudi čez 100 ljudi, danes pa jih ima skupno s katastrom 55, ki delo hitreje in bolje opravljajo. V lanskem letu je v primerjavi z letom 1964 sicer padlo število obravnavanih zadev od 9650 na 9613, vendar pa se je hkrati zmanjšalo število nerešenih zadev od 411 na 282. Število vloženih pritožb se je zmanjšalo le za eno, kljub temu, da so bili občani bolje poučeni o pritožbah. Vendar to ni vse delo. Odborniki in drugi, ki se ukvarjajo in odločajo o življenju v občini vedo povedati, da so analitična dela in pripravljeno gradivo vidno boljše urejeni kot so bili nekdaj. Največ zaslug za to ima boljša sestava občinskih uslužbencev in večja kontrola javnosti za delo, ki ga opravljajo.

V prejšnjem letu ni zadovoljila izterjava davkov od obrtnikov, še posebno pa ne služba zemljiškega katastra. Ker je gospodarska reforma odločno zahtevala varčevati in zmanjševati stroške za administracijo, je bilo ukinjenih 12 delovnih mest. Smatra se, da je 55 delovnih mest ob naši zakonodaji in mnogih dopolnilnih predpisih spodnja meja števila uslužbencev občinske uprave. Boljša tehnična opremljenost pisarn bi sicer doprinesla precejšen delež h kvalitetnejšemu delu, vendar za to zaenkrat ni denarja. Celotni stroški uprave so bili lani 106 milijonov, letos pa je v predračunu 117 milijonov, ker je potrebno osebne dohodke uslužbencev vsaj približati osebnim dohodkom v ostalih družbenih službah, da ne bi izgubili najboljših ljudi.

Nadaljevanje regulacije Mirne

Skupnost koristnikov urejenega toka reke Mirne, ki se vzdržuje s prispevki gospodarskih organizacij in kmetov, kateri prispevajo na leto 500 din od ha, namerava letos regulirati 1,5 kilometra struge. Upravni odbor je zadovoljen z odzivom kmetov, ki prispevajo delo in les. Republiška vodna uprava prispeva 2/3 denarja, če koristniki sami zbero 1/3. Ker je novi zakon o vodah zmanjšal obvezne prispevke podjetij na 1/5 prejšnjih, bi bilo prav, da bi gospodarske organizacije pokazale več razumevanja, ker bi tako lahko dobili tudi več republiških sredstev.

Kanalizacija in čistilna naprava na Mirni

Na posvetu predstavnikov mirenskih podjetij in predstavnika sekretariata za urbanizem so se v petek, 11. marca, dogovorili, da čimprej začno pripravljati načrte za izgradnjo kanalizacije in čistilnih naprav na Mirni. Na podlagi ponudbenih načrtov in izračunov projektantov ter izvajalcev del bodo izbrali najboljšo rešitev in določili prispevke za njeno uresničitev. Mirna bo imela eno čistilno napravo za kanalizacijo in izplake industrije, le DANA bi mela še posebno predčiščenje. Najprej bodo položili cevi za kanalizacijo pod cesto, ker jo bodo še letos asfaltirali. Načrtovalcem glavnega projekta kanalizacije bo delo olajšal že napravljeni načrt za regulacijo reke Mirne.

Pomislek pri sprejemanju samoprispevkov

Ko uvajamo prispevke občanov je stalno treba imeti pred očmi, da je treba obremenjevati ljudi le z zmogljivimi dajatvami. To so poudarjali člani občinskega odbora Socialistične zveze, ko so v petek, 4. marca, razpravljali o krajevnih samoprispevkih, o stanovanjski reformi in o predkongresni dejavnosti organizacije. Z izjemo prispevka za šolstvo, ki naj bi bil, če bi bil sprejet, obvezen za vse občane, naj bi bili vsi drugi samoprispevki krajevni, saj bi služili le krajevnim potrebam. Mnogo so na seji govorili o tem, ali naj bodo prispevki večji in za krajša razdobja, ali obratno. Večji učinek bi vsekakor dosegli s prvim načinom, ko bi ljudje bolj občutili, da dajo samoprispevki hitre rezultate.

Ljuba Renko, nova predsednica mladine

Na prvi seji občinskega komiteja Zveze mladine v Trebnjem so izbrali Ljubo Renko iz Mokronoga za predsednico organizacije. Člani novega komiteja so še: Marija Cesar, Ivan Kramer, Viktor Germovšek, Ivan Polajnar, Milena Zalar, Olga Knez, Peter Podobnik, Barica Videčnik, Franc Marolt, Zofka Jerman, Igor Slak in Jožica Majcen, člani nadzornega odbora pa Anica Repše, Rozi Peček in Dušan Mežnaršič.

Izpiti v mirenski DANI

V destilaciji alkoholnih pijač DANA na Mirni bo te dni končan tečaj za pridobitev interne polkvalifikacije. 21. marca bodo zaključni izpiti. Tečaj je organiziral Zavod za izobraževanje kadrov iz Novega mesta.

AVTOMOTO DRUŠTVO TREBNJE

obvešča svoje člane, da bo

redna skupščina

v nedeljo, 20. marca 1966 ob 9. uri v Zadružni dvorani.

Seminarji v marcu

■ VČERAJ, 16. MARCA, je Socialistična zveza priredila enodnevni seminar za vodstva krajevnih organizacij o samoupravljanju in komunalnem sistemu, o metodah dela Socialistične zveze in o administrativno - tehničnem poslovanju organizacije.

■ OBČINSKI KOMITE ZK bo imel jutri, 18. marca, enodnevni seminar za komuniste iz gospodarskih organizacij o petletnem razvoju občine in o nekaterih bistvenih vprašanjih gospodarskega sistema.

■ PRAV TAKO BO OBČINSKI KOMITE KZS 22. MARCA organiziral seminar za mlade komuniste o statutu organizacije ter o resoluciji VIII. kongresa ZK Jugoslavije.

Danes skupščina Zveze borcev

Danes bo ob 14. uri v sejni dvorani v Trebnjem redna letna skupščina občinskega Združenja zveze borcev. Na njej bodo izvolili nov odbor, pregledali in ocenili delo predsedstva ter posameznih komisij in sprejeli napotke za delo v prihodnjih dveh letih.

Mirna: še toliko manjka!

Po predračunu ELEKTRA Celje, poslovne enote Kršo, bi znašali vsi stroški ureditve javne razsvetljave delno z navadnimi, večinoma pa z živosrebrnimi svetilkami dobrih 4 in pol milijona dinarjev. Do sedaj je zbranih 2 milijona dinarjev in še toliko bo treba, da bo Mirna imela urejeno razsvetljavo.

TREBANJSKE NOVICE

VID JERIČ: 3

Za orožje je šlo

(Nadaljevanje in konec)

Prišel je binkoštni ponedeljek. Takrat nisem bil doma. Že zjutraj sem odšel v Klanec k teti. S tetinim možem, Francetom Petjem, sva se odpravila v zidanico. Popivala sva in se pogovarjala. Pogovor je nanesel na nemško vojsko in propad bivše jugoslovanske vojske. Petje je bil trden kmet. Bil je tudi ugleden. Daleč naokoli so ga cenili in spoštovali. Pred vojno je bil večkrat kandidat za svetokriškega župana — na listi liberalcev. Najin pogovor tisti dan je bil sila pester. Govorila sva o tem, kako je dandanes majhna možnost za zaslužek.

Ugotovila sva, da ni pričakovati boljšega življenja. Petje tudi ni kazal naklonjenosti do Nemcev. S tedanjim stanjem očitno ni bil zadovoljen. Bil je kar se da zaveden možak. Kasneje sem mu zaupal, kar sem zvedel na Mirni. Tudi on ni razumel, za kakšno vojno neki potrebujemo orožje. Nekaj časa se je čudil, nato pa rekel da bomo že videli, kako bo. O moji zalogi skritega orožja mu nisem še nič povedal, čeprav sem mu popolnoma zaupal.

Dan je bil navidezno enak drugim prazničnim dnem. Tudi minil bi brez posebnosti, ko se ne bi zgodilo nekaj, kar je bilo za tiste čase zelo nenavadno

Proti večeru sem se odpeljal domov v Tihaboj. Bil sem dobre volje in nič hudega nisem slutil. Ko sem prišel pred domačo vas, me je čakal stric Slavko Jerič in me opozoril, da pri nas doma preiskuje gestapo. Razložil mi je, da so v mrtvašnici našli precej orožja in municije, Sladičevega Pepeta pa da so aretirali. Rekel je, da zdaj najbrž čakajo še mene. Takoj sem se odločil da ne grem domov. Vrnil sem se preko Sv. Križa na Klanec ter pri Petjeto ih povedal, kaj se dogaja. Prosil sem jih, naj doma naše obvestijo, da sem srečno ušel in odpotoval na Čatež kjer so Italijani. Naslednjega dne sem poslal domov pošto. Zanimalo me je še predvsem, ali se bodo Nemci umaknili. Še istega dne sem zvedel, da so Nemci vzeli seboj tudi Pepeta, mojim pa da se ni nič zgodilo. Na vse kriplje sem si prizadeval, da bi zvedel, kdo je prijavil tajno skrivališče orožja in municije. Pa tega nisem nikoli zvedel. Tudi Sladičevega Pepeta nisem videl nikoli več, ker so ga odpeljali v celjske zapore. Tako so saj povedali. Kasneje sem zvedel, da je Pepe delal v Avstriji vso vojno in da so ga iz zaporov izpustili že po nekaj mesecih. Po vojni naj bi odšel v Ameriko in tam po nekaj letih umrl. Možno je, da so ga Nemci zaprli samo zato, da bi v zanko ujeli mene. Tedaj naj bi skrivališče izdal sam Pepe.

Ko so se Nemci umaknili proti Savi, sem se tudi sam vrnil domov. Kot so mi povedali doma, so tisto popoldne prišli gestapovci v Tihaboj precej pozno. Vodil jih je Valnar iz Sv. Križa, ki je bil glavni ovaduh in vohun v naši okolici. Zelo dobro je govoril nemški, jezika pa se je naučil, ko je daj časa živel v Avstriji ali morda tudi v Nemčiji. Z njim je bil tudi Šimanov Slavko. Valnar je bil Nemcem za glavnega tolmača. Šimanovega Slavka pa so krstili za »delovno moč« v tej akciji. Ko so prišli v vas, so najprej obkolili Sladičevo hišo. Nekaj jih je vdrlo v hišo, da so prijeli Pepeta, ga uklenili in odpeljali. Nato se je v našo hišo pripodil še sam Valnar z nekaj gestapovci. Takoj je začel spraševati mamo, kje sem jaz, ona pa mu je odvrnila, da me že od jutra ni doma, da pa bom verjetno prišel ponoči. Gestapovci so premtavali po hiši. Obrnili so vse, kar jim je prišlo pod roke. Našli niso nič. Mama je ves čas stala zraven, ko so premetavali moje stvari. Našli so nekaj mojih fotografij, ko sem se slikal v bivši jugoslovanski vojski. Z zanimanjem so jih ogledovali. Pripominjali so: »Serbisch Soldat!« Valnar je zatrjeval, da sem služil v bivši jugoslovanski vojski. Tudi mama je razumela, kaj so se pogovarjali, ker se je nemščine naučila, ko je kot dekle nekaj časa živela pri sorodnikih v Celovcu. Drugi Nemci so s Šimanovim Slavkom šli naravnost na pokopališče. Očim jim je moral dati ključ od mrtvašnice in iti z njimi. Ko so odklenili vrata, so Šimana napodili na podstrešje, od koder je moral očimu podajati orožje in municijo, ta pa je vse zložil na mizo. Kasneje sta morala na voz odložiti vse, kar so našli. Mama je pripovedovala, da je bil Valnar zelo jezen in je od jeje kar poskakoval. Govoril je, da zdaj ni več stare Jugoslavije, da vlada veliki in nepremagljivi »rajh«. Šimanov Slavko ni nič govoril, obnašal se je spodobno, kar dokazuje, da so ga vzeli s seboj le zato, da jim je delal. O zadevi ni vedel nič več kot to, da gredo v Tihaboj po orožje. H komu naj bi šli, kjer je orožje in podobnega ni vedel. Zato mu nismo nikoli nič očitali. Postal je celo aktiven sodelavec NOB. Ko so za to zvedeli belogardisti, so ga zverinsko umorili. Valnar je z Nemci pobegnil na Dole. Kje živi danes, mi ni znano.

Po enem tednu so se Nemci umaknili več kilometrov proti Savi, naša vas pa je dobila italijanske okupatorske oblasti. Takoj, ko so odšli, sem se tudi jaz vrnil domov. Z bratom Mirkom sva preostalo orožje in naboje še bolj skrila. Italijani za orožjem pri nas doma niso stikali. Nekaj časa sem se bal, da me bodo zavoljo tega še Italijani začeli preganjati. Strah me je tudi bilo, da bo Pepe kaj povedal. Toda še danes ne razumem, zakaj so bili Nemci ob vsem tem tako ravnodušni. Za zaplenjeno orožje mi je bilo težko. Najbolj sem pogrešal »zbrojevko«. Kljub temu sem bil zadovoljen, da smo rešili vsaj nekaj vojaškega materiala, ki smo ga kasneje odnesli s seboj v partizane, kjer smo ga koristno uporabili.

NAČRTI TRGOVCEV ZA 1966

SE TRGOVINA SELI V PREDMESTJA?

Večletne razprave in dokazovanja, da so v novih stanovanjskih soseskah potrebne tudi trgovine, prehajajo v uresničevanje – Na okvirnem posvetu, ki ga je sklicala ObS Novo mesto, so se dogovorili o razvoju trgovske mreže v Novem mestu

Pred nedavnim je bil na občinski skupščini v Novem mestu razgovor o razvoju trgovske mreže v Novem mestu. Razen predsednikov delavskih svetov in direktorjev novomeških trgovskih podjetij in Mesarije so se ga udeležili še predsednik sveta za blagovni promet ObS Novo mesto, predstavnik Stanovanjskega podjetja Novo mesto

NOVOMEŠKA KOMUNA

in predstavniki občinske skupščine. Razpravljali so o okvirnih stališčih za bodoči razvoj trgovine v Novem mestu ter hkrati določili prioritetni vrstni red gradenj in preureditev.

Pomenek je tekel predvsem **o potrošnih centrih, ki jih bo treba graditi v obrobnih stanovanjskih soseskah v Novem mestu. Takšni potrošni centri naj bi bili zgrajeni v Bršlinu, v soseski na Mestnih njivah, v soseski Nad mlini, v soseski pri kandijski postaji in v soseski Majde Šilc.** Odveč bi seveda bilo, če bi pričakovali, da bo vse to zgrajeno že letos ali prihodnje leto. Končne sklepe o tem, kdaj in kako graditi, bodo oblikovali v razpravah na sejah delavskih svetov in samoupravnih organov prizadetih trgovskih kolektivov.

Ugotovili so, da je zaenkrat najbolj pereče graditi sodobne trgovske lokale v Bršlinu. Pobudo je prevzelo Trgovsko podjetje DOLENJKA (gradili bodo montažno trgovino), ki bo našlo soinvestitorje med ostalimi trgovskimi podjetji. Mesarija se že dogovarja za takšno sodelovanje z DOLENJKO. Nova trgovina, ki jo bodo začeli graditi v Bršlinu še letos, bi imela prodajalne za špecerijo, sadje, mleko, kruh, meso in pijače. DOLENJKA bo pravtako gradila trgovino za sosesko Mestne njive in bo sama izbrala najprimernejšo lokacijo. Za trgovino v soseski Nad mlini ni bilo dogovorjeno kdo bo investitor. Letos bo občinska skupščina izdelala dokončen program zanje in določila lokacijo.

MERCATORJEVA poslovna enota STANDARD naj bi proučila možnost ureditve trgovine v eni izmed obstoječih stavb pri kandijski železniški postaji. Razpravljali so tudi o nadaljnji zazidavi in modernizaciji lokalov na Glavnem trgu, ki bo tekel po posebnem, že izdelanem programu. O tem okvirnem dogovoru bodo še razpravljali samoupravni organi trgovskih podjetij in organi občinske skupščine. O podrobnih načrtih posameznih trgovskih podjetij pa bomo poročali posebej.

M. J.

Za dan žena v Ločni

Tudi v Ločni so žene letos lepo proslavile svoj praznik. Po nagovoru Lojzeta Jožefa na proslavi v gostilni Kos je sledil kulturni program, v katerem so sodelovali pionirji in pionirke. Na harmoniko je zelo lepo zaigrala pionirka Meri Teropšič. Za dobro organizirano proslavo, kateri je sledila skromna zakuska, gre zahvala KO SZDL Ločna, posebno pa tovarišici Kristini Rifelj. J. M.

KMETIJSKA ZADRUGA »KRKA« — NOVO MESTO

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

ki bo 19. marca 1966 za prodajo odvišnih osnovnih sredstev

a) ob 7. uri na Grabnu pri Novem mestu, za:

3 traktorje Ferguson 35
1 traktor Steyer 180
1 kamion TAM 3000
1 dostavni avto DKW 1000
2 delovna konja
2 kosilnici BCS

b) ob 10. uri v Straži, za:

poslovno stavbo v Straži, primerno za dograditev stanovanja.

c) ob 13. uri v Starih žagah, za:

zidanico.

Prvo uro licitacije ima prednost družbeni sektor, nato pa ostali interesenti. Ostali pogoji bodo objavljeni pred pričetkom licitacije.

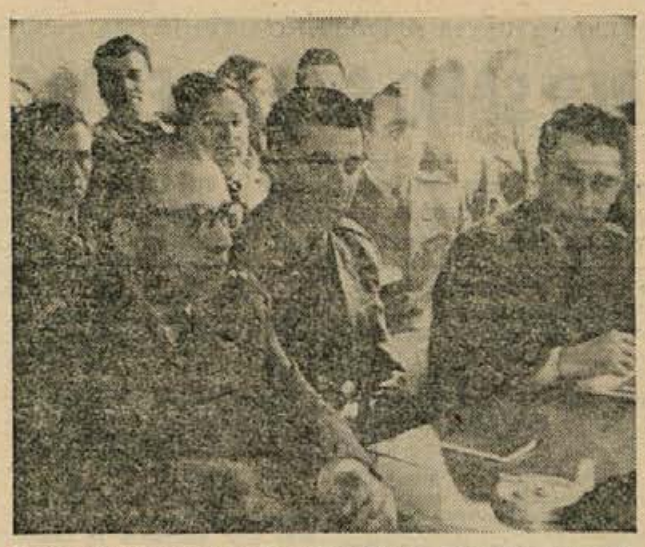

Komunisti iz enot polkovnika Ivana Slapnika v garniziji v Novem mestu so na pripravah za konferenco, ki bo 29. marca, pozitivno ocenili svoje delo med vojaki (Foto: M. Radenković)

NOVOMEŠČANKE, PREBERITE IN SE ODLOČITE:

Servis za pomoč gospodinjstvom: da ali ne?

Za organizirano pomoč družinam se zavzemajo predvsem terenske organizacije Socialistične zveze in krajevna skupnost – Pripravljeni so anketni listi, ki jih bodo v kratkem razposlali 1200 novomeškim družinam, da bi odgovorile, ali se nameravajo posluževati servisa, če bi ga ustanovili

Zaposlene novomeške žene in matere so na sestankih, konferencah in zborih volivcev večkrat povedale, da bi podprle vsako resno prizadevanje za boljšo obliko pomoči gospodinjstvom, kot so jo bile lahko deležne do zdaj v okviru danih možnosti. Kar se je za stvar zavzela krajevna skupnost, ki je pritegnila k sodelovanju še Socialistično zvezo, pa kaže, da bo tolikokrat ponovljena želja naposled le uresničena. V ospredju se je pojavil predlog, da bi v Novem mestu ustanovili servis za pomoč gospodinjstvom, končana pa je tudi že vrsta priprav za prehod na samo organizacijo omenjene oblike pomoči. Ni pa še povsem razčiščeno vprašanje, s čim naj se tak servis ukvarja. Pobudniki za ustanovitev so hoteli dati zadnjo besedo v zvezi s tem gospodinjam samim, zato so pripravili anketo za 1200 družin.

Anketni list vsebuje šest glavnih vprašanj. Sprašuje predvsem po mnenju, ali je servis za pomoč gospodinjstvom sploh potreben. Tiste, ki bodo pritrdilno odgovorili, sprašuje nadalje, ali se nameravajo posluževati take pomoči in katerih uslug, kolikokrat na teden in ob katerem času. Sprašuje jih, ali bi jim bilo prav, ko bi na njihovem domu pospravljale delavke iz servisa, jim prale, krpale, varovale otroke in podobno. Anketiranci bodo z »da« ali »ne« odgovorili tudi na vprašanja, ali želijo pomoč ostarelim, pri dostavi kruha, mleka in drugih potrebščin na dom, oskrbo in nego bolnikov in druge usluge. Posebno vprašanje se nanaša na organizacijo dietične prehrane in želi odgovor, za koliko ljudi bi jo bilo treba pripravljati.

Anketa bo torej odločila, ali bo Novo mesto dobilo nov servis ali ne, in še, kolikšen obseg naj bi ta oblika organizirane pomoči družinam zavzela. Če bodo anketiranci povedali, da servisa ne potrebujejo, da pa bi jim bile dobrodošle le posamezne usluge, bo treba ustrezne dejavnosti pospešiti pri sedanjih delovnih organizacijah, ki so deloma že organizirale nekatere usluge.

»Stara vojska« odhaja domov

Proti koncu preteklega tedna so začeli zapuščati garnizijo Novo mesto mladeniči, ki so odslužili vojsko. Do konca meseca bodo vsi odšli domov. Poslavljajo se in ne morejo skrivati solz, ko se objemajo, saj so skupno preživeli in prebdeli mnogo dni in noči v radosti in težavah.

V drugi polovici marca bodo začeli prihajati v garnizijo regruti. Novost pri njihovi lepši in udobnejši uniformi bo kravata, ki jo bodo nosili ob svečanih priložnostih in ko bodo šli v mesto.

A. Kordič

Razgovor novinarjev na novomeški skupščini

Minulo soboto so bili na novomeški skupščini sprejeti na pobudo novinarskega aktiva iz Novega mesta področni novinarji RTV, DELA in DOLENJSKEGA LISTA. Sprejeli so jih predsednik ObS Sergej Thorževskij, podpredsednik Andrej Grča in tajnik Franci Kuhar. V dveinpolurnem razgovoru so se pomenili o tem, kako naj poteka informiranje občanov, novinarji pa so dobili več zanimivih informacij in pobud. Dogovorili so se, da bodo takšni razgovori odslej redno vsakih 14 dni, na njih pa bodo razen predstavnikov ObS sodelovali tudi predstavniki občinskega vodstva SZDL in sindikata.

Predkongresna tribuna SZDL v Dol. Toplicah

11. marca je bila v prosvetnem domu v Dol. Toplicah predkongresna tribuna SZDL. Razpravljali so o nalogah v kmetijstvu ter o nerešenih komunalnih problemih Dol. Toplic, ki so v neposredni zvezi z razvijajočim se turizmom.

D. G.

Drevi literarni večer Stezic

Kot lani se je uredniški odbor Stezic, lista novomeških srednješolcev, tudi letos odločil, da priredi literarni večer mladih novomeških literatov. Večer, ki so ga mladi pripravili s pomočjo svojih mentorjev, bo danes ob 20. uri v domu kulture. Vstopnice so še v prodaji.

Asfaltiranje ceste v Bršlinu

Pred nedavnim je bil razgovor predstavnikov občinske skupščine Novo mesto s predstavniki delovnih organizacij iz Bršlina. Razpravljali so o možnostih za asfaltiranje ceste skozi Bršlin. V razgovorih sta podjetji SGP PIONIR in NOVOTEKS pokazali veliko razumevanje za sodelovanje.

OTMAR SKALE

V četrtek, 10. marca, so se Novomeščani poslovili od uglednega meščana Otmarja Skaléta, srezkega načelnika v pokoju in do nedavnega honorarnega arhivarja v Dolenjskem muzeju. Njegov oče, bivši okrajni živinozdravnik, je bil doma iz vasi Skale v Saleški dolini, po prihodu v Novo mesto, že v 80 letih prejšnjega stoletja, pa se je tu povsem udomil. V zakonu s hčerjo gostilničarja Mayra se mu je leta 1889 rodil sin Otmar. Po končani srednji šoli se je pokojnik posvetil pravnim študijem na Dunaju in deloma v Pragi, po prvi vojni, ki ga je zanesla tudi v strelske jarke v Karpatih, pa je nastopil službo pravnika na novomeškem sodišču. Kasneje je prešel v upravno politično službo in jo zaključil kot srezki načelnik v Ljutomeru. Tam ga je zatekel nemški napad na Jugoslavijo. Po povratku v Novo mesto je bil 1942 z mnogimi someščani odgnan v koncentracijsko taborišče na otoku Rabu.

Po osvoboditvi je bil nekaj časa honorarno zaposlen na bivšem novomeškem okrožju, kasneje pa je prevzel mesto honorarnega arhivarja pri novoustanovljenem Dolenjskem muzeju. Na tem mestu je skupaj z že tudi pokojnim šolskim nadzornikom Jožetom Jakličem reševal še preostale arhivalije nekdanje občine Novo mesto, bivšega glavarstva in drugih uradov in ustanov, reševal dokumente iz preteklosti Novega mesta in Dolenjske, ki jih je nerazsodna in napačna vnema že namenila za odpad. Žal mu ni več uspelo rešiti dragocenega arhivskega gradiva bivšega okrožnega urada od sredine 18. stoletja dalje, ki so ga požrli mlini papirnice na Vevčah, z njim pa tudi dobršen del zgodovinske dokumentacije Novega mesta in Dolenjske.

Pokojni Otmar Skalé je bil vse življenje tesno navezan na svoje rodno mesto in okolico. Napredno usmerjen je bil član Sokola in Čitalnice, predvsem pa navdušen planinec. Poletne tedne je rad prepešačil po Julijcih, Karavankah in Kamniških planinah, najbolj pa je

bil zagledan v naše Gorjance, ki jih je poznal in ljubil kot jih je poznal in ljubil le najstarejši rod novomeških gorohodcev. Tej svoji intimni ljubezni je ostal zvest, dokler so mu dopuščale moči. Te pa so zadnja leta vidno pešale — nekoč vedno pokončno vzravnani mož se je upognil in oslabelo srce mu je odpovedalo. V četrtek ga je domača zemlja sprejela vase, ob njegovem grobu pa so se zadnjič poslovili od njega sorodniki in številni prijatelji ter znanci. Naj mu bo lahka rodna gruda!

Novomeška kronika

■ **ČE NOVOMEŠKO POKOPALIŠČE** že tako nesrečno leži prav ob tranzitni cesti, da se ni moč ogniti hrupu kamionov in avtobusov niti kadar se od pokojnika poslavljajo njegovi najbližji z nekaj besedami ob odprtem grobu, bi bil lahko vsaj učitelj predvojaške vzgoje bolj obziren. Pretekli četrtek je medtem, ko so samo 20 m stran pokopavali znanega Novomeščana, s svojo desetino neusmiljeno streljal na tarčo prav pri pokopališki ograji nasproti Gasilskega doma. Mar res ne zna najti primernejšega prostora za streljanje?

■ **V TRETJI STOLPIC** na Mestnih njivah so se že vselili novi stanovalci. Prvič, odkar v Novem mestu gradijo stanovanjske bloke, so takoj po končanih gradbenih delih začeli urejevati tudi okolico stavb v tem naselju. Pionirjevi delavci že navažajo zemljo med bloke, koder bodo nastale lepe zelenice z okrasnim grmičjem.

■ **OB SOBOTAH SO MESNICE** v mestu premalo založene, trdijo gospodinje. Po 12. uri, ko gre večina zaposlenih žena nakupovat, ni več nobene izbire. Samo govedina je navadno še v prodaji. Da bi bili vsaj piščanci, a tudi te že prej pokupijo. Zaradi precejšnjega števila zaposlenih potrošnic bi lahko trgovci vsaj del blaga dali v prodajo šele po 12. uri.

■ **ZA 8 KRAMARJEV NA NOVOMEŠKEM TRGU** res ni kruha, zato so v ponedeljek na njihovih stojnicah bolj malo prodali. Da se jih je toliko zbralo naenkrat, pa je bil menda res le slučaj. Jajca so se spet podražila. Tokrat so jih prodajali po 50 din, zeleni radič na merice po 60 din, rdeči radič po 80 din, motovilec po 90 din, regrat po 100 din merico. Solata je veljala 400 din kg, fižol 300 do 350 din kg, čebula 180 din kg, jabolka od 170 do 240 din kg itd. Svoje blago so imeli naprodaj tudi lončarji in suhorobarji iz Ribnice, izdelovalci konfekcijskih oblačil ter copat, okrašenih z biseročimi kamni.

■ **RODILI STA:** Jožica Kelvišar iz Skalickyjeve 2 — Zdravka in Ivanka Lisac iz Kotarjeve 8 — dekliico.

Jutri: o socializmu in religiji

Družbeno politične organizacije in Zavod za izobraževanje kadrov v Novem mestu organizirata jutri, v petek 18. marca, v domu JLA dve predavanji. Predavatelj Visoke šole za politične vede *Zdenko Roter* bo dopoldne ob 10.45 govoril dijakom srednjih šol *o cerkvi in sodobnem svetu*, ob 17. uri pa drugim občanom *o socializmu in religiji*.

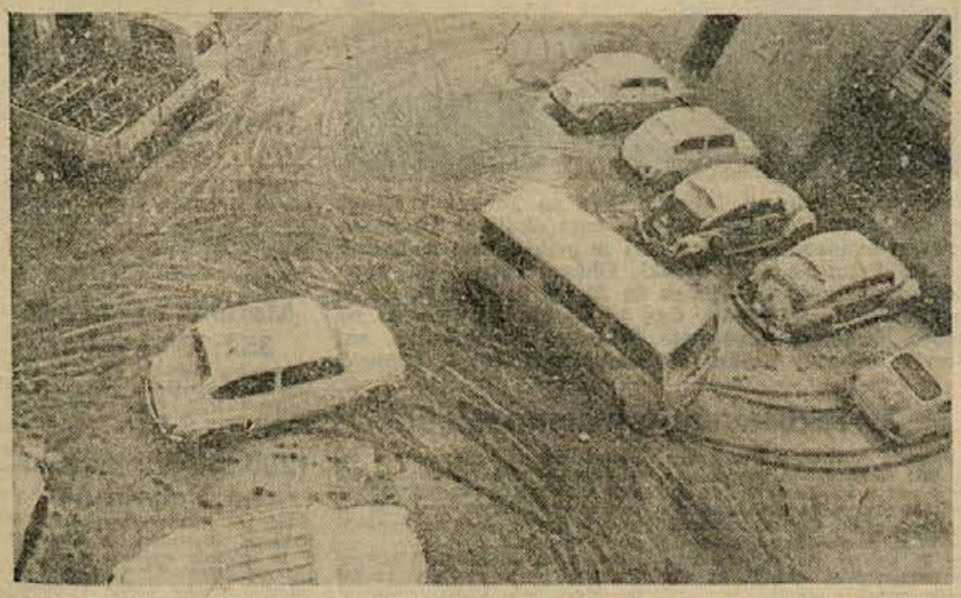

Sneg nas je v soboto in ponedeljek tudi na Dolenjskem presenetil takorekoč z jasnega neba. Kadar pridejo medvedje prezgodaj na sonce, se zima rada ponovi. Če rečemo, da so moderni medvedje — avtomobili, potem drži ta modrost tudi za motorizirane čase. Naš posnetek je z malega trga pred gostilno »Trdinov hram«, kjer išče zavetja včasih tudi po 20 avtomobilov hkrati! Boste rekli: kako? Tako, da marsikdaj kateri niti ven ne more ... (Foto: M. Moškon)

PRED USTANOVITVIJO NOVEGA ŠPORTNEGA DRUŠTVA

MAR GRE ZARES SAMO ŠE ZA DENAR?

Kdo bo »krušni oče« doma JLA in doma Partizana, ki si ju vsi laste takrat, ko gre za pobiranje najemnine, vsi pa otepajo, ko ju je treba popravljati? — Med športniki nič več za čast, za denar pa tudi bolj malo . . .

Novomeški športniki že nekaj mesecev pripravljajo ustanovitev novega, enotnega športnega društva. Oživeti hočejo športno dejavnost in ponoviti nekdanje uspehe odbojkarjev, telovadcev, veslačev in drugih. Novo društvo bo moralo tudi bolj skrbeti za množičnost športa in posvetiti dobršen del prizadevanj osnovni telesni vzgoji, ki je bila zdaj skoraj popolnoma zanemarjena.

Sekretar občinske zveze za telesno kulturo **Robert Romih** meni o reorganizaciji:

»Novomeški Partizan ne odigra va svoje vloge. Ukvarja se s košarko, z rokometom, odbojko in drugimi tekmovalnimi panogami, ki vključujejo le po 10 do 20 aktivnih članov. Na množičnost in podmladek so pozabili. Resna ovira je stiska s telovadnicami, vendar bi se dalo z malo dobre volje marsikaj narediti. Mislili pa so samo na tekmovanja in za ta namen porabili večino denarja . . .«

Okrog denarja se vsa zadeva z ustanovitvijo novega društva tudi najbolj zapleta. Vsaj po člankih v Dolenjskem listu, Delu in Sportskih novostih lahko tako sodimo. Najemnino za dom JLA v Novem mestu, ki je last Partizana, pobira ObZTK po dogovoru s Partizanom o ustanovitvi posebne upravé športnih objektov. Ta »posebna uprava« pa je izdihnila še preden je zaživela. Tako imenovani »Dom Partizana« na Loki, ki je brez lastnika (!) tudi prinaša lep dohodek (INIS je plačal občinski zvezi za najemnino 3,5 milijona starih dinarjev). Lastnika nima niti novi stadion »Bratstva in enotnosti« pri Portovalu! To so objekti, ki prinašajo lep denar, zahtevajo pa tudi redna vlaganja za vzdrževanje. ObZTK je mnenja, da Partizan ni skrbel za objekte kot bi bilo treba, Partizanovci pa zatrjujejo, da zdaj ObZTK premalo žrtvuje za nujna popravila. Prav imajo oboji, saj so objekti še vedno zelo zanemarjeni . . .

»Drugi razlog za enotno športno društvo,« pravi tovariš Romih, »pa so organizatorji in strokovnjaki. Mesto je premajhno, da bi si lahko privoščili toliko samostojnih društvenih klubov. V novem društvu naj bi se zbrali vsi sposobni organizatorji, ki bi skrbeli za obstoj društva in pravilno razdeljevanje denarja za posamezne panoge ter vsi športni strokovnjaki, ki bi se potem lahko ukvarjali samo z načrtno telesno vzgojo.«

Ne bi se smelo več dogajati, da dobe košarkaši in odbojkarji 1,357.000 dinarjev na leto, medtem ko so odpravili veslače s 60 tisočaki, čeprav niso po kvaliteti za prvimi nič zaostajali. Kratkovidna in enostranska tekmovalna politika društvenih vodstev je novomeški šport popolnoma izrodila.

Predsednik Partizana **Janko Petrič** pravi:

»Nekateri naši pomišljajo pred ustanovitvijo novega enotnega društva, ker se boje, da bo novi upravni odbor premalo delaven, saj so predlagani vanj taki ljudje, ki niso na športnem področju še ničesar naredili . . .

Po mojem mnenju zastaja šport zaradi neresnosti mladih ljudi. Mimo tega pa se vsi zanimajo le za denarno plat (honorarji, dnevnice, odškodnine) in vsak pravi: »Bom prišel, če boš plačal!«

■ Novo športno društvo nameravajo ustanoviti to nedeljo. Pred ustanovni občni zbor bo moral pripravljalni odbor priti s čistimi računi, z neposrednimi dokazili o lastništvu objektov, s poštenimi in iskrenimi zagotovili za njihovo nadaljnjo usodo in predvsem s podrobnim in uresničljivim delovnim načrtom. **Samo če bodo tisti, ki bodo dvignili roke za novo društvo, vse te činitelje trezno pretehtali, lahko pričakujemo, da se bodo želje športnikov in ljubiteljev športa uresničile, sicer pa tudi reorganizacija ne bo nič pomagala!**

M. MOSKON

V Kočevju izšel »Mladi šahist«

Kočevski šahovski klub je začel izdajati interno glasilo »Mladi šahist«. List ima okusno tiskane platnice, za katere so osnutek sami napravili. Vsebina je razmnožena na ciklostilu. Kaj je klub vodilo k izdaji lista, beremo v uvodnih besedah. Takole je rečeno:

»Uspeh mlajših pionirjev (prvo mesto na republiškem prvenstvu v Ljubljani) nas je spodbudilo, da smo začeli organizirano delati s pionirji in jih vzgajati v šahovskem duhu. Kdor je v šahu spoznal vrednost in lepoto in torej goji do te igre ljubezen, mu ni dovolj samo igranje, temveč mora poznati nekatera načela šahovske teorije. Učbenikov imamo zelo malo, v šahovskih priročnikih pa so razen tega raztresena še posamezna poglavja. Tista, za katera menimo, da so pionirjem najbolj potrebna, smo zbrali v zvezku. To naj bi nam bil vodič k bogatejšemu šahovskemu znanju in trezneješemu odnosu do te vrste umetnosti življenja v malem. Upamo, da bodo sčasoma te napotke prerasli in si začeli sami utirati pot v svet šahovskih idej in kombinacij.«

»Mladi šahist« je nedvomno razveseljiv pojav na področju dejavnosti, ki ima pristaše v vseh vrstah ljudi ne glede na njihovo starost. Poslanstvo takega lista je v razmerah šahovskega kluba s tolikšnim podmladkom še posebej določeno. **Prav bi bilo, da bi »Mladi šahist« še večkrat prišel na svetlo z novimi napotki za življenje v igro na 64 črnobelih kvadratnih poljih. Prvo številko so pripravili: Slobodan Ivić, Rudi Osterman in Ive Stanič.**

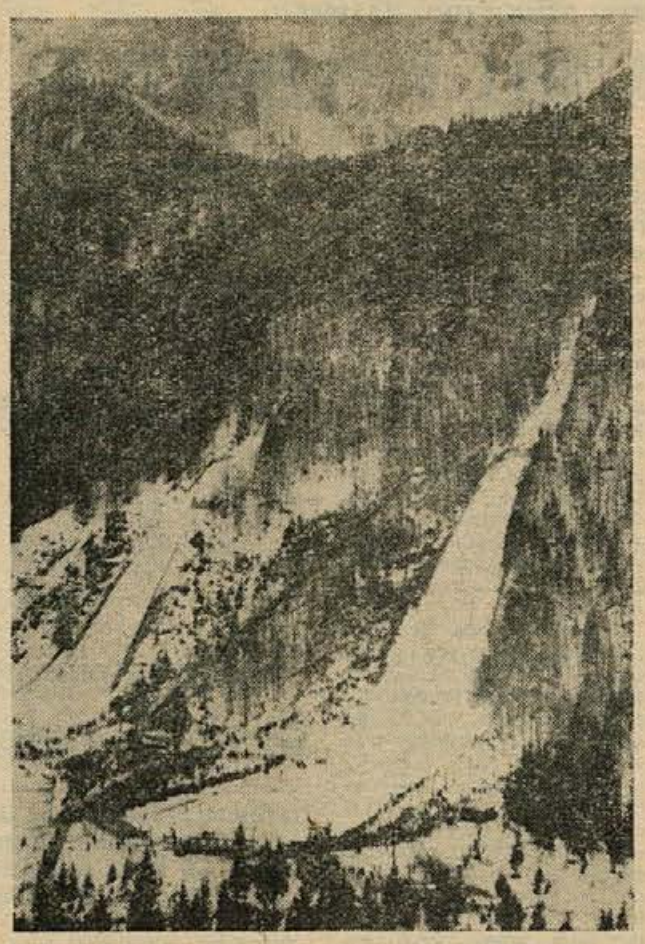

Prihodnji teden se prično mednarodna tekmovanja v smučarskih skokih v Planici. 25., 26. in 27. marca, v dneh glavnih tekmovanj, bo vozil iz Novega mesta ob 4. uri zjutraj v Planico poseben vlak, ki se bo okrog osmih zvečer vrnil v Novo mesto. Šole in druge skupine, rezervirajte pravočasno vagone pri ŽTP!

Pred prvenstvom slovenskih mest v Čateških Toplicah

DELO BREŽIŠKEGA KLUBA je ta čas namenjeno pripravam na brzopotezno prvenstvo slovenskih mest, ki bo 20. marca v Čateških Toplicah. Pokrovitelj prireditve je predsednik občinske skupščine v Brežicah Milan Šepetavc. Šahisti so igrali že tri izbirne turnirje za sestavo moštva, ki bo zastopalo Brežice na slovenskem brzopoteznem prvenstvu. Na vseh turnirjih je zmagal mladinec Lenart Šetinc in tako najbolj presenetil v tej sezoni. Člani moštva, ki so igrali za Brežice v Čateških Toplicah, so odigrali še dvokrožni brzoturnir, na podlagi katerega so določili mesta posameznikom v ekipi. Zadnjič so svoje moči brežiški šahisti preizkusili v soboto v Krškem. Po vseh pripravah lahko pričakujemo od brežiških šahistov, da se bodo požrtvovalno borili za primerno uvrstitev na brzopoteznem prvenstvu slovenskih mest.

M. RECER

Plavalci Celulozarja pred prvo tekmo

Plavalci krškega Celulozarja se v telovadnici TVD Partizan pridno pripravljajo na letošnja srečanja. Ker ni dovolj sredstev za trening v vodi, ki jim je omogočen samo v Zagrebu, opravljajo kar v Krškem predpisano zimsko plavalno telovadbo. 11. marca je odšlo 16 kandidatov za republiško prvenstvo na mokri trening v zimski bazen v Zagrebu. Prvo letošnje športno srečanje je že pred njimi: 20. marca se bodo udeležili članskega zimskega prvenstva SRS v Kranju. V Krškem pa še vedno ne vemo kje dobiti sredstva za tekmovanja v II. zvezni ligi in v republiškem merilu ter denar za akcijo »Naučimo se plavanja«!

V. N.

Tone Krušič (PIONIR) — prvak Dolenjske

Pretekli teden se je končalo XIV. kegljaško prvenstvo Dolenjske za posameznike v disciplini 3 krat 200 lučajev. V zadnjem tretjem nastopu so tekmovalci dosegli slabše rezultate, čeravno so bili ti odločilni za udeležbo na republiškem prvenstvu. Le trije tekmovalci so trikrat presegli 800 kegljev, drugih pet pa je imelo spremenljivo srečo in doseglo slabše rezultate, zlasti Rodič, Romih in Židanek, ki so na nedavnem nastopu v slovenski ligi imeli odlične rezultate.

Prvo mesto in naslov prvaka Dolenjske tekmovalne skupnosti je zasluženo prvikrat dosegel **Tone Krušič** (Pionir). Rezultati: 1. **Tone Krušič** (Pionir) 2499 podrtih kegljev (836, 839, 825); 2. **J. Mrzlak** (Pionir) 2461 (829, 839, 814); 3. **B. Hren** (Pionir) 2434 (827, 804, 803); 4. **F. Židanek** (Pionir) 2336 (776, 806, 764); 5. **S. Hrovat** (Pionir) 2316 (864, 742, 710); 6. **V. Rodič** (Želez.) 2316 767, 739, 820); 7. **R. Romih** (Pionir) 2203 (769, 818, 716) in 8. **F. Barbič** (Pionir) 1197 (803, 376, —). Pet najboljših tekmovalcev bo tekmovalo na republiškem prvenstvu posameznikov, ki bo 20. marca na Jesenicah.

im.

Boro Ilinčič – prvak Brežic

■ TEKMOVANJE ZA PRVENSTVO brežiškega šahovskega kluba je končano. Zmagal je **Boro Ilinčič** z 8 in pol točke, 2.—4. so s po 7 in pol točke **Stevanović, Banda in Recer**, 5. je **Kopinč**, 6. do 7. **Slatner** in **Valenčak** itd. Tri kola pred koncem so tekmovanje prekinili zaradi ekipnega prvenstva zasavskih klubov.

■ KONČANO JE TUDI EKIPNO prvenstvo zasavske lige. Brežice so tretje. Uvrstitev je lepa in uspešna, saj do zdaj Brežičani niso igrali na takšnih prvenstvih, pa tudi, ker so zasavske in posavske ekipe zelo močne, med najboljše pa vsekakor sodita trboveljska in hrastniška. V boj za prvo mesto bi lahko posegli tudi Krčani, ko bi vse dvoboje odigrali v popolni sestavi.

M. R.

Sevnica – Trbovlje 1,5:8,5

Zadnja tekma zasavsko-posavske lige se je končala z visokim porazom domačinov, ki so nastopili brez nediscipliniranih mladincev. Edino zmago je dosegel Edi Rauter.

D. B.

Metalna : Svoboda 352:308 kegljev

Povratno srečanje domačih moštev se je končalo s prepričevalno [illegible] nasprotnika premagala s 44 keglji.

D. B.

1200 mladih Krčanov na Hokeju 66

Več kot 1200 mladih občanov iz Krškega, Brestanice in Senovega si je ogledalo srečanje čehoslovaške reprezentance s finsko in vzhodno-nemško ekipo v okviru svetovnega prvenstva HOKEJ 66. V Ljubljano so potovali z brzim vlakom. Med njimi je bilo največ učencev, dijakov in vajencev. Vsem je zelo ugajala nova športna dvorana Tivoli, navdušeni pa so bili tudi nad odlično organizacijo svetovnega prvenstva.

V. N.

Občinska kegljaška liga

Rezultati VI. in VII. kola: Vseh devet—Luknja 326:309, Pionir—Železničar 403:322, Starih devet—Šentjernej 298:267, Toplice—Elektro 310:268, Iskra—Bolnica 267:221, Starih devet—Železničar 203:338, Šentjernej—Vseh devet 256:289, Krka—Toplice 317:269, Iskra—Elektro 305:238.

1. Pionir	7	6	0	1	2514:2250	12
2. Železn.	8	6	0	2	2795:2544	12
3. Luknja	7	4	0	3	2114:1931	8
4. Vseh devet	8	3	0	5	2256:2331	6
5. Šentjern.	8	2	0	6	1643:1974	4
6. St. devet	8	2	0	6	2295:2654	4

SKUPINA B

1. Iskra	8	6	0	2	1903:1667	12
2. Toplice	7	6	0	1	1678:1421	12
3. Krka	7	4	0	3	1814:1779	8
4. Bolnica	7	3	1	3	1764:1778	7
5. Elektro	8	1	1	6	2119:2357	3

jm

Jugoslovanska loterija

POROČILO

o žrebanju sreček 10. kola, ki je bilo 10. marca 1966

Srečke s končnicami	so zadele Ndin
60	6
70	8
17620	400
76640	400
132470	10.008
269960	4.006
61	8
801	40
29611	2.000
51641	400
2	4
21722	404
29692	604
48532	404
186332	4.004
23	6
073	80
0743	200
28893	600
93393	600
4	4
15434	604
33294	1.004
41554	404
44074	404
108344	100.004
274144	20.004
15	10
65	8
00995	600
83175	400
96	6
04596	1.006
58626	600
60076	400
07	8
97	6
52277	600
57907	608
590107	50.008
625067	4.000
08	6
618	100
49838	400
50328	600
60028	1.000
19	6
29	20
89	10
31919	1.006
56959	600

Karničnik najbliže naslovu

Mladinsko šahovsko prvenstvo Kočevja za leto 1966 se bliža koncu. Borbenost ni popustila. Vrh tabele še ni ustaljen in so še možne spremembe. Zanimivo je, da se je presenetljivo izkazal 8-letni pionir Dušan Obranovič, ki je nabral 4 točke in premagal tri četrtokategornike, čeprav sam nima kategorije. Na turnirju slej ko prej vodi in je najbliže naslovu **Rudi Karničnik**, ki ima 8 točk. Sledijo mu: **Teodor Dobrič** s 7 in pol točke, **Maks Volk** 5, **Lojze Obradovič** 4 in pol, **Dušan Obradović, Ljubo Trobentar** in **Stane Podkoritnik** po 4 itd.

Šahovski klub v Kočevju pospešuje svojo dejavnost kot prerojen in ima mladincev in pionirjev kot še nikoli. Kaže, da so le prostori tisti, ki so vplivali na zanimanje mladine za šah. Nerazumljivo je, da starejši šahisti še vedno raje dajejo prednost igranju v gostilnah kot v klubu.

A. ARKO

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: **August Šivak**, član kolektiva splošne bolnice Novo mesto; **Stane Jakše** in **August Pavlič**, člana kolektiva INIS Novo mesto; **Milan Gazvoda**, študent iz Šentjošta; **Stane Nahtigal** in **Stane Hočevar**, člana kolektiva Iskre Novo mesto; **Jože Dragman**, član kolektiva Novoteksa Novo mesto; **Anton Srebrnjak**, posestnik z Velikega Slatnika; **Vida Krnc**, gospodinja iz Gorenje vasi; **Marija Stamear**, gospodinja iz Gorenje vasi; **Antonija Zalokar**, gospodinja iz Gorenje vasi; **Marija Perme**, gospodinja iz Šmarjete; **Štanka Junc**, delavka iz Gorenje vasi; **Janez Zoran**, mesar iz Šmarjete.

Močnikovi – prvakinji SRS

V novozgrajeni športni halji v Celju je bilo 13. marca posamično atletsko prvenstvo Slovenije, katerega so se udeležili tudi štirje atleti iz Novega mesta. Sestri Močnik, ki sta se prijavili za tek mladink na 600 m, so zaradi prevelikega števila tekmovalk razdelili na dve skupini. V skupini članic je Katja Močnik prva pritekla na cilj z odličnim časom 1:48,0. Mlajša sestra Danica pa je v skupini mladink zmagala z rezultatom 1:53,0. Sestri Močnikovi bosta proti koncu marca nastopili na krosu za prvenstvo Slovenije, ki bo v Kočevju, kasneje pa tudi na državnem prvenstvu.

V skoku v višino je bil naš mladi Janez Penca z rezultatom 1,80 v skupini članov šesti. Dosegel je zadovoljiv rezultat v dvorani, kjer so popolnoma spremenjeni pogoji. Naš skakalec Slak je dosegel 1,65 cm v močni skupini, v kateri je zmagal znani tekmovalec Vivod.

S prvim letošnjim nastopom naših atletov smo lahko zadovoljni.

J. GLONAR

»MELODIJE SRCA« V NOVEM MESTU

V nedeljo, 20. marca, bo na odru novomeškega Doma kulture gostoval ansambel škofjeloške glasbene šole z opereto v treh dejanjih »Melodije srca« Janka Gregorca. Pod režiserskim vodstvom Jožeta Audiča nastopa v opereti 18 solistov, sodelujejo pa še: pevski kvartet »Fantje iz Praprotna«, orkester škofjeloške glasbene šole in Jaka Hafner, ki pleše nogometaša in boksarja. Orkestru dirigira Oskar Škulj. Predstava za novomeške poslušalce bo ob 19.30, vstopnice (po 400, 300 in 200 din) pa si obiskovalci lahko rezervirajo v domu kulture.

V soboto prisluhnimo vižam V. Petriča

V soboto, 19. marca, nam pripravlja kvintet bratov Petričev pester večer v novomeškem domu kulture. Na sporedu bodo izbrane skladbe Vilija Petriča, posnete na ploščah JUGOTON. Kvintet bo razen tega zaigral nekaj priljubljenih popevk. Pela bosta Majda Renko in Milan Golob. Kot gost bo med programom nastopil humorist Viktor Potočnik. Ne zamudite priložnosti, da se nasmejete in zabavate za 350, 250 in 150 (starih) dinarjev, kolikor veljajo vstopnice, ki se dobijo v predprodaji pri blagajni kina KRKA!

Še o nespodobnih gostih na Bregu!

K uokvirjenemu sestavku »Vstop samo za spodobne ljudi!«, objavljenem v Dolenjskem listu 10. marca, bi rad dodal še tole. Odhod nekaterih, preveč razgretih obiskovalcev iz gostišča Breg v Novem mestu ni namreč nič bolj kulturen kot vsa, v sestavku omenjena dejanja gostov v tem lokalu. Večina gostov, če jih sploh smemo tako imenovati, noče vedeti, da je v gostišču tudi stranišče, pa raje opravljajo potrebo kar na ulici. Ulica pa ni samo »javno stranišče«, često je tudi prava »koncertna dvorana« in »javna tribuna« za okajene kričače. Ni še dolgo, ko je taka skupina pripravila stanovalcem kar dopoldne (pri belem dnevu) »čudovite« prizore, o katerih je človeka sram govoriti. Za dobronamerno besedo mu vrnejo take »cvetobere«, da niso niti najmanj v čast Slovencu. Morda ne bi bilo napačno, ko bi kdaj pa kdaj v to ulico pogledal tudi kakšen mlačnik!

—r—

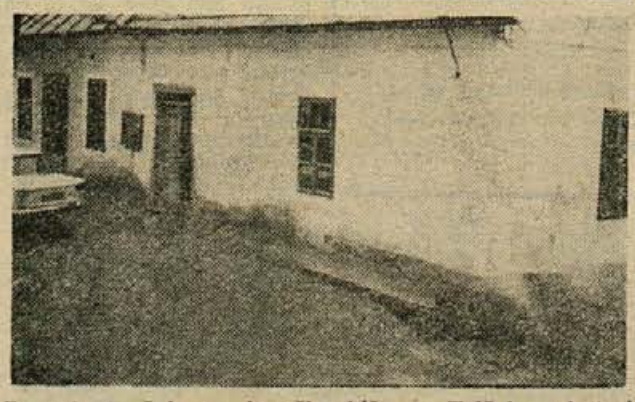

Poznate to šolo oz. kmečko hišo na Telčah, v kateri se stiska več kot 120 otrok iz tega okoliša? To je nerazvita osnovna šola, h kateri je priključena podružnica na Primožu z 21 otroki. Občani čakajo na novo šolsko poslopje na Telčah že 20 let in menijo, da je obljub slednjič dovolj. Čas bi že bil, da pridejo na vrsto. Gradnja nove šole je tukaj opravičljiva, saj število učencev vsako leto narašča (Foto: J. Teppey)

Za razbremenitev osnovnih šol

Finančni posli so bili za osnovne šole vedno veliko breme, zato se je svet za šolstvo in kulturo odločil za prenos te službe na samostojen zavod. Občinska skupščina je ta predlog potrdila. Servis naj bi prevzel vsa računovodska in knjigovodska opravila za vse šolske zavode v občini.

Za takšno obliko se je svet odločil tudi zaradi tega, da bi za vodenje finančnih poslov lahko zaposlili ljudi z ustrezno strokovno izobrazbo. Računovodje si šole do sedaj niso mogle privoščiti, ker je zanj na eni šoli premalo dela. Svet nadalje meni, da so s takšno rešitvijo precej razbremenjeni tudi ravnatelji šol. Mnogo laže kot prej se bodo zdaj posvetili pedagoškemu delu, čeprav se s tem ne bodo še znebili skrbi za preostalo administracijo.

Na občini so napravili predračun stroškov za servis in ta kaže, da se bodo izdatki zmanjšali za približno 111.000 Ndin. Prednost take oblike bo tudi v tem, da bo delo opravljeno bolj kvalitetno. Svet nadalje meni, da se bo na šolah avtomatično zmanjšalo število nadur tistih prosvetnih delavcev, ki so doslej opravljali finančne posle.

KAZEN JE ZALEGLA!

Odkar je sodnik za prekrške v Metliki kaznoval 6 kvartopircev, ki so v javnih lokalih igrali poker za denar, tudi za večje vsote, so igre na srečo prenehale. Strastni kvartopirci v gostišču Gerbec in v hotelu so bili večkrat opominjani in ker to ni zaleglo, so prejeli kazen od sodnika za prekrške.

Dolgoletna praksa kvartanja pozno v noč je tako vsaj v javnosti končana.

Nepomemben prepir s tragičnim koncem

19-letni Jože Starc iz Rosalnic obsojen na 2 leti in pol strogega zapora

Že v prejšnji številki našega lista smo poročali o kazni, ki jo je okrožno sodišče v Novem mestu pred dnevi izreklo Jožetu Starcu iz Rosalnic pri Metliki, ker je z nožem do smrti zabodel svojega nečaka Mirka Zgonca. Danes objavljamo nekaj več podatkov z razprave.

Presenetljivo je, da je pravzaprav nepomemben prepir med fantoma, ki sta rasla kot brata, privedel do tako tragičnega konca. Usodnega dne, 9. decembra lani, je Jože prišel iz službe pri komunalnem podjetju v Metliki.

— Si dal živini jesti? — je vprašal Mirka.

— Nisem.

Jože in Mirko sta se večkrat spričkala kot se običajno mladi ljudje za prazen nič; kljub temu sta se imela rada in sta se dobro razumela. Prepirčki so bili takoj pozabljeni.

Ker je mati odpotovala na obisk v Portorož, je tisti dan skuhal kosilo Mirko. Skupaj sta jedla krompir in solato, ko je nanesel pogovor na popoldansko delo. Morala bi opraviti to in ono, roke pa so bile samo štiri, zato je spet prišlo do nesoglasja, kaj naj bi popoldne delala. Eden je hotel to, drugi ono.

Ko je odrinil skledo, se je začelo

Jože se je ujezil, malce odrinal skledo s krompirjem in dejal:

— Dosti mi je tega!

Fizično močnejši Mirko je skočil k njemu, ga povlekel za lase in ušesa kot že večkrat prej ter mu glavo tiščal navzdol, da bi obveljala njegova. Medtem pa je Jože zagledal na mizi nož, ki sta ga uporabljala pri kosilu, ga zagrabil ter sunil navzgor proti Mirku, hoteč se ubraniti napada. Sunil pa je tako nesrečno, da je zadel Mirka naravnost v srce.

Zabodeni Mirko je še prišel čez pot k sosedovim, tam pa se je zgrudil. Izkrvavel je še preden je prišel zdravnik.

Javni tožilec je Jožeta Starca obtožil uboja, senat pa je obtožencu verjel, da ni hotel nečaka ubiti in da na njegovo smrt ni nikdar mislil, pač pa je menil, da je obtoženec grobo prekoračil silobran.

Pred sodiščem je bil obtoženec zaradi storjenega dejanja ves nesrečen in skesan. Nikdar se ni tepel, rastel je v skromnih vaških razmerah. Sodišče pri odmeri kazni ni našlo obtežilnih okoliščin, med olajševalnimi pa so smatrali zlasti Starčevo mladost in njegovo dosedanje neoporečno življenje. Po tehtnem premisleku je bila izrečena kazen: 2 leti in 6 mesecev strogega zapora.

Zaradi praznovanja ob dovoljenji

Zaradi vinjenosti so miličniki odvzeli 8. marca vozniško dovoljenje J. Z., gradbenemu tehniku pri KGP Kočevje, 10. marca pa še J. C., poklicnemu šoferju pri KGP. Prvi je, kot je dejal, »obhajal« dan žena, drugi pa menda 40 mučenikov. Oba praznovalca bo dobil v roke še sodnik za prekrške.

Objestnost v Silvestrovi noči

Ko so se lani poslavljali od starega leta v Žužemberku, je J. P., doma iz okolice trga, izpred gostilne Zupančič vzel moped, last Jožeta Mirtiča. Z njim se je odpeljal kakih 8 km daleč, nato pa moped pustil v obcestnem jarku blizu Lašč.

Lastnik mopeda o izletu ni nič vedel, zato je svoje vozilo še isto noč šel iskat in ga tudi našel.

Občinsko sodišče v Novem mestu je obsodilo J. P. na 1 mesec zapora, pogojno za 1 leto, razen tega pa na plačilo stroškov, ki jih je imel lastnik mopeda z iskanjem svojega vozila. Obtoženec je dejanje skesano obžaloval, zato verjetno kaj takega ne bo več storil.

Vzrok: neosnovana ljubosumnost

Peter Rugelj iz okolice Tržišča je bil nedavno tega kaznovan pred novomeškim sodiščem zaradi tega, ker je 29. marca lani v nočnih urah v bližini svoje hiše z vejnikom napadel Ivana Hočevarja ter ga hudo telesno poškodoval.

Sodišče je ugotovilo, da je Rugelj storil kaznivo dejanje v trenutkih neuravnovešenosti, ko je bila njegova zmožnost razumeti pomen dejanja bistveno zmanjšana. Obtoženec je med vaščani znan ljubosumnež, čeprav (kot so povedale priče na sodišču) nima za to nobene osnove.

V zagovoru je sodnikom tvezil nekaj o silobranu, vendar je bilo dokazano, da v tem primeru o silobranu ni bilo govora, ker je obtoženec sam napadel. Sodišče je Ruglja obsodilo na 4 mesece zapora **in plačilo 715,17 novih dinarjev za plačilo stroškov zdravljenja.**

SPLOŠNA BOLNICA NOVO MESTO

bo na **JAVNI DRAZBI** 21. marca 1966 ob 9. uri

prodala

avtomobil kombi
v voznem stanju in

moped Mosqito

Prednost pri licitaciji imajo kupci družbenega sektorja; v kolikor do 10. ure ne bo teh interesentov, imajo možnost nakupa privatni interesenti.

Pred nesrečo ob Mirni?

Izzivanje nesreče v Mirenski dolini? Voda je krepko spodkopala breg in neusmiljeno načela rob ceste, katerega del se je že zrušil v strugo Mirne. To je na cesti, ki pelje iz Sevnice proti Tržiču in Krmelju. Po njej vozijo tudi avtobusi in težki tovornjaki in lahko bi se zgodilo, da bi kateri izmed njih zdrsel v globino. Nasip bo treba hitro popraviti, sicer bo prepozno!

Cigani posekali 104 m³ lesa

Jože, Izidor, Valentin, Janko, Branko, Dušan, Vinko in Marija, vsi s priimkom Brajdič, so bili pred kratkim na zatožni klopi novomeškega občinskega sodišča, obtoženi neupravičene sečnje in kraje lesa. Lansko zimo so namreč vse od januarja do konca aprila posekali v gozdovih, last SLP in v zasebnih hostah v Žabjeku ter na Bučno vasjo okoli 104 kubične metre raznega drevja. S tem so povzročili lastnikom gozdov za najmanj 1,479.65 novih dinarjev škode.

Sodišče je vse navedene Cigane obsodilo na kazni od 20 dni do 1 mesec in 15 dni zapora, vendar za javnost s tem problem ni rešen. Kraje lesa se pojavljajo v večjem ali manjšem obsegu vsako zimo in se bodo najbrž še, dokler cigansko vprašanje ne bo dokončno rešeno. Ko bodo vsi dobili delo in človeka dostojna bivališča, bodo taka kazniva dejanja bolj obsojanja vredna kot so zdaj.

Medobčinski posvet o nesrečah

V Brežicah je bil pred kratkim posvet o kazenskem obravnavanju nesreč pri delu v spodnjeposavskih občinah Krško, Sevnica in Brežice. Iz uvodne besede javnega tožilca Franca Mišiča je bilo razbrati, da se nesreče pri delu zelo množijo. Lani je bilo 1348, največ v rudniku Senovo in v tovarni papirja v Krškem. Zdravljenje ponesrečencev, boliška izplačila in izpad v proizvodnji naraščajo v ogromne zneske. Na posvetu so zategadelj sklenili, da je treba nesreče pri delu zmanjševati ne le s kaznovanjem, pač pa z zavestno akcijo sindikatov samoupravnih organov in strokovnih združenj. Delavce je treba vzgajati in opozarjati, naj pazijo nase!

D. V.

Usodno zapiranje vrat med vožnjo

Zadnje dejanje hude prometne nesreče, ki se je pripetila lani 12. novembra na Ljubljanski cesti v Novem mestu, se je te dni odigralo na novomeškem občinskem sodišču.

F. D., pečar iz Novega mesta, je bil obtožen, da je z malomarno vožnjo proti predpisom povzročil prometno nesrečo, v kateri je bil kolesar Ivan Smole hudo telesno poškodovan.

Ugotovljeno je bilo, da je F. D. vozil z osebnim avtomobilom po Ljubljanski cesti in ko je med vožnjo opazil, da so se odprla vrata avtomobila, ni ustavil vozila, da bi vrata zaprl, temveč je to skušal storiti kar spotoma. Pri tem je zavil na levo stran cestišča ter trčil v nasproti prihajajočega kolesarja Ivana Smolo. Slednji si je pri tem zlomil lobanjsko dno, dobil pretres možganov in še nekaj drugih poškodb, ki veljajo za hude telesne poškodbe. Razen tega je bilo tudi na avtomobilu, ki ni bil obtoženčeva last, precej škode.

F. D. se ni mogel dosti izgovarjati, ker je očitno, da je pri vožnji nepravilno ravnal. **Spoznan je bil za krivega prometne nesreče in obsojen na 6 mesecev zapora, pogojno za 3. leta.**

15.000 din je ponujal za molk

Dva Pionirjeva sezonska delavca sta lani 18. novembra proti večeru našla na Ljubljanski cesti v Novem mestu modro kuverto. D. P., doma iz okolice Bihača, je kuverto pobral in našel v njej 50.700 din in odrezek plačilne liste na naslov Franc Jamšek. S kolegom sta denar prešteta in ko je prisotni T. svetoval, naj plačo vrneta na naslov, se je D. P. uprl. Očividcu je ponudil 15.000 din, če bo o najdbi molčal.

Vseeno pa je zadeva prišla na dan in D. P. se je moral zagovarjati na občinskem sodišču v Novem mestu. Dokazano je bilo, da je kuverto z mesečnim zaslužkom Jamška našel in jo zadržal, **zato je bil obsojen na 2 meseca zapora, pogojno za 2 leti.**

Izginil je

Že 26. februarja je neznanokam izginil Franc Mavrin iz Kočevja, star 29 let. Izginulega so iskali že gasilci, miličniki in drugi ljudje. Iskanje je bilo doslej zaman. Mavrin je bil zaposlen v kemični tovarni. Bil je dober delavec. Je poročen in oče enega otroka. Že teden dni pred izginotjem je bil zelo nervozen.

Trčenje na mostu

6. marca ob 19.30 sta trčila v Kočevju na mostu pri tržnici osebna avtomobila znamke Fiat. Prvega je upravljal Ivan Hegler iz Rudnika, drugega pa Alojz Pretnar iz Dolge vasi. Pri nesreči je bila lažje poškodovana Antonija Trpin. Na vozilih je škode za okoli 10.000 novih dinarjev.

Spet pijanost

J. P., delavec iz Orehka, se je moral pred kratkim zagovarjati na občinskem sodišču v Novem mestu. 25. septembra lani je pred Vidrihovo gostilno v Otočcu z žepnim nožem prizadejal Alojzu Jakopčiču 6 cm dolgo rano na levi roki.

Dejanje je sicer obžaloval, vendar pa hkrati zatrjeval, da se ga sploh ne zaveda, ker je bil tedaj močno vinjen. **Senat občinskega sodišča mu je prisodil 3 mesece zapora, pogojno za dobo dveh let.** Predvidevajo, da ga bo kazen spametovala, ker je bil tokrat prvič na sodišču kot obtoženec.

Na Brezovcu ni mogoče dolgo ostati. Zato ne, ker te postane sram pred sosesko. Sram te postane, ker ne nosiš vode iz globač, kakor jo nosijo sosedje, ker ne nosiš drv od onkraj Lakencev, ker ješ kruh, ki si ga kupiš v Mokronogu, ker ležiš zjutraj do sončnega vzhoda in ker zvečer legaš sit v posteljo. Ker živiš čisto drugače kakor tvoja soseska, čeprav živiš v najskromnejših razmerah.

In ker te soseska pri vsakem koraku pozdravlja: »Dober dan, gospod...«

Gospod se sliši kakor obtožba, kakor kletev in sovraštvo.

Zato sem se odločil zapustiti ta kraj. Preden to storim, sem sklenil napraviti še potovanje skozi središče kraja, ki se vleče od Mokronoga tja do obsavskih hribov; ti se posebno ob večerih in pred sončnim zahodom kažejo Brezovcu v svoji ljubki, vabljivi dolenjski lepoti.

To potovanje bom zdaj popisal.

Avgust je šel h kraju. Jutro je bilo biserno čisto, po trtah in grmovju se je bliskala rosa, ki so jo pili žarki vzhajajočega sonca. Megla v Lakencih se je naglo sušila. Od Brezovca na Sveti vrh ni daleč, veže ju razvodni hrbet, od koder se ti odpre mogočen razgled na spodnjo dolino Krke. Sredi ravnega polja vidiš Kostanjevico, vidiš Sveti Križ, Bučko, Rako. Gledaš kakor da bi videl odprto daljno, obljubljeno deželo.

Pred Svetim vrhom je precej veliko, jamasto polje. Za hribovito vas dovolj lepo. Toda prvi pogled je goljufiv, kajti takoj spoznaš, kaj je veljavni človeški red napravil iz njega. Vse je sparcelirano, prepleteno z mejami in vdori. Četrtina lepe zemlje gre s tem v nič. In Svetovrhčani je imajo že tako premalo.

Vas Sveti vrh ima prelepo lego. Stoji pod staro cerkvijo, ki so jo zgradili predniki na nekdanji gomili. Po legi in zgodovini je na tem mestu moralo nekdaj biti pogansko svetišče. Ko sem si ogledoval cerkveno notranjščino, mi je padel v oči prekrasen križev pot. Vaške hiše so videti lepše in imenovitejše kakor one na Brezovcu. Toda tudi Sveti vrh nima razen kapnice nobene vode in tudi tukaj te s skednjev pozdravlja cepec.

Pod vasjo je vinograd Spečno, ki pa je last mokronoških veljakov. Edini kmet na Svetem vrhu, ki zasluži to ime, je Mikec. On je edini, ki ima mlatilnico. Če ga vprašaš, kako je prišel do tega, ti razloži:

»Trinajst let sem bil v Ameriki in delal kot črna živina. S prihranjenim denarjem sem doma nakupoval svet. To je vse, kar vam imam povedati...«

Potem se zamisli in po kratkem odmoru doda:

»Imam devet otrok. Vsakemu bom dal eno njivo in naš grunt bo postal spet bajta, kakor je bil prej.«

In na Svetem vrhu bo nastalo devet novih bajt.

Od Svetega vrha se razteza razvodni greben med Mirno in Raduljo tja proti Sevnici. Po njegovem hrbtišču pelje zložna pot mimo redkih naselij in čez zapuščene gomile. Tu je svet samih gomil, keltskih in še starejših. Pred nekaj desetletji je mnogo teh gomil prekopala, se pravi, dala prekopati vojvodinja Meklenburška ter najdeni prazgodovinski material spravila iz Kranjske v Prusijo, kjer ga nekaj lahko vidiš v berlinskih muzejih. Torej je deželo Kranjsko dobesedno ropala. Zato pa je uživala podporo kranjskih deželnih oblasti.

Od Svetega vrha se vidi naravnost v Kapljo vas, ki stoji blizu vode Mirne v občini Tržišče. Prav razločno se vidi z rdečo opeko krita hišica. V njej živi starček Cerar, nekdanji rudarski paznik iz Leobna. Tudi on odkriva in koplje gomile, koplje in raziskuje, kakor pač vé in zna. Kako bi ne kopal, ko pa njegov vrt pokriva staro gomilo; če sadi krompir, mu izgine v stare grobove pod zemljo. Kar odkoplje, prodaja ljubiteljem starin v okolici. Trgovec Dev v Mokronogu ima že lepo zbirko teh izkopanih.

Ta starček pa ne uživa naklonjenosti kranjskih deželnih oblasti, kakor jih je uživala svoj čas roparica velika vojvodinja Meklenburška, ampak ga le-te po strani gledajo, namesto da bi ga podprle, da bi mu ne bilo treba beračiti in delati zgodovinske škode.

»Trideset velikih gomil poznam tukaj v najbližji okolici, ki bi jih odkopal, če bi imel sredstva,« mi je pripovedoval Cerar.

Najprej mimo Stare gore s starimi, s slamo pokritimi zidanicami, kjer ima tudi naš Šiman svoj hram, kamor odvaža od doma shranjevat slamo, kdo ve zakaj dve uri daleč, ker ima doma prazen kozolec. Taka je starodavna šega in te se je treba držati, vse drugo bi bilo v škodo dolenjski idili in njenemu aktivnemu gospodarstvu.

Potem pridejo Njivice in za njimi Gorneje, star kmečki dom, postavljen očividno na veliko gomilo. Pot drži vedno po hrbtišču skozi gozdove, ki pa tega imena ne zaslužijo. Samo ničvredno grmovje, ki ne dá drugega razen kurjave. Ako se tu in tam pokaže kaka smreka, je lepa in bohotna, toda to revno ljudstvo jo sovraži in jo trebi že v mladi rasti. Pač — tam doli nad Tržiščem je celo pobočje pokrito s črnim, lepim gozdom.

»Čigav pa je tisti gozd?« vprašam na Njivicah invalida brez roke, ki se muči s košem gnoja.

»Ta je pa last trojiškega grofa Prijatelja,« se glasi odgovor.

Tako imenujejo tukaj trgovca in posestnika Prijatelja iz Tržišča, ki ima poleg drugega v Malkonu tudi najlepši vinograd, ki mu ob dobri letini dá do štiri sto štrajhov izborne kapljice.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 18. marca — **Edvard**
Sobota, 19. marca — **Jože**
Nedelja, 20. marca — **Igor**
Ponedeljek, 21. marca — **Benedikt**
Torek, 22. marca — **Vasilij**
Sreda, 23. marca — **Slava**
Četrtek, 24. marca — **Simon**

ČESTITKE

Skrbni in dobri mami **Pepci Florjančič** iz Malega Slatnika in **Jožku Florjančiču**, ki služi vojaški rok v Beogradu, vse lepo za praznovanje **mož oz. oče, Polde, Levko** in **Boža.**

☆

Jožetu Gazvodi iz Canade iskreno čestitajo za god, enako tudi očetu **Gazvodi** iz Šentjošta čestita **družina Gazvoda, Marlina iz Nemčije** in **Andrejčičevi** iz N. mesta. **Sajetovim** in **Klobučarjevim** v Canadi lep pozdrav!

☆

Dobremu možu, očetu in staremu očetu **Jožetu Kaplarju** iz Savinka pri Škocjanu pošiljajo najlepše želje za god in mu žele še veliko zdravih in sončnih pomladi **domači.**

☆

Dobremu in skrbnemu možu oziroma očetu **Jožetu Klemenčiču** iz Smolenje vasi 64 za njegovo dvojno praznovanje vse lepo, enako tudi sinu **Jožku**, ki služi vojaški rok v Kraljevem ter mu kličeva na veselo svidenje **mami in brat Jani.**

☆

Jožetu Jermanu iz Ločne iskrene čestitke za dvojni praznik, enako tudi **Pepci**, sinu **Jožku** pa mnogo uspeha v šoli **Polde** in **Martina** z družinama. Enako želimo tudi **mami** ter **Jožici.**

☆

Jožetu Zagarju iz Mačkovca za praznik čestitajo njegova **žena Dragi, mama, sestra Fani z možem Vinkom, mali Darček in Irenca** pa mu pošiljata koš poljubčkov.

ZAHVALE

Ob težki izgubi naše dobre in skrbne mame

MARIJE PAKIŽ

roj. Tekavec iz Vinic pri Sodražici se najtopleje zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti, nam pismeno ali ustno izrazili sožalje in njen grob zasuli z venci in cvetjem. Posebna hvala sosedom, ki so v dneh bolezni stali ob strani ter nam pomagali v dneh žalosti. Iskrena hvala zdravniškemu in strežnemu osebju internega oddelka splošne bolnišnice v Novem mestu za skrb, č. g. patru Dominiku za ganljive poslovilne besede in gasilskemu društvu za zadnje spremstvo. Vsem, prav vsem prisrčna hvala.

Žalujoči otroci z družinami ter ostalo sorodstvo

Ob boleči izgubi najboljšega moža in očeta

FRANCA ZAGORCA

iz Novega mesta

šolskega upravitelja v pokoju

se najtopleje zahvaljujem vsem za izraze sožalja, za poklonjeno cvetje in za tako lepo spremstvo na poslednji poti. Prav posebna hvala dr. J. Sajetu, ki mu je dolga leta lajšal bolečine in trpljenje, vsem sosedom Cankarjeve ulice za pomoč ob smrti in lepe vence. Lepa hvala tudi učiteljici g. Hedviki Švajger za poslovilne besede.

Žalujoča Ana in hčerki

Janez Slak iz Trebnjega se najtopleje zahvaljujem občinski zavarovalnici Novo mesto za prejeto darilo.

PREKLICI

Joež Rački, delavec iz Mahovnika 13 pri Kočevju, preklicujem besede, ki sem jih govoril 26. 1. 1966 v Ljudski restavraciji v Kočevju proti Slavki Krković in Ferdinandu Požunu ter se jima opravičujem za to dejanje.

Janez Bučar, Rajnušče 2, Novo mesto, opozarjam, da prepovedujem vsako hojo in vožnjo preko vsega mojega zemljišča. Kdor tega opozorila ne bo upošteval, ga bom sodnijsko preganjal.

Franc Kiren, Pangrč grm 6, Stopiče, opozarjam, da prepovedujem vsako hojo in pašo živine po moji parceli. Kdor tega ne bo upoštevat, ga bom sodno preganjal.

Jože Zgonc, Dol. Kronovo št. 18, p. Bela cerkev, opozarjam vse, da prepovedujem delati vsako škodo po mojem zemljišču v Dol. Kronovem. Ta preklic velja hkrati tudi za zemljišče, katero je domirjeno v letu 1965. Ta preklic velja neprekinjeno. Kdor tega opozorila ne bo upošteval, ga bom sodnijsko preganjal.

Alojz Vidrih, Štauberg 5, Otočec, opozarjam, da prepovedujem povzročati škodo, ki mi jo delajo kokoši, last Ivana Gričarja iz Stauberga na mojih parcelah. Če lastnik tega ne bo upošteval, bom kokoši zastrupil.

MALI OGLASI

Prodam dobro ohranjen skedenj. Naslov v upravi lista (245-66).

POCENI PRODAM tricikelj. R. Leben, Breg 10, Ljubljana.

POŠTENO, zdravo dekle za varstvo dveh otrok išče ing. Božič, Ljubljana, Pegamova ulica 36 a.

PRALNI STROJ skoraj nov »maris rondo« ugodno prodam. Jožica Zagar, Stare pravde 4 — Brežice.

PRALNI STROJ AEG poceni prodam. Jenko, Majde Šilc, Novo mesto. Ogled vsako popoldne.

PRODAM SEMENSKI KROMPIR merkur. Janez Marn, Jezero 4, Trebnje.

IMAM V ZALOGI večje število sadik ligustra ter mahonij — Anton Žibert, vrtnarstvo, Krško.

PRODAM GOSPODARSKO PO SLOPJE v Pangrč grmu pri Stopičah. Naslov v upravi lista (251-66).

PRODAM razni kovaški in inštalatersko električni material ter material za fino in galanterijsko mehaniko. Ponudbe na upravo lista »Ugodno«.

PRODAM FIAT 600. Irča vas 39, Novo mesto.

ODDAM LEPO opremljeno sobo, prednost imajo moški. Naslov v upravi lista (254-66).

8 ha POSESTVA ugodno prodam. Jože Grilc, Zabukovje nad Sevnico.

PRODAM STROJ za izdelavo cementne opeke. Naslov v upravi lista (256-66).

PRODAM rabljeno ročno motorno kosilnico. Ogled v nedeljo pri Brudar, Daljni vrh 5, Novo mesto.

IŠČEM ŽENSKO za varstvo dveh otrok 4 ure dnevno v Bršlinu. Naslov v upravi lista (249-66).

IŠČEM SAMSKO STANOVANJE ali sobo. Živko Mitrovič, kmetijska šola Grm, Novo mesto.

ODDAM SOBO zaposleni osebi, ki bi v prostem času pomagala v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista (250-66).

IZGUBIL SE JE temno rjav pes. Sliši na ime Tarzan. Vrnite ga proti nagradi na ime Mira Fakin, Čučja mlaka 5, Škocjan.

MLAJŠI UPOKOJENKI nudim stanovanje, hrano in nagrado, po dogovoru, za pomoč pri gospodinjstvu dveh zakonskih upokojencev. Marija Poljanšek, Brežice, Trg svobode 1.

OMERZEL — pekarna Krško, sprejme dobrega pomočnika in fanta za priučitev. Hrana in stanovanje v hiši.

IŠČEM POŠTENO gospodinjsko pomočnico. Po možnosti ji čez čas preskrbim še drugo zaposlitev. Danica Logar, Ljubljana, Šaranovičeva 10.

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejme štiričlanska družina. Recelj, Novo mesto, Trdinova, blok 2.

DEKLE ALI DVE DEKLETI zaposlim po njuni službi za pomoč v gospodinjstvu in za delo na kmetiji. Nudim hrano in stanovanje, plača po dogovoru. — Valentin Hafnar, Zg. Bitnje 23, p. Žabnica.

POROČNE PRSTANE po zadnji modi izdeluje zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze).

PRODAM dobro ohranjeno otroško posteljico z vložkom in mrežo ter rabljeno žensko kolo. Alojz Strazberger, Kettejev drevored 46, Novo mesto.

SPREJMEM gospodinjsko pomočnico k tričlanski družini. Pogoji ugodni. Inž. Janez Tratnik, Kranj, Mrakova 1.

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolelega želodca ali jeter in žolča, ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško »Donat« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri trgovskem podjetju HMELJNIK — telefon 21-129 in STANDARD — telefon 21-158.

KINO

Brežice: 18. in 19. 3. jugoslovanski film »Druga stran medalje«. 20. in 21. 3. ameriški barvni film »Izgon iz pekla«.

Črnomelj: 18. in 20. 3. francoski film »Rimske device«. 22. in 23. 3. angleški film »Gonja«.

Kočevje »Jadran«: 18. do 20. 3. ameriški barvni film »Čast zavrženca«. 21. in 22. 3. jugoslovanski film »Zarota«. 22. in 23. 3. francoski film »Sejem navihancev«. 3. film »Maščevanje vikingov«.

Kostanjevica: 20. 3. francoski barvni film »K Jamajki«.

Novo mesto »Krka«: 18. do 21. 3. ameriški barvni film »Goli in mrtvi«. 22. do 24. 3. sovjetski film »Bil je tak fant«.

Mokronog: 19. in 20.3. francoski film »Do zadnjega diha«. 23. 3 slovenski film »Ne joči, Peter«.

Metlika: 19. in 20. 3. ameriški film »Vohun na poveljem«. 21. in 22. 3. grški film »Elektra«. 23. in 24. 3. francoski film »Balet Pariza«.

Ribnica: 19. in 20. 3. francoski film »Svetnik vodi ples«.

Sevnica: 19. in 20. 3. ameriški film »Privajanje v zakon«. 23. 3. ameriški film »Revolveraš iz Arizone«.

Sodražica: 19. in 20. 3. ameriški film »Človek, ki je ubil L. Valansa«.

Šentjernej: 19. in 20. 3. barvni film »Ne pošiljaj žene v Italijo«.

Trebnje: 19. in 20. 3. ameriški barvni kavbojski film »Sedem veličastnih«. 23. 3. jugoslovanski film »Nebeški odred«.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Kuplenik iz Ždinje vasi — Danico, Milena Slapničar iz Trebnjega — Mirjano, Ivanka Novak iz Velikega Lipja — Francija, Mihaela Vrlinič iz Črnomlja — Mojco, Jožica Bukovec iz Gornjega Mraševa — Vida, Tončka Hrovat iz Črmošnjic — Jožeta, Marija Zidarič iz Dobravice — Marinko, Vida Jaklič iz Mirne peči — Bojana, Marija Jordan iz Koprivnika — Jožico, Vida Podpadec s Kamnega potoka — Jožeta, Martina Fir iz Gornje Lokvice — Alenko, Cirila Smerke iz Velike Loke — Olgo, Katica Hribljan iz Jurovskega broda — Nenada, Kristina Ravbar iz Vavte vasi — Marjana, Nežka Kolenc z Grčvrha — Ireno, Ana Golob iz Žabjeka — Frančiško, Pepca Kovačič iz Šmarij — Jožico, Marija Koračin iz Koroške vasi — dečka, Marija Žugelj z Otoka — dečka.

OBVESTILO

VPISOVANJE OTROK V I. RAZRED OSNOVNE ŠOLE V NOVEM MESTU

Vpisovanje otrok v I. razred osnovne šole Katja Rupena v Novem mestu bo 21., 22. in 23. marca 1966 od 8. do 11. ure v pisarni tajništva.

Vpisovali bomo otroke, rojene v letu 1959. Pogojno bomo vpisovali tudi otroke, rojene do konca marca 1960. Sprejeli pa jih bomo v šolo samo v primeru, če bo v šolski stavbi na voljo dovolj učilnic.

Starši naj pri vpisu predložite izpisek iz rojstne matične knjige in potrdila o cepljenjih.

Ravnateljstvo

SUPERAVTOMATIČNI

PRALNI STROJI

vseh znamk
ZADNJI MODELI!

Nudimo garancijo, uredimo vse izvozne listine.

Plačilo v vseh valutah.
Devizni račun pri Banca commerciale, Trieste, 10650/0

PEROTTI-EXPORT, VIA CARPISON 20, TRIESTE

V Kolpi si les opere grehe...

Na gozdni upravi v Mozlju smo izvedeli, da so zbrali dokaze, iz katerih se vidi, da Kmetijska zadruga Lukov dol (SR Hrvatska) plačuje bukovino brez ozira na klaso in dostavljeno do broda v Blaževici po 17.000 do 18.000 starih dinarjev za kubik. V povprečju je to hlodovina od vrste »kladarka« navzdol. Za take hlode, ki so najverjetneje druge klase, pa je z Uradnim listom SFRJ 33/65 predpisana najvišja cena 15.400 starih din. Tako ceno bi bilo po predpisih mogoče doseči le, če kmet pripelje hlodovino sam na žago. Če prevaža od kamionske ceste do žage kupec, se od te cene odbije 10 odstotkov, če pa opravlja kupec še druga dela (nakladanje itd.) pa se odbije od cene še več. Ker Kmetijska zadruga Lukov dol in tudi nekatere druge zadruge na drugi strani Kolpe niso upoštevale predpisov (verjetno se jih ne drže niti še danes), nastopajo velike razlike med cenami lesa na obeh straneh Kolpe. Zaradi različnih cen je les potoval (in verjetno še potuje) preko Kolpe. Kmetje v šali pravijo, da si slovenski les pri prevozu preko Kolpe opere grehe in je zato več vreden. Zanimivo pa je, da prav ta slovenski les (ki je zdaj brez grehov in na Hrvatskem) pokupijo od zadrug spet slovenska podjetja!

NESREČE

Madžarski tovornjak v jarku

12. marca je iz Ljubljane proti Zagrebu vozil madžarski državljan Ferenc Szabo tovornjak. Na avtomobilski cesti pri Kronovem je pripeljal naproti neki tovornjak s prikolico po sredi ceste, zato se mu je Madžar umaknil na desno, pri tem pa zapeljal na neutrjeni del cestišča. Več metrov je vozil po jarku, nakar se je avto prevrnil in obstal na cesti na levem boku. Škodo cenijo na več kot 5000 Ndin, voznik pa ima laže ranjeno desno roko.

Tovornjak čez cestni rob

13. marca popoldne se je pripetila prometna nesreča na avtomobilski cesti pri Ruhni vasi. Iz Ljubljane se je s tovornjakom podjetja TRANSPORT iz Ilirske Bistrice pripeljal Jože Šamsa, ko mu je nasproti prispel tovornjak, ki ga je prehiteval voznik osebnega avta Ferdinand Dobravc iz Ljubljane. Šamsa se je umaknil na neutrjeni rob ceste, od tam pa zdrsnil po strmini pet metrov in se naposled prevrnil na bok. Vozilo in tovor sta poškodovana za približno 1500 Ndin, ranjen pa ni bil nihče.

Ustavljena ob cestni škarpi

Marija Hanzelj se je 12. marca popoldne peljala z osebnim avtom iz Metlike proti Črnomlju. Pred Črnomljem je zapeljala na desni rob ceste, ki ni bil utrjen, po njem vozila okoli 40 m ter se zaletela v obcestno škarpo. Avto je od škarpe odbilo na levo čez cesto. Ran ni bilo, škodo na vozilu pa cenijo na 6000 Ndin.

Kombi čez kup gramoza

13. marca ponoči se je peljal s kombijem od mokriškega gradu proti avtomobilski cesti Alojz Andrejaš iz Tuzle. Pred priključkom je zapeljal na travnato bankino, se zaletel v kup gramoza in se prevrnil na desno stran. Škoda je le na vozilu in jo cenijo na 100 Ndin

Ravno steklo v drobcih

13. marca zjutraj se je peljal voznik Ljubljana TRANSPORT Valentin Dobnikar po avtomobilski cesti iz Zagreba tovornjak s prikolico, naloženo z ravnim steklom. Pred odcepom pri Mačkovcu je voznik na poledeneli cesti zavrl, zaradi česar je vozilo zaneslo počez, prikolica pa se je prevrnila. Steklo se je pri nesreči razbilo, poškodbe pa so tudi na vozilu. Škodo cenijo na več kot 20 tisoč novih dinarjev.

Po ledu na streho

Vinko Kos iz Martinje Vasi se je 13. marca zjutraj pripeljal z osebnim avtom v Bučno vas. Na poledeneli cesti ga je na ovinku zaneslo v jarek, kjer se je avto prevrnil na streho. Škodo cenijo na 600 Ndin, medtem ko vozniku ni bilo nič.

Voznik padel z voza

7. marca popoldne se je Jože Struna z Verduna peljal v gozd na vozu, ki so ga vlekli konji. V Gornjih Sušicah je nenadoma padel z voza, se hudo poškodoval na glavi in si pretresel možgane. Zdravi se v novomeški bolnišnici.

Prepozno sta se opazila

Henrik Čebašek se je 8. marca popoldne peljal z osebnim avtom po Partizanski cesti v Novem mestu, ko mu je nasproti pridrvel avtomobilist Marjan Rolih iz Šentjerneja. Voznika, ki sta vozila po sredi ceste, sta se v ovinku prepozno opazila in se torej nista mogla izogniti. Med srečanjem sta se vozili obdrsnili in cenijo škodo na 100 N dinarjev

Pes ubit, na avtu škoda

Jože Turk iz Novega mesta je 8. marca zvečer peljal osebni avto po Cesti herojev, ko mu je nenadoma pri Novakovi gostilni pred vozilo skočil pes. Voznik je zaviral, kljub temu pa trčenja ni mogel preprečiti. Pes je kmalu po nesreči poginil, škodo na avtomobilu pa cenijo na več kot 400 N dinarjev.

Tovornjak s počeno osjo na strehi

12. marca dopoldne je Mihael Tomažin iz Novega mesta potoval s tovornjakom po avtomobilski cesti. Pri Karteljevem se je vozilu zlomila sprednja leva os, tako da je avto zaneslo na neutrjen rob ceste, od koder je zdrsnil po nasipu, se prevrnil na desni bok in obtičal na strehi. Laže se je poškodoval sopotnik Jarc iz Šentjurja. Škode je za več kot 4500 N dinarjev.

Avto prevrnjen, voznik v ranah

Jože Valentinčič iz Ljubljane se je 13. marca peljal z osebnim avtom po avtomobilski cesti iz Ljubljane proti Trebnjem. V useku blizu Medvedjega ga je na poledeneli cesti začelo zanašati. Vozilo se je prevrnilo in obtičalo obrnjeno proti Ljubljani. Voznik Valentinčič si je pri nesreči ranil čelo in dobil hud udarec v prsni koš. Škodo na avtomobilu cenijo na 2000 Ndin.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 18. MARCA: 8.05 Operna matineja. 9.25 Domače viže — domači ansambli. 10.15 V pričakovanju pomladi. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Milan Rovan: Škoda po rastlinskih boleznih in škodljivcih v letu 1965. 12.40 Iz narodne zakladnice. 14.35 Zbor in ansambel Sovjetske armije. 15.45 Novo v znanosti. 17.05 Petkov simfonični koncert. 18.20 Igra Zabavni orkester RTV Ljubljana p. v. Maria Rijavca. 20.00 Iz arhiva operetnih melodij. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 19. MARCA: 8.05 Glasbena matineja. 9.45 Četrt ure z ansamblom Jožeta Privška. 10.15 Iz oper mojstrov klasike. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Jože Salamun: Kakovost in zreja plemenskih merjascev šlahtne pasme. 12.40 Ansambel Borisa Franka in ansambel Boruta Lesjaka. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov. 17.05 Gremo v kino. 18.20 Iz naših relejnih postaj. 20.00 Sobotni koncert lahke glasbe. 20.30 »Pokaži, kaj znaše« (prenos javne oddaje). 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 20. MARCA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Mladinska radijska igra — Friedrich Feld: Čarobni lok. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite, tovariši . . . Jernej Vrenjak-Rab: Pri Jernejevcu je zalajal pes. 10.25 Pesmi borbe in dela. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas. 13.45 Ansambel Štirje kovači in ansambel Pleško. 14.00—17.00 Nedeljsko športno popoldne. 17.30 Radijska igra — Andrzej Feld: Striček Albert. 20.00 Naš nedeljski sestanek. 21.00 Glasba pripoveduje.

PONEDELJEK, 21. MARCA: 8.05 Glasbena matineja. 9.10 Otroška igra s petjem. 10.15 Carl Maria Weber: Koncertantna skladba za klavir. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — O pomenu čebelarskega muzeja v Radovljici. 12.40 Slovenske narodne v izvedbi vokalnih kvartetov. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Glasbena križanka. 18.45 Pota sodobne medicine. 20.00 Skupni program JRT — studio Beograd.

TOREK, 22. MARCA: 8.05 Glasbena matineja. 10.15 Odlomki iz Massenetove »Manona«, kot smo jo slišali v Ljubljanski operi. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Milan Kos: O rabi in negi novejših sobnic. 12.40 Vaški kvintet z Božom in Miškom ter trio Dorka Škoberneta. 13.30 Priporočajo vam . . . 15.30 V torek na svidenje. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.20 Iz studia 14 — Kvartet Jožeta Privška in Plesni orkester RTV Ljubljana. 20.00 Mali koncert zbora »Lira« iz Kamnika p. v. Sama Vremšaka. 20.20 Radijska igra — Ciril Kosmač — Mitja Mejak: Tantadruj.

SREDA, 23. MARCA: 8.05 Glasbena matineja. 9.30 V svetu lahke glasbe. 10.15 Pianistka Jelka Suhadolnik — Zalokarjeva pri klavirju. 10.45 Človek in zdravje. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Janez Verbič: Goveji živini često manjka rudnin. 12.40 Slovenske narodne pesmi. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Vsak dan za vas. 18.15 Iz fonoteke radia Koper. 20.00 Danilo Švara: Veronika Deseniška.

ČETRTEK, 24. MARCA: 8.05 Glasbena matineja. 9.40 Stari in novi znanci. 10.15 Pojo solisti zagrebške opere. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Mirko Leskošek: Gnojenje krompirja. 12.40 Na kmečki peči. 14.05 Manuel de Falla: Ljubezen čarovnica, balet. 15.30 Igra Mariborski pihalni ansambel p. v. Draga Lorbeka. 17.05 Turistična oddaja. 18.45 Jezikovni pogovori. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. Izvajajo: Veseli hribovci — Kvintet Avsenik s pevci — Trio Jožeta Krečeta in Šentjernejski oktet.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 17. marca: 19.00—19.30 Mladinska oddaja.

SOBOTA, 19. marca: 14.00—18.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

NEDELJA, 20. marca: 8.00—10.00 Občani čestitajo in pozdravljajo. 10.20—11.30 — Poročila — Razgovor z delegatoma brežiške in krške občine, ki nas bosta zastopala na republiškem kongresu SZDL — Iz novinarjeve beležnice — Za naše kmetovalce — Pozor, nimaš prednosti! — Pogovor s poslušalci — Obvestila in spored kinematografov. 11.30—19.00 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 22. marca: 20.00—20.10 Obvestila in kratek filmski spored. 20.00—21.00 Glasbena oddaja Izbrali ste sami.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: Občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Marjan Moškon, Jože Primc, Jožica Teppey in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 par (50 starih dinarjev — Letna naročnina 20 n. dinarjev (2000 starih dinarjev), polletna 10 n. dinarjev (1000 starih dinarjev); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 37.50 n. dinarjev (3750 starih dinarjev) oz. 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 8 — Poštni predal 33 — Telefon: 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Časopisno podjetje DELO v Ljubljani